

STORMWARE POHODA 4

ÚČTUJEME
V POHODĚ
podvojně účetnictví

ÚČTUJEME V POHODĚ **Podvojně účetnictví**

Ing. Jiří Bína, Radek Jonáš a kol.

Praktické příklady podvojného účtování
v ekonomickém systému Pohoda 4 pro Windows 9x/NT/2000

Copyright

©1999 STORMWARE s.r.o.

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být kopírována, vydávána, ukládána v zobrazovacích systémech, nebo přenášena jakýmkoli způsobem včetně elektronického, fotografického či jiného záznamu bez písemného svolení společnosti STORMWARE.

Pohoda je registrovaná ochranná známka firmy turBína.

OBSAH

ÚČTUJEME V POHODĚ	5
ÚVODEM	7
Předkontakce	10
Rozúčtování dokladu na více účtů	11
Význam zkratek předkontaktí	11
ZAVEDENÍ ÚČETNICTVÍ	13
FINANČNÍ ÚČTY	17
Pokladna	17
Banka	22
Homebanking	24
FAKTURACE	27
Přijaté faktury	27
Dobropisy a vrubopisy	29
Zálohové faktury	30
Ostatní závazky	34
Vydané faktury	35
Dobropisy a vrubopisy	38
Zálohové faktury	39
Ostatní pohledávky	44
VZÁJEMNÉ VYROVNÁNÍ POHLEDÁVEK A ZÁVAZKŮ (ZÁPOČET)	45
ZPRACOVÁNÍ DPH	49
MAJETEK	51
Pořízení investiční majetku	51
Zařazení do užívání	52
Odepisování investičního majetku	54
Změna ceny investičního majetku	54
Vyřazování investičního majetku	55
Soubory movitých věcí	56
Drobný investiční majetek	57
Účtování leasingu	58

ZÁSObY	63
Druhy zásob	64
Časový posun faktury a pohybu zásob	65
Účtování způsobem A	67
Materiál	67
Zásoby vlastní výroby	68
Zboží	68
Účtování způsobem B	69
Materiál	69
Zásoby vlastní výroby	71
Zboží	72
Účtování v cizích měnách	73
Zvláštní situace	73
Faktury v cizí měně	74
Likvidace v cizí měně	74
Pořízení investičního majetku v cizí měně	77
Účtování JCD	79
MZDY	81
KNIHA JÍZD	85
UZAVÍRÁNÍ ÚČETNÍCH KNIH	87
Účetní uzávěrka	87
Prověrka úplnosti a správnosti účetnictví	87
Inventarizace majetku a závazků	88
Vyúčtování všech účetních případů	88
Inventarizační rozdíly	88
Vytvoření opravných položek	88
Časové rozlišení nákladů a výnosů	89
Vyúčtování kursových rozdílů	92
Vyúčtování dohadných položek	93
Vyúčtování operací souvisejících s účtováním skladových zásob způsobem B	94
Výpočet a zaúčtování daně z příjmu	94
Vlastní účetní uzavírání účetních knih	95
Účetní závěrka	95
Rozvaha a výsledovka	96
Cash flow	96
Příloha	96
Otevírání nových knih	97

ÚČTUJEME V POHODĚ

Tato příručka je určena uživatelům podvojn^ého účetnictví Pohoda, které je součástí ekonomického systému **Pohoda 4 Profi** a **Pohoda 4 Komplet**.

Ve svém balení Pohody jste obdrželi také základní dokumentaci k produktu, která pod názvem **Příručka uživatele** popisuje instalaci, koncepci a ovládání Pohody a naučí Vás základní dovednosti práce s programem. Obsahuje také popis jednotlivých agend a funkcí programu. Pokud jste zakoupili také **Návrhář sestav**, je součástí základní dokumentace navíc příručka k tomuto doplňkovému software.

Příručka **Účtujeme v Pohodě** doplňuje základní dokumentaci o účetní pohled. Nesnaží se plně pokrýt rozsáhlou problematiku podvojn^ého účetnictví, ale je praktickým návodem pro účtování v podvojn^ém účetnictví Pohoda.

Po krátkém teoretickém úvodu následují kapitoly popisující práci v jednotlivých agendách programu s celou řadou praktických příkladů, které jsou doplněny popisem zaúčtování v Pohodě.

Na konci každé kapitoly jsou v přehledné tabulce uvedeny účetní souvztažnosti, podle kterých lze účtovat nejčastější účetní případy a které lze v případě potřeby využít k zakládání vlastních předkontací.

Kapitoly Zásoby a Mzdy jsou určeny pouze uživatelům kompletní verze ekonomického systému Pohoda.

V programu samotném je obsažena bohatá kontextová nápověda. Pokud si nevíte rady, stačí stisknout **F1** a objeví se stránka se základním popisem otevřené agendy a hypertextovými propojeními na **všechny související texty**. Vždy tak máte k dispozici kompletní dokumentaci. Při zapisování dokladů můžete navíc využít dalšího pomocníka: kontextovou nápovědu ke každému políčku formuláře, na kterém je momentálně kurzor. Tuto nápovědu vyvoláte stiskem kláves **CTRL+F1**.

Témata nápovědy, týkající se pouze podvojn^ého účetnictví, jsou označeny symbolem **PÚ**. Příklady účtování v podvojn^ém účetnictví naleznete také v tématu nápovědy **Příklady zaúčtování**.

Legislativní podporu poskytujeme zčásti ve speciální nápovědě **Právní předpisy**. Plnou legislativní podporu můžete získat zakoupením rozšířeného ročního servisu **Servis Plus**, který obsahuje mj. soubor čtvrtletně aktualizovaných právních předpisů na CD.

Aktuální informace o produktu, odpovědi na časté otázky uživatelů a další informace naleznete na internetu; stačí použít povel **Stormware na webu** z nabídky Nápověda.

ÚVODEM

V soustavě podvojného účetnictví účtují účetní jednotky o stavu a pohybu majetku a závazků, o rozdílu majetku a závazků, o nákladech a výnosech nebo výdajích a příjmech a o výsledku hospodaření tak, jak stanoví Zákon o účetnictví a ostatní právní předpisy.

Charakteristickým rysem podvojného účetnictví je podvojný zápis, což znamená, že každá hospodářská operace zanesená do účetnictví vyvolá změnu vždy na dvou účtech.

Všechny hospodářské prostředky potřebné k podnikání se označují jako majetek firmy (**aktivum**). Zdroje krytí tohoto majetku, tj. to, za co byl majetek pořízen, označujeme jako kapitál (**pasivum**). Zjednodušeně můžeme říci, že aktiva jsou to, co firma vlastní, a pasiva určují, komu to patří.

Rozvaha (bilance) vždy

vyjadřuje stav aktiv a pasiv k určitému datu. Jejím základem je bilanční rovnice $AKTIVA = PASIVA$, protože veškerý majetek byl pořízen za nějaký kapitál.

Jednotlivé hospodářské operace lze sledovat i v rámci rozvahy, kdy dochází ke změně aktiv a pasiv. Po každé operaci je ovšem nutné znovu sestavit novou rozvahu, ve které je zachycena příslušná změna. V praxi mohou nastat 4 druhy změn:

1. A+P+: Nákup zboží na fakturu (vzrostly zásoby A+ a zároveň závazky P+)
2. A+A-: Nákup zboží za hotové (vzrostly zásoby A+ a snížil se stav pokladny A-)
3. A-P-: Úhrada faktury za nákup zboží (snížení stavu pokladny A- a zároveň závazků P-)
4. P+P-: Úhrada faktury z nového úvěru (poskytnutí úvěru P+ a snížení závazků P-)

Protože je neúnosné sestavovat novou rozvahu po každé hospodářské operaci, sledují se jednotlivé operace na **soustavě účtů**, které vznikly rozkladem rozvahy.

Předtím než se začneme věnovat účtům, je třeba se ještě zmínit o nákladech a výnosech. V účetnictví sledujeme nejen stav a změnu majetku, ale i jeho zhodnocení. V rámci činnosti firmy se majetek spotřebovává a tím vznikají **náklady**. Jejich protikladem jsou **výnosy**, tj. zisky z provedené činnosti. I zde platí určitá rovnice.

Výnosy - Náklady = Hospodářský výsledek, který může být jak ziskem tak ztrátou. Blíže se o sestavení rozvahy a výsledovky dozvíte v kapitole o uzavírání účetních knih.

Vraťme se nyní zpět k účtům. Účet je možné schématicky vyjádřit ve tvaru písmene T. Pro sledování stavu a pohybu majetku a kapitálu používáme **účty rozvahové**, které mohou

ROZVAHA K DATU

AKTIVA

Stály majetek
 · Hmotný investiční majetek
 · Nehmotný investiční majetek
 · Finanční investice
 Oběžný majetek
 · Zásoby
 · Finanční majetek (peněžní prostředky)
 · Pohledávky
 Ostatní aktiva

Celkem aktiva

PASIVA

Vlastní jmění
 · Základní jmění
 · Kapitálové fondy
 · Fondy ze zisku
 · Hospodářský výsledek
 Cizí zdroje
 · Rezervy
 · Závazky
 · Bankovní úvěry
 Ostatní pasiva

Celkem pasiva

být aktivní nebo pasivní podle toho, na které straně rozvahy se nacházejí. Účty **výsledkové** potom slouží pro evidenci nákladů a výnosů. Na jednotlivé strany účtů se zapisují hospodářské operace podle schématu uvedeného níže.

OZNAČENÍ STRAN ÚČTŮ

Má dáti

MD
Debet
Dluh
Na vrub

Dal

D
Kredit
Úvěr
Ve prospěch

ÚČET AKTIV, ÚČET NÁKLADŮ

MD

Počáteční stav
Přírůstek 1

.....

Přírůstek n

Součet MD

Konečný stav

D

Úbytek 1

.....

Úbytek n

Součet D

ÚČET PASIV, ÚČET VÝNOSŮ

MD

Úbytek 1

.....

Úbytek n

Součet D

D

Počáteční stav
Přírůstek 1

.....

Přírůstek n

Součet MD

Konečný stav

Součet jednotlivých přírůstků nebo úbytků se nazývá **obrat** příslušné strany (MD resp. D).

Dále můžeme účty rozdělit na **syntetické**, které vznikají rozkladem rozvahy, a účty **analytické** vznikající rozkladem účtů syntetických a používané pro podrobnější členění. Sečteme-li konečné stavy jednotlivých analytických účtů, dostaneme konečný stav účtu syntetického. Stejně tak obraty i počáteční stavy. Účty, které mohou podnikatelé používat, jsou normativně vymezeny opatřením Ministerstva financí v **Účtové osnově**, která je uspořádána do 10 účtových tříd, rozčleněných na účtové skupiny a dále na syntetické účty.

Například v účtu 132001 znamená první číslice účtovou třídu (1 - Zásoby), druhá účtovou skupinu (13 - Zboží), třetí vlastní syntetický účet (132 - Zboží na skladě a v prodejnách) a další číslice vaše vlastní analytické rozlišení účtu (např. 132001 - Elektropřístroje).

Účty v účtové osnově lze rozlišit podle třídy a skupin na rozvahové (aktivní a pasivní), výsledkové (nákladové a výnosové), závěrkové a podrozvahové. Pro vnitropodnikové účtenictví jsou vyčleněny třídy 8 a 9.

ROZVAHOVÉ ÚČTY**Aktivní účty**

0	Investiční majetek
1	Zásoby
2	Finanční účty
21	Peníze
22	Účty v bankách
25	Krátkodobý finanční majetek
-26	Převody mezi finančními účty
-29	Opravné položky
3	Zúčtovací vztahy
31	Pohledávky
35	Pohledávky ke společníkům
37	Jiné pohledávky
38	Přechodné účty aktiv
-39	Opravné položky

Pasivní účty

2	Finanční účty
23	Běžné bankovní úvěry
24	Jiné finanční výpomoci
3	Zúčtovací vztahy
32	Závazky
33	Zúčtování se zaměstnanci
34	Zúčtování daní a dotací
36	Závazky ke společníkům
37	Jiné závazky
38	Přechodné účty pasiv
4	Kapitálové účty a dlouhodobé závazky

VÝSLEDKOVÉ ÚČTY**Nákladové účty**

5	Náklady
---	---------

Výnosové účty

6	Výnosy
---	--------

ZÁVĚRKOVÉ A PODROZVAHOVÉ ÚČTY

70	Účty rozvažné
71	Účet zisků a ztrát
75 až 79	Podrozvahové účty

VNITROPODNIKOVÉ ÚČTY

8 a 9	Vnitropodnikové účetnictví
-------	----------------------------

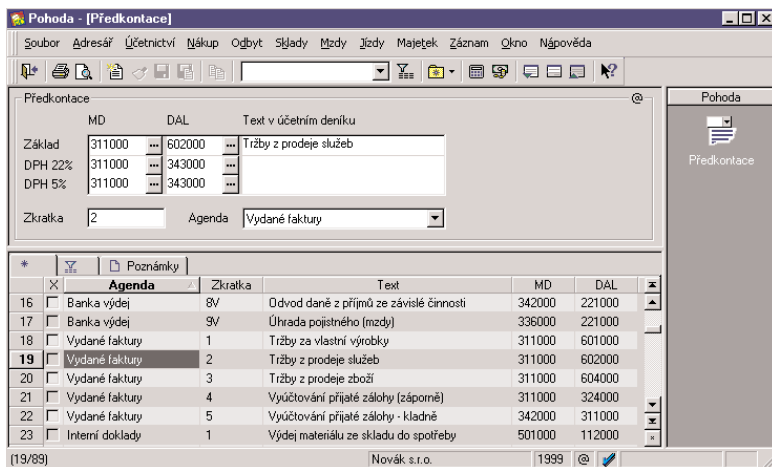
Všechny účetní operace probíhají na základě účetních dokladů, které mohou být vnější (např. faktura přijatá) nebo vnitřní (inventurní zápis) a musí mít předepsané náležitosti tak, jak je stanovuje v §11 Zákon o účetnictví.

- označení účetního dokladu, nevyplyvá-li z jeho obsahu alespoň nepřímo, že jde o účetní doklad,
- popis obsahu účetního případu a označení jeho účastníků, nevyplyvá-li z účetního dokladu alespoň nepřímo,
- peněžní částku nebo údaj o množství a ceně,
- datum vyhotovení účetního dokladu,
- datum uskutečnění účetního případu, není-li shodné s datem podle písmene d),
- podpis osoby odpovědné za účetní případ a osoby odpovědné za jeho zúčtování; tyto podpisy lze nahradit jiným průkazným způsobem.

Tyto doklady, na základě kterých účtujete, budeme označovat jako doklady prvotní nebo primární.

PŘEDKONTACE

Ještě než se začnete věnovat účtování jednotlivých hospodářských operací, je třeba se zmínit o předkontacích, což jsou vlastně předpisy účtování. V programu je můžete nadefinovat v agendě **Předkontace** a využívat je v každé agendě, ve které se o dokladech účtuje.

Pokud potřebujete analyticky členit DPH podle jednotlivých sazeb, není nutné analytické účty zadávat přímo do předkontace, ale pouze je vložit v **Globálním nastavení** v sekci **Daň z přidané hodnoty** do příslušných polí. Do předkontace potom vložte pouze účet syntetický. Analytické rozčlenění účtu 343 však není nutné, protože program DPH zpracovává z prvotních dokladů, můžete jej však využít pro kontrolní účely.

V této příručce bude předkontace symbolicky značena Má dáti/Dal. Např. zápis 311/601 znamená, že částka bude účtována na vrub účtu 311 a ve prospěch účtu 601. Dále bude použito značení např. 04*, kde hvězdička znamená, že je možné účtovat na některý z účtů příslušné účtové skupiny, např. 041 nebo 042. Při účtování standardních účetních operací závazků, pohledávek, příjmů a výdajů (např. 501/321) nebude znovu u plátců daně z přidané hodnoty zdůrazňován zápis pro DPH (např. 343/321), pokud na něj nebude třeba upozornit. Neplátcí DPH samozřejmě o dani z přidané hodnoty neúčtují.

U předkontací je nutné připomenout, že v položkových dokladech (např. faktura) je možné na záložce Položky nastavit předkontaci i pro konkrétní položku. Pokud nastavíte u položky předkontaci, je tato položka programem zaúčtována podle této předkontace. Teprve pokud u položky žádná předkontace nastavena není, zaúčtuje se položka podle předkontace uvedené v záhlaví formuláře dokladu. Tentýž princip jako u předkontací platí i pro střediska, činnosti a zakázky.

Při vytváření předkontací obsahujících účty 211 - Pokladna a 221 - Bankovní účty můžete využít automatického dosazování analytického účtu. Do předkontace stačí napsat pouze číslo syntetického účtu (například 211000). Účet se při účtování nahradí analytickým účtem, který odpovídá právě účtované pokladně. Analytický účet spojený s pokladnou či běžným účtem zadáte v nabídce **Soubor / Seznamy / Bankovní účty** nebo **Hotovostní pokladny**.

To, jestli se budou u předkontace zobrazovat i čísla účtů, určíte v agendě **Globální nastavení** v sekci **Zaúčtování**.

Na konci seznamu předkontací jsou vždy tři standardní položky - předkontace Bez, Nevím a Ručně.

- Předkontace **Bez** se používá u dokladů, o nichž se do účetního deníku neúčtuje. Nechcete například účtovat o vystavené proforma faktuře, proto vyberete předkontaci **Bez** zaúčtování.
- Předkontaci **Nevím** použijete tehdy, když v okamžiku účtování nevíte, jak doklad zaúčtovat. Doklad nevytvoří žádné zaúčtování do účetního deníku. Musíte se k němu později vrátit a zaúčtovat jej.
- Předkontace **Ručně** se použije u složitějších účetních případů, kdy doklad potřebujete rozúčtovat na odlišné souvztažné účty. Při ukládání takového dokladu se vyvolá rozúčtování, které umožní vybírat účty přímo z účtového rozvrhu. Tento postup využijete i u málo častých účetních případů, na které se nevyplatí připravovat předkontace.

ROZÚČTOVÁNÍ DOKLADU NA VÍCE ÚČTŮ

Rozúčtování částek na základ daně a DPH je řešeno přímo v jednotlivých řádcích předkontace. Často se však dostanete do situace, kdy potřebujete doklad rozúčtovat na více souvztažných účtů. Například vystavíte fakturu na prodej zboží (311/604) a jeho montáž (311/602). Při zaúčtování takového dokladu můžete postupovat dvěma způsoby:

- **ROZÚČTOVÁNÍ POLOŽKOVÝM DOKLADEM**
Vytvoříte doklad s položkami a u každé položky uvedete jinou předkontaci. Jestliže předkontací u některé položky neuvédete, uplatní se předkontace uvedená v záhlaví dokladu. Položky se stejnými souvztažnými účty se sečtou a vytvoří jeden řádek zaúčtování do deníku. Výhodou tohoto postupu je, že se zaúčtování zachová i při následných opravách dokladu. Všechny účetní operace musí být zpracované formou předkontací.
- **RUČNÍ ROZÚČTOVÁNÍ DOKLADU**
Nejjednodušší způsob je vytvořit doklad s předkontací Ručně a ten po uložení přímo rozúčtujete v účetním deníku. Po uložení dokladu vyvoláte jeho rozúčtování z nabídky **Záznam - Rozúčtovat** nebo klávesami **Ctrl+R**.
Nastavíte se postupně na řádky, které chcete rozúčtovat, a zapíšete texty, částky a souvztažné účty.
Podobným způsobem můžete v agendě Účetní deník rozúčtovat i ostatní doklady. Výhodou je, že pro méně často používané operace nemusíte vytvářet předkontace. Nevýhodou je potřeba znovu doklad rozúčtovat po jeho opravě.

VÝZNAM ZKRATEK PŘEDKONTACÍ

Zkratky předkontací (a dalších vámi vytvářených seznamů) vám mohou významně ulehčit zadávání účetních dokladů. Při vytváření zkratk předkontací mějte na zřeteli tyto skutečnosti:

- V políčku formuláře se nezobrazuje celý text předkontace, pouze její zkratka.
- Seznamy předkontací jsou setříděné podle zkratk. Textem zkratky můžete ovlivnit pořadí nejvíce užívaných předkontací.

- Zadáním textu zkratky nebo jeho počáteční části je možné předkontaci rychle vybrat. Například předkontaci Mater vyberete zapsáním textu M (jestliže žádná jiná zkratka nezačíná písmenem M), nebo Ma (jestliže některé zkratky začínají od M, ale žádná nezačíná textem Ma) a stisknutím klávesy Enter.

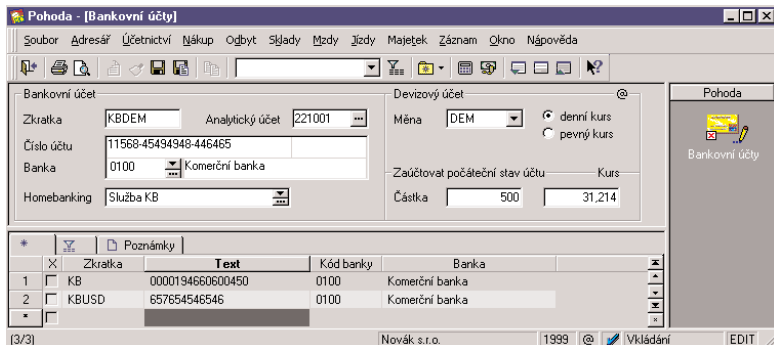
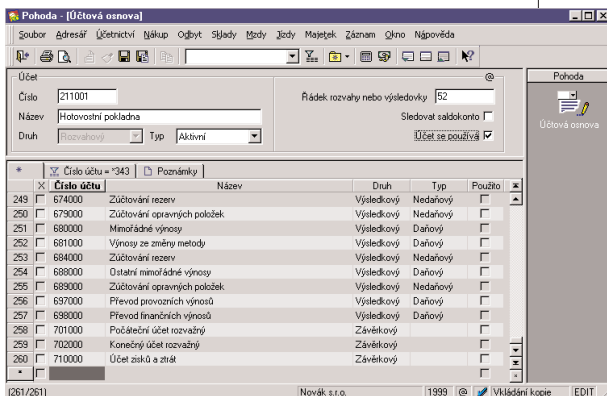
ZAVEDENÍ ÚČETNICTVÍ

Po založení nové účetní jednotky je třeba podle účtové osnovy sestavit **účtový rozvrh**, který obsahuje jen ta čísla a názvy syntetických i analytických účtů, na které budete během účetního období (1 rok) zachycovat všechny vaše účetní případy.

V ekonomickém systému POHODA můžete účtový rozvrh sestavit v agendě **Účtová osnova**, kde je třeba nejdříve doplnit potřebné analytické účty, popřípadě vymazat účty, které vaše firma nikdy nepoužije. Pro vytvoření analytického účtu se nastavte na příslušný syntetický účet, k němuž jej chcete vytvořit, stiskněte klávesovou zkratku **CTRL+K**, resp. zvolte povel **Kopírovat** z hlavní nabídky **Záznam / Editace** a upravte číslo a název účtu podle potřeby. Nezapomeňte zatrhnout pole **Účet se používá**, které využijete pro vytištění účtového rozvrhu. Také u všech ostatních účtů, které budete používat, zatrhněte pole **Účet se používá**.

Jakmile máte všechny účty doplněné a upravené, vyberte pomocí dotazu ty, které se používají, a vytiskněte sestavu **Účtová osnova**. Tímto způsobem získáte váš účtový rozvrh.

Po sestavení účtového rozvrhu nadefinujete **pokladny a bankovní účty**, což provedete v agendách **Hotovostní pokladny** a **Bankovní účty**, které vyvoláte z hlavní nabídky **Soubor/ Seznamy**. Zde zadáte potřebné údaje včetně počátečních stavů a eventuelně i analytických účtů.

Nyní můžete **otevřít účetní knihy**. Začněte pracovat v agendě **Počáteční stavy účtů**, kde jsou již otevřeny účty zadaných pokladen a bankovních účtů.

Účetní doklad

Zdroj: **Banka**

Pár.sym. Číslo: 99BP00001

Firma:
Jméno:
IČO:

Text:

Datum: 01.01.1999 Středsko:
Činnost:
Zakázka:

Částka: MD: DAL:

* X	Datum	Číslo	Text	MD	DAL	Částka
1	01.01.99		Automobil	022000	701000	150 000,00
2	01.01.99		Základní jmění	701000	411000	310 000,00
3	01.01.99		Zřizovací výdaje	011000	701000	28 500,00
4	01.01.99		Pohledávky za upsané vlastní jmění	353000	701000	10 000,00
5	01.01.99	99BP00001	Počáteční stav bankovního účtu BU	221000	701000	120 000,00
6	01.01.99	99HP00001	Počáteční stav pokladny POKL	211000	701000	1 500,00

(5/6) Novák s.r.o. 1999

Doplňte počáteční stavy dalších potřebných účtů a z agendy **Účetní deník** můžete vytisknout zahajovací rozvahu (použijte například tiskovou sestavu Rozvaha).

Na obrázku jsou nastaveny počáteční stavy účtů pro obchodní společnost. V případě osoby samostatně výdělečně činné použijte místo účtu 411 účet 491.

Nastavení počátečních stavů účtů provedete pouze jednou při zavedení účetnictví do ekonomického systému POHODA. V dalších letech proběhne po datové uzávěrce otevření účetních knih automaticky.

Zde bychom ještě udělali krátkou zastávku o nejdůležitějších účetních knihách, které musíte vést.

Časové zápisy o jednotlivých účetních operacích se zaznamenávají do **účetního deníku**, zápisy věcné v **hlavní knize**, která je tvořena souborem syntetických účtů, a v **knihách analytické evidence**. V ekonomickém systému POHODA stačí provést účetní zápis pouze v analytické evidenci (např. v agendě **Vydané faktury**) a program jej automaticky zaznamená do účetního deníku podle data účetního případu uvedeného v primárním dokladu a záznam se objeví i v tiskové sestavě Hlavní kniha, kterou můžete vyvolat z agendy **Účetní deník**.

Prříklad: Společnost s ručením omezeným byla založena se základním kapitálem 310.000 Kč. Ke dni vzniku složili zakladatelé do pokladny 1.500 Kč, do banky 120.000 Kč, automobil oceněný na 150.000 Kč a ubradili zřizovací výdaje ve výši 28.500 Kč. Nyní je třeba sestavit zahajovací rozvahu a otevřít účetní knihy.

ZAHAJOVACÍ ROZVAHA KE DNI VZNIKU

Aktiva		Pasiva	
Pokladna	1.500	Základní jmění	310.000
Bankovní účty	120.000		
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	150.000		
Zřizovací výdaje	28.500		
Pohledávky za upsané vlastní jmění	10.000		
Celkem aktiva	310.000	Celkem pasiva	310.000

Řešení: V agendě Počáteční stavy účtů zadejte jednotlivé počáteční stavy a v agendě Účetní deník vytiskněte tiskovou sestavu Rozvaha, resp. Rozvaha analytický.

ROZVAHOVÉ ÚČTY

Název účtu	Částka	MD	D
Pokladna	1.500	211	701
Bankovní účty	120.000	221	701
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	150.000	022	701
Zřizovací výdaje	28.500	011	701
Pohledávky za upsané vlastní jmění	10.000	353	701
Základní jmění	310.000	701	411

FINANČNÍ ÚČTY

POKLADNA

Veškeré operace, které se týkají stavu a pohybu peněz v hotovosti, se účtují v agendě **Pokladna**. Účet 211 je účet aktivní, výdaje z pokladny se účtují na straně Dal, příjmy na straně Má dáti.

Při účtování více pokladen je zvykem vyhradit pro každou z nich samostatný analytický účet. Každá pokladna má v tomto případě i svoji předkontaci například 211001/604 pro tržby za hotové v pokladně 1 a 211003/604 pro tržby v Pokladně 3. V programu Pohoda stačí vytvořit pouze jedinou předkontaci 211000/604. Program sám zajistí, aby se namísto syntetického účtu 211 doplnil analytický účet uvedený u příslušné pokladny v agendě **Hotovostní pokladny**.

POLOŽKOVÉ DOKLADY

V agendě **Pokladna** je možné účtovat jak souhrnné, tak položkové doklady. Dokladem s položkami je možné zaúčtovat více účetních operací s rozdílnými předkontacemi. Položky můžete vybírat ze skladových zásob, takže není problém účtovat prodej zboží za hotové přímo v pokladně (viz obrázek). Pro úplnost připomínáme, že prodej za hotové lze pohodlně účtovat i v agendě **Prodejna**.

Příjmový pokladní doklad

Typ: Příjem Datum vystavení: 27.08.1999 Datum platby: 27.08.1999 Datum zd.plnění: 27.08.1999
 Číslo: 99HP00007 Předkontace: 1P Členění DPH: UD
 Text: Tržba za prodej zboží

Součet položek

Součet položek	+	DPH	Celkem
10139.69	22	2230.31	12370.00
0.00	5	0.00	0.00
0.00	0		12370.00

Odběratel

Firma: PC Centrum, a. s.
 Jméno: Jan Novotný
 Ulice: Horní 15
 Obec: 580 01 Havlíčkův Brod
 DIČ/ČO: 315-25632145 25632145

Forma: hotové Středisko: Pokladna Činnost: HP Zakázka

	Text	Částka	MD	DAL	Středisko	Zakázka	Činnost
1	Tržba za prodej zboží	10139.69	211000	604000			
2	DPH - Tržba za prodej zboží	2230.31	211000	343000			

(11/11) Stav HP k 27.08.1999 je 37 437,00 Kč. Novák s.r.o. 1999

Skladové položky zadáváte do pokladního dokladu standardním způsobem a jejich prodej zaúčtujete v případě, že se jedná o zboží na vrub účtu 211 a ve prospěch účtu 604. Samozřejmě, že pokud jste plátcí DPH, musíte v tomto případě o této dani účtovat 343/604. V praxi to znamená vybrat správnou předkontaci. Jestliže vyberete předkontaci, která neobsahuje zaúčtování DPH, program vás na to při ukládání dokladu upozorní.

Stejným způsobem jako tržby za zboží budete účtovat i hotovostní prodej materiálu na účty 211/642 nebo prodej investičního majetku na účty 211/641.

LIKVIDACE POHLEDÁVEK A ZÁVAZKŮ

Přes pokladnu můžete likvidovat faktury placené v hotovosti prostřednictvím povelu **Likvidace** z hlavní nabídky **Záznam**. V pokladním dokladu nastavíte předkontaci 211/311, jedná-li se o fakturu vydanou, resp. 321/211, proplácíte-li v hotovosti fakturu přijatou. Zde již o DPH nebudete účtovat, neboť daň z přidané hodnoty již byla zaúčtována na likvidovaném dokladu (faktuře). Pověšměte si, že likvidovaná částka není rozdělena na základ daně a DPH. Výchozí předkontace pro likvidované doklady můžete zadat v agendě **Uživatelské nastavení** u příslušné pohledávky nebo závazku.

Pohoda - [Pokladna]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Ogbyt Sljady Mzdy Jzdy Majetek Záznam Okno Nápověda

Příjmový pokladní doklad

Typ Příjem Datum vystavení 27.08.1999 Datum platby 27.08.1999 Datum zd.plnění 27.08.1999
 Číslo 99HP00008 Předkontace 3P Členění DPH UD
 Doklad Pár.sym. Text Převod peněz z běžného účtu v KB

Odběratel

Firma Jméno Ulice Obec DIČ/ČO
 Forma hotově Sřifedisko
 Pokladna HP Činnost Zakázka

Částka	+%	DPH	Celkem
0,00	22	0,00	0,00
0,00	5	0,00	0,00
10000,00	0		10 000,00

* Polozky dokladu Zaúčtování Likvidace Poznámky

Text	Částka	MD	DAL	Sřifedisko	Zakázka	Činnost
1 Převod peněz z běžného účtu v KB	10 000,00	211000	261000			

(12/13) Stav HP k 27.08.1999 je 47 384,00 Kč. Novák s.r.o. 1999

Pohoda - [Pokladna]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Ogbyt Sljady Mzdy Jzdy Majetek Záznam Okno Nápověda

Výdajový pokladní doklad

Typ Výdaj Datum vystavení 27.08.1999 Datum platby 27.08.1999 Datum zd.plnění 27.08.1999
 Číslo 99V00005 Předkontace BV Členění DPH PD
 Doklad Pár.sym. Text Cestovné - obchodní jednání Praha

Dodavatel

Firma Jméno Petr Horák Ulice Obec DIČ/ČO
 Forma hotově Sřifedisko
 Pokladna HP Činnost Zakázka

Částka	+%	DPH	Celkem
0,00	22	0,00	0,00
0,00	5	0,00	0,00
53,00	0		53,00

* Polozky dokladu Zaúčtování Likvidace Poznámky

Text	Částka	MD	DAL	Sřifedisko	Zakázka	Činnost
1 Cestovné - obchodní jednání Praha	53,00	512000	211000			

(13/13) Stav HP k 27.08.1999 je 47 384,00 Kč. Novák s.r.o. 1999

PŘEVODY MEZI POKLADNOU A BĚŽNÝM ÚČTEM

Běžně se provádějí převody peněz mezi pokladnou a běžným účtem. V okamžiku převodu nemáte k dispozici výpis z běžného účtu, a tak nemůžete účtovat přímo mezi účty 211 a 221. Proto se používá převodový účet 261 Peníze na cestě. Dotaci pokladny z běžného účtu zaúčtujete 211/261, převod hotovosti na účet 261/211.

MZDY VYPLÁČENÉ V HOTOVOSTI

Mzdy a zálohy na mzdy vyplácené zaměstnancům v hotovosti se účtují 331/211. Zaučtování mezd je řešeno programem Pohoda v agendě **Mzdy**. Z nabídky **Záznam** vyberte povel **Zaučtovat mzdy** a program vytvoří v pokladně nové doklady. Z agendy **Personalistika** je možné obdobným způsobem (**Záznam / Zaučtovat zálohy**) zaučtovat hotově vyplácené zálohy na mzdy.

Pohoda - [Pokladna]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Objevt Sklady Mzdy Jízdy Majetek Záznam Okno Nápověda

Výdajový pokladní doklad

Typ: Výdej Datum vystavení: 31.08.1999 Datum platby: 31.08.1999 Číslo: 99HV00006 Datum zd.plnění: 31.08.1999

Doklad: Předkontakce: SV Členění DPH: PN

Text: Mzdy 99/8, vyplaceno hotově

Součet položek

Součet položek	+	%	DPH	Celkem
0,00	22	0,00	0,00	
0,00	5	0,00	0,00	
18984,00	0			18 984,00

Dodavatel

Firma: Jméno: Ulice: Obec: DIČ/ICD:

Forma: hotově Středisko: Pokladna: HP Činnost: Zakázka:

Ceny:

* Položky dokladu	Zaučtování	Likvidace	Poznámky			
Text	Částka	MD	DAL	Středisko	Zakázka	Činnost
1 Mzdy 99/8, vyplaceno hotově	11 149,00	331000	211000			
2 Mzdy 99/8, vyplaceno hotově	7 835,00	366000	211000			

(14/14) Stav HP k: 31.08.1999 je 28 400,00 Kč. Novák s.r.o. 1999

Příklad: Účetní jednotka, plátcé DPH, prodala přes pokladnu zboží v hodnotě 100 Kč + 22% DPH, v hotovosti jí byla proplacena faktura na částku 600 Kč + 5% DPH. Při čtvrtletní inventuře bylo zjištěno manko ve výši 650 Kč, které dostala pokladní k náhradě. Pokladní manko druhý den ubradila hotově. Částka 3.800 Kč byla vybrána z pokladny a převedena na běžný účet. Dále ubradila hotově nákup spotřebního materiálu ve výši 80 Kč + 22% DPH a zaměstnanci cestovní náhrady ve výši 154 Kč. Za několik dní společnost obdržela bankovní výpis s převodem částky 3.800 na běžný účet. Protože se blíží výplaty mezd, byla z banky vyzvednuta částka 39.000 Kč. Výplaty byly zaučtovány další den v částce 39.000. Později společnost obdržela bankovní výpis o výběru částky 39.000 z běžného účtu.

Při další inventuře byl zjištěn přebytek 15 Kč. Protože zákazník reklamoval vadné zboží, byla mu vrácena ubrazená částka 100 Kč + 22% DPH.

Agenda	Typ	Operace	Částka	MD	D
Pokladna	Příjem	Prodej zboží hotově	100	211	604
		22% DPH	22	211	343
	Příjem	Proplacena faktura	600	211	311
		5% DPH	30	211	311
	Výdaj	Manko v pokladně	650	335	211
	Příjem	Úhrada manka hotově	650	211	335
	Výdaj	Převod na běžný účet	3.800	261	211
	Výdaj	Spotřební materiál	80	501	211
22% DPH		17,60	343	211	
Výdaj	Cestovní náhrady	154	512	211	
Banka	Příjem	Převod na běžný účet	3.800	221	261
Pokladna	Příjem	Převod z běžného účtu	39.000	211	261
	Výdaj	Výplaty mezd	39.000	331	211
Banka	Výdaj	Převod z běžného účtu	39.000	261	221
Pokladna	Příjem	Přebytek v pokladně	15	211	668
	Výdaj	Vrácení částky za zboží	100	604	211
		22% DPH	22	343	211

Příklad: Zaučtujte předchozí příklad, pokud účetní jednotka není plátcem DPH.

Agenda	Typ	Operace	Částka	MD	D
Pokladna	Příjem	Prodej zboží hotově	122	211	604
		Proplacena faktura	630	211	311
	Výdaj	Manko v pokladně	650	335	211
	Příjem	Úhrada manka hotově	650	211	335
	Výdaj	Převod na běžný účet	3.800	261	211
	Výdaj	Spotřební materiál	97,60	501	211
		Cestovní náhrady	154	512	211
	Banka	Příjem	Převod na běžný účet	3.800	221
Pokladna	Příjem	Převod z běžného účtu	39.000	211	261
	Výdaj	Výplaty mezd	39.000	331	211
Banka	Výdaj	Převod z běžného účtu	39.000	261	221
Pokladna	Příjem	Přebytek v pokladně	15	211	668
	Výdaj	Vrácení částky za zboží	122	604	211

ÚČETNÍ SOUVZTAŽNOSTI PRO POKLADNU

Operace	MD	D
Prodej zboží za hotově		
Cena bez daně	211	604
DPH	211	343
Úhrada faktury odběratelem (platí odběratel)	211	311
Úhrada faktury dodavateli (platíme dodavateli)	321	211
Nákup kancelářského materiálu		
Cena bez daně	501	211
DPH	343	211
Úhrada služeb		
Cena bez daně	518	211
DPH	343	211
Záloha na cestovné vyplacená zaměstnanci	335	211
Doplatek cestovného zaměstnanci	335	211
Zaměstnanec vrátí nepotřebovanou zálohu	211	335
Úhrada cestovného zaměstnanci bez zálohy	512	211
Náhrada škody přijatá od zaměstnance	211	335
Výplata mezd, záloh, sociálních dávek zaměstnancům	331	211
Výplata mezd, záloh, sociálních dávek společníkům	366	211
Reklamační zboží zákazníkem, vrácení uhrazené částky		
Cena bez daně	604	211
DPH (je-li nárok)	343	211
Předplatné časopisů		
V běžném účetním období - cena bez daně	501	211
V běžném účetním období -DPH	343	211
Předplatné na příští účetní období - cena bez daně	381	211
Předplatné na příští účetní období -DPH	343	211
Nákup cenin	213	211
Dary v hotovosti		
Přijatý dar	211	413
Poskytnutý dar	543	211
Individuální podnikatel		
Výběr pro osobní potřebu	491	211
Vklad do firmy	211	491
Převody mezi pokladnou a běžným účtem		
Odvod hotovosti na účet	261	211
Dotace pokladny z účtu	211	261
Kursově rozdíly při uzavírání účetních knih		
Kursový zisk	211	663
Kursová ztráta	563	211
Vyúčtování výsledků inventury pokladny		
Přebytek pokladní hotovosti	211	668
Schodek pokladní hotovosti (předepíše se k úhradě zaměstnanci s hmotnou odpovědností)	335	211

BANKA

Veškeré operace, které se týkají stavu a pohybu peněz na běžném účtu, se účtují v agendě **Banka** na základě výpisu k příslušnému účtu. Účet 221 je účet aktivní, výdaje se účtují na straně Dal, příjmy na straně Má dáti. Vzhledem k charakteru plateb nemá smysl používat položkové rozúčtování dokladů a program to proto nedovoluje. Na bankovních dokladech není možné účtovat o dani z přidané hodnoty. Proto nelze rozdělit účtovanou částku na základ daně a daň. Jestliže v předkontaci uvedete účty pro DPH, při účtování se stejně neuplatní.

Jestliže má účetní jednotka více běžných účtů, je zvykem vyhradit pro každý z nich samostatný analytický účet. Postup je stejný jako u analytických účtů hotovostních pokladen, který je popsán v úvodu předešlé kapitoly.

Kreditní bankovní pohyb

Typ: Příjem Datum výpisu: 31.08.1999 Datum platby: 31.08.1999
 Ev. číslo: 99BP00008 Číslo výpisu: 008 002
 Var. sym.: 990100007 Předkontace: 1P
 Pár. sym.: Členění DPH:
 Text: Úhrada FV č. 990100007

Částka	+	-%	DPH	Celkem
18740.00		0		18 740.00

Odběratel

Firma: PARK, s.r.o.
 Jméno: Ing. Alexandr Nový
 Ulice: Otakarova 2
 Obec: 140 00 Praha 4
 DIČ/IČD: 004-6706200639 11266391
 Protiučet:
 Spec. sym.: Konst. sym.: 308
 Forma: příkazem Sřídisko:
 Účet: KB Činnost:
 Zakázka:
 Zaúčtování Likvidace Poznámky

Text	Částka	MD	DAL	Sřídisko	Zakázka	Činnost
1 Úhrada FV č. 990100007	18 740.00	221000	311000			

(12/12) Stav KB k 31.08.1999 je 741 779,16 Kč. Novák s.r.o. 1999 @ |VKládání

LIKVIDACE POHLEDÁVEK A ZÁVAZKŮ

Ve většině účtovaných případů se bude jednat o párování plateb s pohledávkami či závazky. Mechanismem likvidace si tuto práci značně usnadníte. Program umožňuje zadat i částečnou likvidaci, kterou použijete v případech, kdy je doklad hrazen několika splátkami. Výchozí předkontace pro likvidované doklady můžete zadat v agendě **Uživatelské nastavení** u příslušné pohledávky nebo závazku. Likvidaci pohledávek z obchodního styku nejčastěji zaúčtujete na účty 221/311, likvidaci závazků na 321/221.

MZDY VYPLÁCENÉ NA ÚČTY ZAMĚSTNANCŮ

Mzdy vyplácené zaměstnancům na jejich účty můžete účtovat dvojím způsobem:

- Závazek k zaměstnanci se zaúčtuje na 331/379, úhrada mzdy z běžného účtu se zaúčtuje na 379/221.
- Závazek k zaměstnanci se zaúčtuje s předkontací Bez, takže neovlivní žádný z účtů. Úhrada mzdy z běžného účtu se potom zaúčtuje na 331/221.

Zaučtování mezd je řešeno programem Pohoda v agendě **Mzdy**. Z nabídky **Záznam** vyberte povel **Zaučtovat mzdy** a program vytvoří pro bezhotovostní platby nové závazky bez zaučtování. Po obdržení výpisu z účtu provedete jejich likvidaci s předkontací 331/221.

ZAUČTOVÁNÍ POJIŠTĚNÍ A DANÍ

Se zaučtováním mezd souvisí i odvody plateb na sociální a zdravotní pojištění a záloh na daně z příjmů. Při zaučtování mezd se vytvoří závazky ke zdravotním pojišťovnám, správě sociálního zabezpečení a finančnímu úřadu. Běžné účty těchto institucí se zadají v oddíle **Mzdy v Globálním nastavení**, resp. v seznamu zdravotních pojišťoven v agendě **Pojišťovny**. Předkontace se nastaví v oddíle **Mzdy předkontace**.

ÚROKY Z VKLADŮ NA BĚŽNÝCH ÚČTECH

Přijaté úroky z běžných účtů se zaučtují na účty 221/662. U podnikatele - fyzické osoby - spadají do dílčího základu daně podle §8 Zákona o dani z příjmů. V takovém případě zadejte u bankovního dokladu činnost, která má uveden daňový typ **§8 Úroky z vkladů na BÚ**. Tím dosáhnete správného výpočtu daně z příjmů.

Pohoda - [Činnost]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Oglbyt Sklady Mzdy Jizdy Majetek Záznam Okno Nápvěda

Činnost: Úroky Úroky na BÚ Daňový typ: §8 Úroky z vkladů na BÚ

* X	Zkratka	Popis	Daňový typ
1	Podily	Podily společníků	§7 Podily společníků
2	Umělec	Umělecká činnost	§7 Nezávislé povolání
3	Úroky	Úroky na BÚ	§8 Úroky z vkladů na BÚ

(3/3) Novák s.r.o. 1999 @

Pohoda - [Banka]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Oglbyt Sklady Mzdy Jizdy Majetek Záznam Okno Nápvěda

Kreditní bankovní pohyb

Typ: Příjem Datum výpisu: 31.08.1999 Datum platby: 31.08.1999
Ev. číslo: 998P00009 Číslo výpisu: 008 003
Var. sym. Předkontace: 3P
Pár. sym. Členění DPH

Text: Připsané úroky z vkladu na běžném účtu.

Částka	+	%	DPH	Celkem
658.60	0			658.60

Odběratel

Průčičet: Spec. sym. Konst. sym. 0308
Forma příkazem: KB Sředisko: Úroky
Účet: KB Činnost: Zakázka

(13/13) Stav KB k 31.08.1999 je 742 437,76 Kč. Novák s.r.o. 1999 @

Příklad: Účetní jednotka proplatila prostřednictvím běžného účtu fakturu ve výši 1.000 Kč + 22% DPH. Na bankovní účet jí byla proplacena vydaná faktura ve výši 2.000 Kč s 22% DPH. Společnost vybrala z běžného účtu 500 Kč, které převedla do pokladny. Za několik dní obdržela bankovní výpis s výše uvedenými transakcemi. Z pokladny převedla na běžný účet 1.500 Kč a na účty zaměstnanců převedla mzdy ve výši 16.000 Kč. Taktéž ubradila daň z příjmu zaměstnanců ve výši 2.050 Kč, 2.894 Kč zdravotní a 7.289 Kč sociální pojištění. O provedených transakcích obdržela za několik dní bankovní výpis. Ubradila poplatek bance za vedení účtu ve výši 2.600 Kč a podle bankovního výpisu obdržela úroky ve výši 6.500 Kč.

Agenda	Typ	Operace	Částka	MD	D
Pokladna	Příjem	Převod peněz z běžného účtu	500	211	261
Banka (výpis 1)	Výdaj	Úhrada faktury	1.220	321	221
	Příjem	Proplacena faktura	2.440	221	311
	Výdaj	Převod peněz z běžného účtu	500	261	221
Pokladna	Výdaj	Převod peněz na běžný účet	1.500	261	211
Banka (výpis 2)	Příjem	Převod peněz na běžný účet	1.500	221	261
	Výdaj	Úhrada mezd na účty zaměstnanců	16.000	379	221
	Výdaj	Úhrada daně z příjmu	2.050	342	221
	Výdaj	Úhrada zdravotního pojištění	2.894	336	221
	Výdaj	Úhrada sociálního pojištění	7.289	336	221
Banka (výpis 3)	Výdaj	Úhrada poplatku bance	2.600	568	221
	Příjem	Úroky	6.500	221	662

HOME BANKING

V současné době se stále více prosazuje styk s bankou pomocí elektronických médií. Program Pohoda umožňuje nejenom vytvářet soubory příkazů k úhradě v elektronické formě, ale i přebírat soubory bankovních výpisů, které vám banka zašle, a automaticky je zaúčtovat. Z účetního hlediska se při účtování v agendě **Banka** s použitím homebankingu nic podstatného nezmění. Homebanking vás zbaví ručního zadávání dokladů a provede automatické spárování plateb s pohledávkami a závazky. Zaúčtování dokladů stačí pouze zkontrolovat a v případě potřeby změnit předkontace.

OPERACE	MD	D
Úhrada faktury odběratelem (platí odběratel)	221	311
Úhrada faktury dodavatelí (platíme dodavatelí)	321	221
Úhrada bankovních služeb	568	221
Úroky z vkladů na běžném účtu	221	662
Mzdy placené na účet zaměstnance		
O závazku se účtovalo 331/379	379	221
O závazku se neúčtovalo	331	221
Mzdy placené na účet společníka		
O závazku se účtovalo 366/379	379	221
O závazku se neúčtovalo	366	221
Úhrada sociálního a zdravotního pojištění	336	221
Platba daně z příjmů ze závislé činnosti	342	221
Platba záloh a doplatků na daň z příjmů	341	221
Náhrada škody přijatá od zaměstnance	221	335
společníka	221	355
obchodního partnera	221	315
Náhrada škody hrazená zaměstnancům	333	221
Vrácení DPH (nadměrný odpočet)	221	343
Dlouhodobý termínovaný vklad (nad 1 rok)		
Složení vkladu	069	221
Výběr vkladu	221	069
Nákup cenin	213	221
Peněžní dary		
Přijatý dar	221	413
Poskytnutý dar	543	221
Individuální podnikatel		
Výběr pro osobní potřebu	491	221
Vklad do firmy	221	491
Převody mezi běžným účtem a pokladnou		
Převod z pokladny na účet	221	261
Převod z účtu do pokladny	261	221
Kursově rozdílly při uzavírání účetních knih		
Kurový zisk	221	663
Kurová ztráta	563	221

FAKTURACE

PŘIJATÉ FAKTURY

Přijaté faktury zadáváte ve stejnojmenné agendě z hlavní nabídky **Nákup**. Při účtování je na straně Dal vždy účet 321. Na straně Má dáti zadáváte příslušný účet podle toho, čeho se daná operace týká. Většinou se jedná o nákladové účty z účtové třídy 5. Plátcí DPH musí v předkontacích uvést souvztažné účty pro zaúčtování daně z přidané hodnoty v obou sazbách (343/321). Tím si zajistí správné zaúčtování DPH. Pripomínáme, že do přijatých zdanitelných plnění se v daňovém přiznání DPH zahrnují údaje z přijatých faktur bez ohledu na jejich proplacení. Při úhradách se již o DPH neúčtuje.

FAKTURA BEZ POLOŽEK

Použijete ji v případech, kdy účetní případ není potřeba rozúčtovat na více předkontací. V záhlaví faktury je možné uvést plnění v obou sazbách DPH. Takto zadáte například fakturu na nákup režijního kancelářského materiálu a zaúčtujete na 501/321.

FAKTURA S POLOŽKAMI

Použijete při rozúčtování účetního případu na více předkontací. Jako položky zapíšete jednotlivé účetní operace, které mají samostatnou předkontaci. Například nákup režijního materiálu s dopravou zaúčtujete dvěma položkami - nákup materiálu se zaúčtováním 501/321 a dopravu se zaúčtováním 518/321.

Stejně budete postupovat i v případě, že je potřeba účetní případ rozúčtovat na více členění DPH (odčitatelné a osvobozené plnění). V takovém případě využijete skutečnosti, že údaje ze záhlaví platí pro položky, u nichž není údaj vyplněn. Takže v záhlaví nastavíte **Tuzemské plnění** a pouze na osvobozených položkách zadáte **Osvobozené od daně**.

FAKTURA PROVÁZANÁ SE SKLADEM

V položkové fakturě můžete zadávat skladové zásoby. Při potvrzení faktury se položky přijmou na sklad a zvýší tak stav skladu. Při opravě faktury se uvedou do souladu i pohybové doklady skladu. Ve fakturě můžete kombinovat položky ze skladu a položky zadané ručně - například nakoupený materiál zadáte ze skladu a dopravné zapíšete jako samostatnou položku ručně.

Přijaté faktury

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Objevt Slabdy Mědy Jedy Majetek Záznam Úkno Nápvěda

Přijaté faktura

Typ: Faktura Datum zápisu: 14.07.1999
 Číslo: 991100009 Datum odepisu: 14.07.1999
 Datum odpočtu: 14.07.1999
 Datum splatnosti: 28.07.1999
 Doklad: FV990514033
 Var.sým: 990514033
 Pák.sým: Předkontace: 1
 Členění DPH: PD

Text: Fakturujeme Vám dodané zboží

Součet položek

Součet položek	+	%	DPH	Celkem
12850.00	0.00	0.00	2827.00	15 677.00
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
				15 677.00

Dodavatel

Emis: ACO malytkové prvky a.s.
 Jméno: JF1 Rozsádek Představitel
 Ulice: Jana Husa 260
 Obec: 592 22 Přibylar
 DIČ/ICO: 025-12161845 12161845

Účet: 125489-024 0100

Forma příkazem
 Příkaz: Sídlisto
 Spec.sým: Činnost
 Konst.sým: 0308 Zakázka

* Polozky faktury	Zaúčtování	Příkaz	Likvidace	Pozdnímký
Text	Částka	MD	DAL	Sídlisto Zakázka Činnost
1 Fakturujeme Vám dodané zboží	12 850.00	504000	321000	
2 DPH - Fakturujeme Vám dodané zboží	2 827.00	343000	321000	

19/9/ Novák, s.r.o. 1999

REKLAMACE VADNÉHO ZBOŽÍ

Po převzetí dodávky zboží a faktury jste zjistili, že je zboží vadné, a rozhodli jste se jej reklamovat. Další účetní postup závisí na tom, zda jste již fakturu uhradili:

- fakturu jste nezaplatili

V **Interních dokladech** zaúčtujte cenu reklamovaného zboží na účty 321/504 a nezapomeňte odúčtovat DPH 321/343.

Pohoda - [Ostatní pohledávky]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Odbyt Sklady Mzdy Jízdý Majetek Záznam Okno Nápvěda

Ostatní pohledávka

Typ: Pohledávka Datum vystavení: 14.07.1999 Datum odeslání: 14.07.1999
 Číslo: 990900001 Datum zd.plnění: 14.07.1999 Datum splatnosti: 28.07.1999
 Var.sym.: 990900001 Před.ořadce: 1R Členění DPH: UN
 Pár.sym.:
 Text: Reklamacce zboží k faktuře č. FV/0514033

Odběratel

Firma: ACO nábytkové prvky a.s.
 Jméno: Pan Roubíček Ředitelství
 Ulice: Jana Husa 260
 Obec: 582 22 Příbyslav
 DIČ/ÍČO: 025-12161845 12161845
 \adresa_\dodací adresa/
 Číslo obj.: . . .
 Dat.obj.: . . .

Forma: příkazem Středisko: . . .
 Účet: KB Činnost: . . .
 Konst.sym.: 0308 Zakázka: . . .

Součet položek	+	-%	DPH	Celkem
10000,00	22		2200,00	12 200,00
0,00	5		0,00	0,00
0,00	0			12 200,00

Tabulka dokladů:

* Text	Částka	MD	DAL	Středisko	Zakázka	Činnost
1 Reklamacce zboží	10 000,00	315000	504000			
2 DPH - Reklamacce zboží	2 200,00	315000	343000			

(1/1) Novák s.r.o. 1999 EDIT

- fakturu jste uhradili
 V agendě **Ostatní pohledávky** zaúčtujte pohledávku za dodavatele 315/504, DPH 315/343.
 Jakmile vám bude pohledávka proplacena, zlikvidujte ji a zaúčtujte platbu v agendě **Pokladna**, resp. **Banka**.
 O účtování zálohových faktur, dobropisů a vrubopisů se dozvíte více v následující kapitole.

Příklad: Účetní jednotka, plátcce DPH, obdržela fakturu za materiál ve výši 500 Kč + 22% DPH, za dopravu v částce 200 Kč + 22% DPH. Od neplátce DPH obdržela fakturu za zboží ve výši 780 Kč. Materiál v částce 100 Kč byl reklamován dodavateli. Ostatní materiál byl ubrazen z bankovního účtu.

Agenda	Operace	Částka	MD	D
Přijaté faktury	Materiál	500	501	321
	22% DPH	110	343	321
Přijaté faktury	Dopravné	200	518	321
	22% DPH	44	343	321
Přijaté faktury	Zboží	780	504	321
Interní doklady	Reklamacce materiálu	100	321	501
	22% DPH	22	321	343
Banka	Úhrada materiálu	488	321	221

Příklad: Zaúčtujte předchozí příklad pro účetní jednotku, která není plátcem DPH.

Agenda	Operace	Částka	MD	D
Přijaté faktury	Materiál	610	501	321
Přijaté faktury	Dopravné	244	518	321
Přijaté faktury	Zboží	780	504	321
Interní doklady	Reklamacie materiálu	122	321	501
Banka	Úhrada materiálu	488	321	221

Neplátce DPH nemusí účtovat odděleně o dani z přidané hodnoty, takže může uvést cenu včetně daně jedinou částkou.

DOBROPISY A VRUBOPISY

Vrubopis je doklad na zvýšení fakturované částky. V praxi se s nimi moc nesetkáte, protože se používají výjimečně v souvislosti s doúčtováním DPH. Účtujete o nich stejně jako u faktury.

Dobropis je doklad na snížení fakturované částky. Používají se poměrně často hlavně v souvislosti s reklamacemi, vrácením části dodávky a podobně. Dodavatel vám zašle dobropis, ten slouží jako doklad na vrácení peněz a zároveň jako daňový doklad k DPH.

Dobropis zadáte jako novou fakturu, v záhlaví vyberete typ **Dobropis**. Částky na dobropise zapisujete vždy kladně bez ohledu na to, zda jej chcete zaúčtovat kladně či záporně. Pro dobropisy nepotřebujete zvláštní předkontace, budete používat běžné předkontace pro faktury (např. 504/321).

Zaúčtování dobropisů:

- zaúčtovat kladně
Pokud se rozhodnete zaúčtovat dobropisy kladně, v agendě **Globální nastavení** v sekci **Zaúčtování** zatrhněte pole **Dobropisy vydané a přijaté zaúčtovat kladně**. Program automaticky zaúčtuje částky kladně a obrátí strany MD a D účtů předkontace. Například u přijatého dobropisu na zboží zaúčtujete 321/504 a DPH 321/343.
- zaúčtovat záporně
V případě, že chcete zaúčtovat dobropisy záporně, necháte pole **Dobropisy vydané a přijaté zaúčtovat kladně** nezatržené. Program sám ponechá účty předkontace beze změny a částky dobropisu vynásobí hodnotou -1.

Poznámka:

U všech postupů, které umožňují volbu mezi kladným a záporným zaúčtováním, si uvědomte, že při kladném zaúčtování se účtuje na "opačnou" stranu účtu (například na stranu Dal u nákladových účtů). Jestliže využíváte výsledky účetnictví pro další analýzy účetní jednotky, musíte tento fakt zahrnout do definice výpočetních postupů a nebo musíte používat jenom záporné zaúčtování.

Pohoda - [Přijaté faktury]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Objevt Sklady Mzdy Jízdy Majetek Záznam Okno Nápvěda

Přijátá faktura

Typ: **Dobropis** Datum zápisu: 30.07.1999 Datum úp. případu: 30.07.1999
 Číslo: 991100010 Datum odpočtu: 30.07.1999 Datum splatnosti: 13.08.1999
 Doklad: DV990601055 Předkontace: 1
 Var. sym.: 990601055 Členění DPH: PD
 Pár. sym.:
 Text: Dobropisujeme Vám reklamované zboží

Dodavatel

Prma: ACO nábytkové prvky a.s.
 Jméno: Jiří Roubíček Ředitelství
 Ulice: Jana Husa 260
 Obec: 582 22 Příbryslav
 DIČ/ČD: 025-12161845 12161845
 Účet: 125469-024 0100
 Forma: příkazem
 Příkaz: Středisko
 Spec. sym.: Činnost
 Konst. sym.: 0308 Zakázka

Částka	+	DPH	Celkem
10000,00	22	2200,00	12 200,00
0,00	0	0,00	0,00
0,00	0		12 200,00

Forma: příkazem
 Příkaz: Středisko
 Spec. sym.: Činnost
 Konst. sym.: 0308 Zakázka

Text	Částka	MD	DÁL	Středisko	Zakázka	Činnost
1 Dobropisujeme Vám reklamované zboží	-10 000,00	504000	321000			
2 DPH - Dobropisujeme Vám reklamované zboží	-2 200,00	343000	321000			

(10/10) Novák s.r.o. 1999 Vkládání

Příklad: Zaúčtujte kladně i záporně pro plátce i neplátce DPH přijatý dobropis na zboží v částce 800 Kč + 22% DPH.

Plátce/neplátce	Účtování	Operace	Částka	MD	D
Plátce DPH	Záporně	Zboží	-800	504	321
		22% DPH	-176	343	321
	Kladně	Zboží	800	321	504
		22% DPH	176	321	343
Neplátce DPH	Záporně	Zboží	-976	504	321
	Kladně	Zboží	976	321	504

ZÁLOHOVÉ FAKTURY

V posledních letech lze pozorovat stále častější používání zálohových faktur vzhledem k obecně známým problémům s platební neschopností. Dalším důvodem jejich obliby je skutečnost, že zálohy nepodléhají daňové povinnosti DPH. Zálohové faktury zadejte do agendy **Přijaté zálohové faktury** v nabídce **Nákup**. Při zadávání postupujte stejně jako u klasické faktury.

ZPŮSOB ZAÚČTOVÁNÍ ZÁLOHOVÉ FAKTURY

Při účtování zálohových faktur se můžete rozhodnout, zda budete o přijetí zálohové faktury účtovat či nikoli. Zvolený postup je vhodné zachovat po celé účetní období.

- o zálohové fakturé se účtuje
 Při tomto postupu evidujete závazky ze zálohových faktur na účtu 321 Dodavatelé, v saldokontu máte přehled o nezaplacených zálohách. Zálohové faktury účtujete na 314/321, úhrady záloh provedené z účtu na 321/221.
- o zálohové fakturé se neúčtuje

Závazky ze zálohových faktur se v účetnictví nevidují. Zálohové faktury účtujete s předkontací **Bez**, faktura nevytvorí žádné doklady do účetního deníku. Úhrady záloh provedené z účtu účtujete na 314/221.

KONCOVÁ FAKTURA

V okamžiku, kdy obdržíte od dodavatele koncovou fakturu s vyúčtováním uhrazené zálohy, zadáte ji do agendy **Přijaté faktury**. Vytvoříte položkovou fakturu, v položkách zadáte vlastní obsah dokladu, předkontace vyberete podle věcně náplně jednotlivých položek. Blíže viz kapitola o přijatých fakturách. Povelom **Zálohy** z nabídky **Záznam** vložíte další položku "Uhrazené zálohy", do které s mínusem zadáte částku, kterou jste již uhradili. Této položce zadáte předkontaci pro zálohy tak, jak je uvedeno v následujícím odstavci. Celková částka v poličku Celkem na záhlaví faktury musí odpovídat částce k úhradě, která je uvedena na faktuře přijaté od dodavatele.

ZAUČTOVÁNÍ ODPOČTU ZÁLOH Z KONCOVÉ FAKTURY

- zaúčtovat kladně
Pokud se rozhodnete zaúčtovat uhrazené zálohy kladně, v agendě **Globální nastavení** v sekci **Zaučtování** zatrhněte pole **Položky "Uhrazená záloha" zaúčtovat kladně**. Pro odpočet zálohy na koncové faktuře vyberete předkontaci 321/314.
- zaúčtovat záporně
V případě, že chcete uhrazené zálohy zaúčtovat záporně, necháte pole **Položky "Uhrazená záloha" zaúčtovat kladně** nezatržené. V tomto případě zadáte předkontaci 314/321.

Připomínáme, že zaplacenou zálohu zadáte do koncové faktury vždy se záporným znaménkem bez ohledu na zvolený způsob zaúčtování.

Pohoda - [Přijaté faktury]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Odbyt Sklady Mzdy Jízdy Majetek Záznam Okno Nápvěda

Přijaté faktura

Typ Faktura Datum zápisu 30.07.1999 Datum úč. případu 30.07.1999
Číslo 991100011 Datum odpočtu 30.07.1999 Datum splatnosti 13.08.1999
Doklad FV9907005 Předkontace 1
Var. sym. 9907005 Členění DPH PD
Pár. sym.
Text Fakturujeeme Vám dodané zboží

Součet položek

Součet položek	+	-%	DPH	Celkem
4918,20	22	1091,80	6 000,00	
0,00	5	0,00	0,00	
0,00	0			6 000,00
Uhrazené zálohy				-6 000,00

Dodavatel

Firma Dřevo a.s.
Jméno Jiří Kulich Odbyt
Ulice Bubenská 17
Obec 170 00 Praha 7
DIČ/AČO 007-7506210382 60221721
Účet 125679-504 0600
Forma příkazem
Příkaz Středisko
Spec. sym. Činnost
Konst. sym. 0308 Zakázka

Pohoda
Přijaté faktury

Položky faktury

* Položka	Množství	M.j.	Jedn. cena	S	DPH	Sleva %	Částka	DPH
Poznámka	Předkontace	Č. DPH	Středisko	Činnost	Zakázka			
1 Židle Z120	5,00	ks	1 200,00	☑	22 %	0,00%	4 918,20	1 081,80
2 Uhrazená záloha	1,00		-6 000,00	☐	0 %	0,00%	-6 000,00	0,00

(11/11) Novák s.r.o. 1999 EDIT

*Příklad:
Společnost
ABC, plátce
DPH, obdržela
zálobovou
fakturu na
zboží v částce
1.000 Kč.*

*Okamžitě za-
dala příkaz
k úhradě této
faktury. Další
týden obdržela fakturu-
daňový dok-
lad na částku 1.000 Kč + 22% DPH. Částku 220 Kč nechala proplatit prostřed-
nictvím banky. Na každou operaci zvlášť obdržela bankovní výpis. Firma o zálo-
bových fakturách účtuje, odpočty zálohy účtuje záporně.*

Agenda	Operace	Částka	MD	D
Přijaté zálohové faktury	Zboží	1.000	314	321
Příkazy k úhradě	Příkaz k platbě za zboží	1.000	-	-
Banka	Úhrada zálohy	1.000	321	221
Přijaté faktury	Zboží	1.000	504	321
	22% DPH	220	343	321
	Úhrada zálohy(záporně)	-1.000	314	321
Příkazy k úhradě	Příkaz k doplatku zboží	220	-	-
Banka	Úhrada doplatku	220	321	221

*Příklad: Společnost obdržela zálobovou fakturu na zboží v částce 10.000 Kč, kterou v plné výši uhradila z běžného účtu. Za několik dní obdržela fakturu-
daňový doklad na částku 12.200 Kč včetně 22% DPH. Doplatek 2.200 Kč opět uhradila v plné výši z běžného účtu. Na každou operaci obdržela bankovní výpis zvlášť. Firma o zálobových fakturách neúčtuje, zálohy účtuje kladně.*

Agenda	Operace	Částka	MD	D
Přijaté zálohové faktury	Zboží	10.000	-	-
Příkaz k úhradě	Zboží	10.000	-	-
Banka	Úhrada zálohy	10.000	314	221
Přijaté faktury	Zboží	10.000	504	321
	DPH	2.200	343	321
	Odpočet uhrazené zálohy	10.000	321	314
Příkaz k úhradě	Doplatek	2.200	-	-
Banka	Úhrada doplatku	2.200	321	221

ÚČETNÍ SOUVZTAŽNOSTI PRO PŘIJATÉ FAKTURY

Operace	MD	D
Faktura za dodávku zásob		
materiál způsob B - cena	501	321
materiál způsob B - DPH	343	321
zboží způsob B - cena	504	321
zboží způsob B - DPH	343	321
Faktura za dodávku služeb		
el. energie, pára, plyn - cena	502	321
el. energie, pára, plyn - DPH	343	321
opravy a údržba - cena	511	321
opravy a údržba - DPH	343	321
ostatní služby - cena	518	321
ostatní služby - DPH	343	321
Zboží a služby pro reprezentaci		
cena	513	321
DPH (je-li možné uplatnit)	343	321
Pořízení investičního majetku		
cena hmotného majetku (účet pořízení)	042	321
DPH	343	321
cena hmotného majetku (účet pořízení se nepoužije)	022	321
DPH	343	321
osobní automobil (cena včetně DPH)	042	321
Faktura za služby časově rozlišené		
předplatné časopisů placené dopředu na další rok	381	321
předplatné časopisů - DPH	343	321
nájemné a služby placené pozadu za minulý rok	383	321
nájemné a služby - DPH (je-li nárok)	343	321
Dobropis za zboží		
Cena - zaúčtování zápornou částkou	504	321
DPH - zaúčtování zápornou částkou	343	321
Cena - zaúčtování kladnou částkou	321	504
DPH - zaúčtování kladnou částkou	321	343
Zálohová faktura	314	321
Reklamacce za zboží formou snížení závazku		
reklamovaná částka	321	504
DPH	321	343
Reklamacce za zboží formou pohledávky za dodavatelem		
reklamovaná částka	315	504
DPH	315	343

OSTATNÍ ZÁVAZKY

Závazky vyplývající z obchodních případů evidujete v agendě **Přijaté faktury**, zbylé závazky v agendě **Ostatní závazky**. Jedná se o závazky k institucím v případě daní a poplatků, sociálního a zdravotního pojištění a o závazky k zaměstnancům. Závazky můžete vkládat do příkazů k úhradě a tím zajistit jejich proplacení z běžného účtu. Vzhledem k charakteru účetních operací účtujete o DPH pouze výjimečně, členění DPH proto nastavte na **Nezahmovat do přiznání DPH**.

ZÁVAZKY K INSTITUCÍM

Vznikají v souvislosti s přiznáním daně z přidané hodnoty, vyúčtováním daně z příjmů silniční a spotřební daně a jejich záloh. Další skupinou jsou závazky vyplývající z mzdové agendy - platby záloh daně z příjmů za zaměstnance, odvody sociálního a zdravotního pojištění, srážky ze mzdy zaměstnanců. Tyto závazky automaticky vytváří agenda **Mzdy** při jejich zaúčtování.

ZÁVAZKY K ZAMĚSTNANCŮM

Vznikají při bezhotovostním vyplácení mzdy na účty zaměstnanců, agenda **Mzdy** je vytváří automaticky.

SPLÁTKY LEASINGU

Splátkový kalendář leasingu je v programu Pohoda realizován jako řada pravidelně se opakujících závazků. V tomto případě se o DPH účtuje. Závazky vytvoří agenda **Leasingový majetek** automaticky.

ÚČTOVÁNÍ CLA A DPH PŘI DOVOZU

Clo a DPH z Jednotné celní deklarace při dovozu zboží se v případě bezhotovostních úhrad účtuje v této agendě. Postup je podrobně vysvětlen v samostatné kapitole.

Příklad: Účetní jednotce vznikla v daňovém přiznání DPH daňová povinnost 2.500 Kč. Daňové přiznání odevzdá na FÚ, zaúčtuje závazek a vystaví příkaz k úhradě. Výdaj peněz z běžného účtu zaúčtuje po obdržení výpisu z BÚ likvidační závazku.

Agenda	Operace	Částka	MD	D
Ostatní závazky	Daňová povinnost DPH	2.500	-	-
Banka	Úhrada závazku	2.500	343	221

Příklad: Účetní jednotka zaplatí zálohu na silniční daň ve výši 2.400 Kč. Nejprve zaúčtuje závazek a vystaví příkaz k úhradě. Výdaj peněz z běžného účtu zaúčtuje po obdržení výpisu z BÚ likvidační závazku.

Agenda	Operace	Částka	MD	D
Ostatní závazky	Silniční daň	2.400	531	345
Banka	Úhrada závazku	2.400	345	221

ÚČETNÍ SOUVZTAŽNOSTI PRO OSTATNÍ ZÁVAZKY

Operace	MD	D
Záloha na daň z příjmů - zaměstnanec	331	342
Záloha na daň z příjmů - společník	366	342
Daň z příjmů zvláštní sazbou - zaměstnanec	331	342
Daň z příjmů zvláštní sazbou - společník	366	342
Srážky ze mzdy - zaměstnanec	331	379
Srážky ze mzdy - společník	366	379
Sociální a zdravotní pojištění - zaměstnanec	331	336
Sociální a zdravotní pojištění - společník	366	336
Sociální a zdravotní pojištění - firma	524	336
Silniční daň	531	345
Splátka leasingu - cena	381	325
Splátka leasingu - DPH (lze-li uplatnit)	343	325

VYDANÉ FAKTURY

Faktury vystavujete v agendě **Vydané faktury**, kterou naleznete v hlavní nabídce **Odbyt**. Při účtování je na straně Má dáti vždy účet 311, který můžete analyticky rozdělit. Na straně Dal zadáváte příslušný účet podle toho, čeho se daná operace týká. Většinou se jedná o výnosové účty z účtové třídy 6. Plátcí DPH musí v předkontacích uvést souvztažné účty pro zaúčtování daně z přidané hodnoty v obou sazbách (311/343). Tím si zajistí správné zaúčtování DPH. Připomínáme, že do uskutečněných zdanitelných plnění se v daňovém přiznání DPH zahrnují údaje z vydaných faktur bez ohledu na jejich proplacení. Při úhradách se již o DPH neúčtuje.

FAKTURA BEZ POLOŽEK

Použijete ji v případech, kdy se jedná o dodávku fakturovanou jedinou částkou a dodávku není potřeba rozúčtovat na více předkontací. V záhlaví faktury je možné uvést plnění v obou sazbách DPH. Textový popis prací určený pro tisk na faktuře můžete uvést v poznámce. Takto zadáte například fakturu na poradenskou činnost v ceně 10.000 Kč a DPH 500 Kč, které zaúčtujete na vrub účtu 311 a ve prospěch účtů 602 a 343.

FAKTURA S POLOŽKAMI

Použijete při vystavení faktury, ve které specifikujete jednotlivé práce cenou a množstvím. U každé z položek můžete zadat samostatnou předkontaci, to je však zbytečné pracné. Předkontaci platnou pro většinu položek zadáte v záhlaví faktury a předkontaci zadáte jen u položek s odlišným zaúčtováním.

Pohoda - [Vydané faktury]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Ogbyt Sklady Mzdy Jzdy Majetek Záznam Okno Nápověda

Faktura

Typ: Faktura Datum vystavení: 12.07.1999 Datum úč. případu: 12.07.1999
 Číslo: 990100010 Datum zd.plnění: 12.07.1999 Datum splatnosti: 26.07.1999
 Var.sym.: 990100010 Předkontace: 3
 Pár.sym.: Členění DPH: 1
 Text: Fakturujeme Vám zboží dle Vaší objednávky:
 Součet položek +% DPH Celkem
 11877,45 22 2612,95 14 490,00
 0,00 5 0,00 0,00
 0,00 0 14 490,00

Odběratel

Firma: PARK s.r.o.
 Jméno: Ing. Antonín Horský
 Ulice: třída Patyžánů 74
 Obec: 688 01 Uherský Brod
 DIČ/IČO: 338-16366650 16366650
 Číslo obj.: Ceny:
 Dat. obj.:
 Forma: příkazem Středisko:
 Účet: KB Činnost:
 Konst.sym.: 0308 Zakázka:

Pohoda

Vydané faktury

Výdej

Položky faktury Zaúčtování Likvidace Poznámky

	Text	Částka	MD	DAL	Středisko	Zakázka	Činnost
1	Třížby z prodeje zboží	11 877,45	311000	604000			
2	DPH - Třížby z prodeje zboží	2 612,95	311000	343000			

(11/11) Novák s.r.o. 1999 Vkládání

FAKTURY ZA HOTOVÉ

Při vytváření faktur s úhradou v hotovosti si můžete nastavit, aby se rovnou vytvořil v agendě **Pokladna** pokladní doklad na její úhradu. Na faktuře musíte mít v poli **Forma** nastaveno **hotově**. V agendě **Uživatelské nastavení** v sekci **Vydané faktury** zaškrtnete pole **Po uložení hotovostní faktury vytvořit pokladní doklad**. Po uložení vydané faktury se program automaticky přepne do agendy **Pokladna**, kde je již vyplněn doklad vzniklý likvidací nové vystavené faktury, který stačí jen uložit.

REKLAMACE VADNÉ DODÁVKY

Odběratel reklamoval vadné zboží, které jste mu vyfakturovali. Další účetní postup závisí na tom, zda již byla faktura uhrazena:

- faktura nebyla uhrazena
V **Interních dokladech** zaúčtujte cenu reklamovaného zboží na účty 604/311 a nezapomeňte odúčtovat DPH 343/311.
- faktura byla uhrazena
Pokud již odběratel zaplatil, zaúčtujete v agendě **Ostatní závazky** závazek k odběrateli na 604/325 a DPH na účty 343/325. Další možností je vystavit na tyto částky **Dobropis**. V obou případech můžete tento závazek vložit do příkazu k úhradě a nechat jej proplatit z účtu prostřednictvím **Banky**, případně jej můžete zlikvidovat v hotovosti přes agendu **Pokladna**.

Pohoda - [Interní doklady]

Šoubor Adresář Účetnictví Nákup Odbyt Sklady Mzdy Jzdy Majetek Záznam Otkno Nápvověda

Interní doklad

Číslo: 99IN00008 Datum vystavení: 12.07.1999 Firma: PÁRK s.r.o.
 Var. sym.: 9900008 Datum úč. případu: 12.07.1999 Jméno: Ing. Antonín Horský
 Pár. sym.: Datum zd. plnění: 12.07.1999 Ulice: třída Partyzánů 74
 Předkonce: 9 Obec: 688 01 Uherský Brod
 Členění DPH: PD DIČ/ČO: 338-16366650 16366650

Text: Reklamacie neuhrazeného zboží. Faktura číslo 990100010

K likvidaci:

Forma: zúčtování Středisko: Činnost: Zakázka

Součet položek	+	%	DPH	Celkem
6000,00	22		1100,00	6100,00
0,00	5		0,00	0,00
0,00	0			6100,00

Polozky dokladu Zaúčtování Likvidace Poznámky

Text	Částka	MD	DAL	Středisko	Zakázka	Činnost
1 Reklamacie neuhrazeného zboží.	5 000,00	604000	311000			
2 DPH - Reklamacie neuhrazeného.	1 100,00	343000	311000			

(8/8) Novák s.r.o. 1999

Příklad: Účetní jednotka, plátce DPH, vystavila firmě X fakturu na prodej vlastních výrobků v částce 500 Kč + 22% DPH a na montáž v částce 300 Kč + 5% DPH. Firmě Y vystavila fakturu na prodej zboží v hodnotě 1.500 Kč s 22% DPH, kterou firma Y ubradila botově. Firma Y druhý den reklamovala zboží v hodnotě 100 Kč + 22% DPH. Reklamacie byla uznána a částku za reklamované zboží společnost ABC převedla na účet firmy Y.

Agenda	Operace	Částka	MD	D
Vydané faktury	Prodej výrobků	500	311	601
	22% DPH	110	311	343
	Montáž	300	311	602
	5% DPH	15	311	343
Vydané faktury	Prodej zboží	1.500	311	604
	22% DPH	330	311	343
Pokladna	Úhrada prodeje zboží	1.830	211	311
Ostatní závazky	Reklamacie zboží	100	604	325
	22% DPH	22	343	325
Banka (výpis)	Vrácení částky za reklamaci	122	325	221

Příklad: Zaúčtujte předchozí příklad pro účetní jednotku, která není plátcem DPH.

Agenda	Operace	Částka	MD	D
Vydané faktury	Prodej výrobků	610	311	601
	Montáž	315	311	602
Vydané faktury	Prodej zboží	1.830	311	604
Pokladna	Úhrada prodeje zboží	1.830	211	311
Ostatní závazky	Reklamacie zboží	122	604	325
Banka (výpis)	Vrácení částky za reklamaci	122	325	221

DOBROPISY A VRUBOPISY

Pravidla pro dobropisy a vrubopisy jsme popsali v kapitole Přijaté faktury. Vydané vrubopisy můžeme chápat jako dodatečnou fakturu, vydané dobropisy jako dodatečný závazek k odběrateli vyplývající z obchodního případu. V obou případech se používají stejné předkontace jako u vydaných faktur. Do dokladů se zadávají vždy kladné částky. Kladné a záporné zaúčtování funguje obdobně, jak bylo popsáno v Přijatých fakturách.

Pohoda - [Vydané faktury]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Ogbyt Sklady Mzdy Jzdy Majetek Záznam Okno Nápověda

Faktura

Typ: Dobropis Datum vystavení: 28.07.1999 Datum úč. případu: 28.07.1999
 Číslo: 990100011 Datum zd.plnění: 28.07.1999 Datum splatnosti: 11.08.1999
 Var.sym.: 990100011 Předkontace: 3 Členění DPH: UD
 Pár.sym.:
 Text: Dobropisujeme Vám reklamované zboží.

Součet položek

	+%	DPH	Celkem
1900,00	22	330,00	1 930,00
0,00	5	0,00	0,00
0,00	0		1 830,00

Odběratel

Firma: PARK s.r.o.
 Jméno: Ing. Antonín Horský
 Ulice: třída Partyzánů 74
 Obec: 688 01 Uherský Brod
 DIČ/IČO: 338-1636650 16366650
 Účet: /
 Spec.sym.:
 Forma: příkazem Sředisko:
 Účet: KB Činnost:
 Konst.sym.: 0308 Zakázka:

Pohoda

Vydané faktury

Položky faktury

Text	Částka	MD	DAL	Sředisko	Zakázka	Činnost
1 Tržby z prodeje zboží	1 500,00	604000	311000			
2 DPH - Tržby z prodeje zboží	330,00	343000	311000			

(12/12) Novák s.r.o. 1999

Příklad: Zaúčtujte kladně i záporně pro plátce i neplátce DPH vystavený dobropis na zboží v částce 800 Kč + 22% DPH.

Plátce/neplátce	Účtování	Operace	Částka	MD	D
Plátce DPH	Záporně	Zboží	-800	311	604
		22% DPH	-176	311	343
	Kladně	Zboží	800	604	311
		22% DPH	176	343	311
Neplátce DPH	Záporně	Zboží	-976	311	604
	Kladně	Zboží	976	604	311

ZÁLOHOVÉ FAKTURY

- Zálohová faktura je nástroj, který snižuje obchodní riziko. Používá se dvěma způsoby:
 - Proforma faktura
 - je vystavena na cenu celé dodávky, zboží se odběrateli předá až po jejím zaplacení spolu s fakturou - daňovým dokladem. Program při její likvidaci nabízí vystavení koncové faktury. Je-li na faktuře zboží ze skladu, vyskladní se až u koncové faktury.
 - Zálohová faktura
 - se používá u časově nebo materiálově náročných dodávek. Odběratel platí průběžně zálohy podle postupu prací na dodávce. Při dokončení prací se vystaví koncová faktura, vyfakturované zálohy se na ní odečtou. Zálohové faktury se tedy likvidují aniž by program nabízel vytvoření koncové faktury.

Zálohové faktury se obvykle účtují na účty 311/324. V obou případech platí, že zálohy nepodléhají DPH, takže se o ní účtuje až při vystavení koncové faktury.

VYSTAVENÍ KONCOVÉ FAKTURY

V případě proforma faktury, kdy se zálohovaná částka rovná výsledné částce, vytvoří koncovou fakturu přímo program. U zálohové faktury vložíte novou fakturu, do položek faktury zadáte výkaz fakturovaných prací. Povelom **Zálohy** z nabídky **Záznam** vložíte další položku "Uhrazené zálohy", do které s mínusem zadáte součet všech doposud uhrazených záloh za tento obchodní případ.

Pohoda - [Vydané faktury]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Odbyt Sklady Mzdy Jízdy Majetek Záznam Okno Nápověda

Faktura

Typ: Faktura Datum vystavení: 30.08.1999
 Číslo: 990100012 Datum úč. případu: 30.08.1999
 Var. sym.: 990100012 Datum zd. plnění: 30.08.1999
 Pár. sym.: Datum splatnosti: 13.09.1999
 Předkontace: 3
 Členění DPH: UD

Odběratel

Firma: TURBO s.r.o.
 Jméno: Jana Řepková práva majetku
 Ulice: Dpuštěná 46
 Obec: 602 00 Brno
 DIČ/ÍČO: 325-12654789 12654789 ČR
 adresa / dodací adresa /

Číslo obj.: Ceny: Prodejní
 Dat. obj.:
 Forma: příkazem Středisko:
 Účet: KB Činnost:
 Konst. sym.: 0308 Zakázka:

Součet položek

	+	%	DPH	Celkem
17963,73	22		3951,27	21 915,00
0,00	5		0,00	0,00
0,00	0			21 915,00
Uhrazené zálohy				-15 000,00

Text: Fakturuje Vám zboží dle Vaší objednávky.

Pohoda

Vydané faktury

* Položka	Množství	M. j.	Jedn. cena	S	DPH	Sleva %	Částka	DPH
Poznámka	Předkontace	Čí DPH					Činnost	Zakázka
1 Uhrazené záloha	1,00		-15 000,00		0 %	0,00%	-15 000,00	0,00
2 Křeslo čalouněné 132	3,00	ks	7 305,00		22 %	0,00%	17 963,73	3 951,27
	3							

(13/13) Novák s.r.o. 1999

ZÁLOHA JE VYŠŠÍ NEŽ KONCOVÁ FAKTURA

V obchodní praxi dochází i k případům, kdy bylo na zálohách zaplacen více, než činí celková fakturovaná částka. Takový případ zaúčtujete v programu Pohoda takto:

- koncová faktura
Na faktuře uvedete soupis prací a odečtete vyplacené zálohy. Celková fakturovaná částka bude záporná. Do poznámky uvedete, že přeplatek zašlete na účet odběratele nebo proplatíte hotově. Faktura slouží odběrateli jako daňový doklad, jsou na ní vyčísleny základy daně a DPH.
- přeplatek hrazený z účtu
Na přeplatek vystavíte v agendě **Ostatních závazků** doklad bez zaúčtování (předkontace **Bez**). Ten slouží k vystavení příkazu k úhradě. O úhradě přeplatku účtujete v agendě **Banka**, jako předkontaci zadáte 311/221.
- přeplatek hrazený v hotovosti
V agendě **Pokladna** zaúčtujete výdaj peněz na předkontaci 311/211.

ZPŮSOB ZAÚČTOVÁNÍ ZÁLOHOVÉ FAKTURY

Stejně jako u přijatých zálohových faktur se můžete rozhodnout, zda budete o vystavení faktury účtovat.

- o zálohové faktuře se účtuje
Při tomto postupu evidujete pohledávky ze zálohových faktur na účtu 311 Odběratelé, v saldokontu máte přehled o nezaplacených zálohách. Zálohové faktury účtujete na 311/324, úhrady záloh přijaté na účet na 221/311.
- o zálohové faktuře se neúčtuje
Pohledávky ze zálohových faktur se v účetnictví neevidují. Zálohové faktury účtujete s předkontací **Bez**, faktura nevytvoří žádné doklady do účetního deníku. Úhrady záloh přijaté na účet účtujete na 221/324.

ZAÚČTOVÁNÍ ODPČTU ZÁLOH Z KONCOVÉ FAKTURY

O způsobu zaúčtování rozhodujete v **Globálním nastavení**, kde je v sekci **Zaúčtování** uveden přepínač **Položky "Uhrazená záloha" zaúčtovávat kladně**. Ten platí jak pro přijaté, tak pro vydané zálohové faktury.

- zaúčtovat kladně
Pro odpočet zálohy z koncové faktury vyberete předkontaci 324/311.
- zaúčtovat záporně
Pro odpočet zálohy vyberete předkontaci 311/324.

Pohoda - [Vydané faktury]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Odbyt Služby Mzdy Jízdy Majetek Záznam Okno Nápověda

Faktura

Typ: Faktura Datum vystavení: 30.08.1999 Datum úč. případu: 30.08.1999
 Číslo: 990100012 Datum zd. plnění: 30.08.1999 Datum splatnosti: 13.09.1999
 Var. sym: 990100012 Předkontace: 3 Číslo obj.: . . . Dat. obj.: . . .
 Pár. sym: Členění DPH: UD

Odběratel

Firma: TURBO s.r.o. práva majetku
 Jméno: Jana Řepková
 Ulice: Opuštěná 46
 Obec: 602 00 Brno
 DIČ/ÍČO: 325-12654789 12654789 ČR
 adresa / dodací adresa /
 Forma: příkazem Středisko: . . .
 Účet: KB Činnost: . . .
 Konst. sym: 0308 Zakázka: . . .

Součet položek

	+%	DPH	Celkem
17 963,73 22		3 951,27	21 915,00
0,00 5		0,00	0,00
0,00 0			21 915,00

Uhrazené zálohy: -15 000,00

Text: Fakturujeme Vám zboží dle Vaší objednávky.

Číslo obj. Ceny Prodejní
 Dat. obj.

Forma příkazem Středisko
 Účet KB Činnost
 Konst. sym. 0308 Zakázka

Pohoda
 Vydané faktury

* Položky faktury Zaúčtování Likvidace Poznámky

	Text	Částka	MD	DAL	Středisko	Zakázka	Činnost
1	Vydělování přijaté zálohy - kladně	15 000,00	342000	311000			
2	Tržby z prodeje zboží	17 963,73	311000	604000			
3	DPH - Tržby z prodeje zboží	3 951,27	311000	343000			

(13/13) Novák s.r.o. 1999

Příklad: Účetní jednotka, plátce DPH, vystavila zálohovou fakturu na zboží v částce 1.000 Kč. Jakmile jí byla platba ubrazena, vystavila fakturu-daňový doklad. Doplatek jí byl posléze ubrazen. Firma o zálohových fakturách účtuje, odpočty zálohy účtuje záporně.

Agenda	Operace	Částka	MD	D
Vydané zálohové faktury	Zboží	1.000	311	324
Banka (dle bank. výpisu)	Úhrada zálohy na zboží	1.000	221	311
Vydané faktury	Zboží	1.000	311	604
	22% DPH	220	311	343
	Úhrada zálohy (záporně)	-1.000	311	324
Banka (dle bank. výpisu)	Úhrada doplatku	220	221	311

Příklad: Zadání podle předchozího příkladu. Firma o zálohových fakturách neúčtuje, odpočty zálohy účtuje kladně.

Agenda	Operace	Částka	MD	D
Vydané zálohové faktury	Zboží	1.000	-	-
Banka (dle bank. výpisu)	Úhrada zálohy na zboží	1.000	221	324
Vydané faktury	Zboží	1.000	311	604
	22% DPH	220	311	343
	Úhrada zálohy (kladně)	1.000	324	311
Banka (dle bank. výpisu)	Úhrada doplatku	220	221	311

Příklad: Účetní jednotka postupně vystavila 2 zálohové faktury na poradenské služby v částce 4.000 Kč a 6.000 Kč. Zálohy jí byly ubrazeny na běžný účet. Po ukončení prací vystavila koncovou fakturu - daňový doklad na částku 10.500 Kč včetně 5% DPH. Doplatek 500 Kč jí byl ubrazen na běžný účet. Firma o zálohových fakturách neučtuje, odpočty zálohy účtuje záporně.

Agenda	Operace	Částka	MD	D
Vydané zálohové faktury- 1. záloha	Služby	4.000	-	-
Banka (bankovní výpis 1)	Bankovní výpis - úhrada zálohy	4.000	221	324
Vydané zálohové faktury- 2. záloha	Služby	6.000	-	-
Banka (bankovní výpis 2)	Bankovní výpis - úhrada zálohy	6.000	221	324
Vydané faktury	Služby	10.000	311	602
	DPH	500	311	343
	Odpočet uhrazených záloh	-10.000	311	324
Banka (bankovní výpis 3)	Uhrazen doplatek	500	221	311

Příklad: Účetní jednotka, plátce DPH, nabízí počítačová školení. Vytipovaným organizacím zasílá nabídku vybraného kursu spolu s proforma fakturou na plnou částku. Po zaplacení zašle potvrzenou příblášku a fakturu - daňový doklad. Firma o zálohových fakturách neučtuje, odpočty zálohy účtuje záporně.

Agenda	Operace	Částka	MD	D
Vydané záloh. faktury	Kursovne	2.100	-	-
Banka (dle bank. výpisu)	Úhrada kursovneho	2.100	221	324
Vydané faktury	Kursovne	2.000	311	602
	5% DPH	100	311	343
	Odpočet zálohy	-2.100	311	324

Příklad: Účetní jednotka, plátce DPH, vystavila zálohovou fakturu na služby v částce 20.000 Kč. V průběhu prací došlo ke snížení jejich předpokládaného rozsahu, takže koncová faktura byla vystavena na částku 10.500 Kč. Přeplatek vrátila na běžný účet odběratele. Firma o zálohových fakturách účtuje, odpočty zálohy účtuje záporně.

Agenda	Operace	Částka	MD	D
Vydané zálohové faktury	Služby	20.000	311	324
Banka	Úhrada zálohy	20.000	221	311
Vydané faktury	Služby	10.000	311	602
	5% DPH	500	311	343
	Úhrada zálohy (záporně)	-20.000	311	324
Ostatní závazky	Přeplatek	9.500	-	-
Banka	Úhrada přeplatku	9.500	311	221

ÚČETNÍ SOUVZTAŽNOSTI PRO VYDANÉ FAKTURY

Operace	MD	D
Faktura za dodávku vlastní výroby - cena	311	601
vlastní výroby - DPH	311	343
služby - cena	311	602
služby - DPH	311	343
Faktura za prodej zboží - cena	311	604
zboží - DPH	311	343
materiál - cena	311	642
materiál - DPH	311	343
Prodej investičního majetku cena	311	641
DPH	311	343
Faktura za budoucí služby - nájemné placené dopředu	311	384
Dobropis za zboží Cena - zaúčtování zápornou částkou	311	604
DPH - zaúčtování zápornou částkou	311	343
Cena - zaúčtování kladnou částkou	604	311
DPH - zaúčtování kladnou částkou	343	311
Zálohová faktura	311	324
Reklamacie za zboží formou snížení pohledávky reklamovaná částka	604	311
DPH	343	311
Reklamacie za zboží formou závazku k odběrateli reklamovaná částka	604	325
DPH	343	325

OSTATNÍ POHLEDÁVKY

Pohledávky vyplývající z obchodních případů evidujete v agendě **Vydané faktury**, zbylé pohledávky v agendě **Ostatní pohledávky**. Jedná se většinou o pohledávky za instituce v případech přeplatků daní a poplatků, které vám mají být vráceny. O takové pohledávce se obvykle neúčtuje (předkontace **Bez**), účtuje se až o její úhradě. Ostatní pohledávky obvykle účtujete jako doklady bez položek, o DPH vzhledem k charakteru účetních operací neúčtujete, členění DPH nastavíte na **Nezahrnovat do příznání DPH**.

Příklad: Účetní jednotce vznikl v daňovém příznání DPH nadměrný odpočet ve výši 12.500 Kč a tím nárok na vrácení přeplacené daně. Daňové příznání odevzdá na FÚ a zaičtuje pohledávku. Příjem peněz na běžný účet zaičtuje likvidační pohledávku.

Agenda	Operace	Částka	MD	D
Ostatní pohledávky	Nadměrný odpočet DPH	12.500	-	-
Banka	Úhrada pohledávky	12.500	221	343

VZÁJEMNÉ VYROVNÁNÍ POHLEDÁVEK A ZÁVAZKŮ (ZÁPOČET)

Jednou ze základních účetních zásad je **zákaz kompenzace**, který má zajistit věrně vykazování nákladů a výnosů, resp. položek majetku a závazků. Zákon o účetnictví výslovně povoluje kompenzaci pouze v těchto případech:

- u pohledávek a závazků (s výjimkou záloh) vůči téže osobě, které mají splatnost do 1 roku a jsou vedeny v téže měně
- u dobropisů týkajících se určité nákladové resp. výnosové položky ve stejném účetním období
- u převodu podílu na hospodářském výsledku V.O.S. a komplementářům K.S.
- u doměrků a vratek daní a poplatků

O vzájemném vyrovnání se většinou sepisuje protokol, respektive Smlouva o vzájemných zápočtech.

Interní doklad

Číslo: 99N00012 Datum vystavení: 18.02.1999
 Datum od případu: 18.02.1999
 Var. sym.: 990100013 Datum zd.plnění: 18.02.1999
 Pár. sym.: WFP2001 Předkontace: 15 Členění DPH: PN

Text: Vzájemné vyrovnání pohledávky a závazku.

Součet položek	+	%	DPH	Celkem
0,00	22		0,00	0,00
0,00	5		0,00	0,00
24400,00	0			24 400,00

Forma: zúčtování Sřídisko: Činnost: Zakázka

Text	Částka	MD	DAL	Sřídisko	Zakázka	Činnost
1 Vyrovnání pohledávky	12 200,00	395000	311000			
2 Vyrovnání závazku	12 200,00	321000	395000			

PŘÍPRAVA NA VZÁJEMNÉ VYROVNÁNÍ

Před prvním zaúčtováním vzájemného vyrovnání doplníte účtový rozvrh a předkontace:

- účet pro zápočty
Pro vzájemné zápočty doporučujeme vytvořit z účtu 395 samostatný analytický účet, například **395001 Vzájemné zápočty**.
- předkontace
Pro agendu **Interní doklady** doplnit předkontaci **395001/311 Zápočet pohledávky** a předkontaci **321/395001 Zápočet závazku**.

Pohoda - [Interní doklady]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Ogbyť Sljady Mědy Jizdy Maječek Záznam Okno Nápověda

Interní doklad

Číslo: 99IN00012 Datum vystavení: 18.02.1999
 Datum úč. případu: 18.02.1999
 Var. sym.: 990100013 Datum zd. plnění: 18.02.1999
 Pár. sym.: VVFZ001 Předkontace: 15
 Členění DPH: PN

Text: Vzájemné vyrovnání pohledávky a závazku.

Součet položek +% DPH Celkem
 0,00 22 0,00 0,00
 0,00 5 0,00 0,00
 24400,00 0 24 400,00

Forma: K likvidaci
 zaúčtování
 Sříděsko: Sříděsko
 Činnost: Činnost
 Zakázka: Zakázka

Erma: ACO nábytkové prvky a.s.
 Jméno: Jiří Roubíček
 Ulice: Jana Husa 260
 Obec: 582 22 Příbyslav
 DIČ/AČO: 025-12161845 12161845

Pohoda
Interní doklady

Text	Množství	M. j.	Jedn. cena	S	DPH	Sleva %	Částka	DPH
Poznámka	Předkontace		Čl. DPH		Sříděsko		Činnost	Zakázka
1 Pohledávka	1,00	15	12 200,00		0 %	0,00%	12 200,00	0,00
2 Závazek	1,00	16	12 200,00		0 %	0,00%	12 200,00	0,00

(3/12) Novák s.r.o. 1999

ÚPRAVA POHLEDÁVEK A ZÁVAZKŮ PRO VZÁJEMNÉ ZÁPOČTY

Při vytváření faktur určených pro vzájemné zápočty postupujte obvyklým způsobem, pouze v záhlaví dokladů doplňte odpovídající **párovací symbol**.

POSTUP PŘI ÚČTOVÁNÍ VZÁJEMNÝCH ZÁPOČTŮ

Vzájemné vyrovnání provedete v agendě **Interní doklady** takto:

- Nastavíte se do agendy **Interní doklady** a vložíte nový doklad.
- Klávesami Ctrl+L vyvoláte likvidaci. Poprvé si v seznamu pohledávek a závazků pravým tlačítkem myši vyvoláte místní nabídku, vyberete z ní **Sloupece** a v seznamu sloupců zatrhnete **Párovací symbol**. To vám zjednoduší výběr pohledávek a závazků podle párovacího symbolu.
- Ze seznamu pohledávek a závazků k likvidaci si vyberete doklad pro vzájemnou likvidaci s nižší částkou (například pohledávka na 10.000 Kč) a likvidaci potvrdíte. V záhlaví interního dokladu se objeví likvidovaná částka.
- Nastavte se do položek tohoto dokladu a запиšte položku s textem Zápočet pohledávky, celková částka 10.000 Kč, DPH neuvedete a vyberte předkontaci 395/311.
- Znovu vyvolejte likvidaci na tomtéž interním dokladu. Vyberte závazek se stejným párovacím symbolem. Je-li závazek na vyšší částku, než byla likvidovaná pohledávka, zlikvidujte jej částečně (v tomto případě na 10.000 Kč) . Likvidaci potvrdíte.
- Nastavte se do položek tohoto dokladu a запиšte další položku s textem Zápočet závazku, celková částka 10.000 Kč, DPH neuvedete a vyberte předkontaci 321/395.
- V záhlaví interního dokladu zadejte Členění DPH **Nezahmovat do přiznání DPH** a doklad uložte. Vytvořený doklad si ještě zkontrolujte. V záhlaví jsou obě částky sečteny (tedy 20.000 Kč), což však zaúčtování částek nijak neovlivní. V záložce **Likvidace** si můžete prohlédnout likvidovanou pohledávku a závazek, v záložce **Zaúčtování** vidíte jak byly započtené platby účtovány.

KONTROLA VZÁJEMNÝCH ZÁPOČTŮ

Jestliže jste si pro účtování vzájemného vyrovnání vyhradili samostatný účet, je kontrola snadná - zůstatek účtu musí být nulový. Zůstatek zjistíte například v sestavě **Obraty účtů analyticky**.

Pohoda - [Interní doklady]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Odbyt Služby Mzdy Jízdy Majetek Záznam Okno Nápověda

Interní doklad

Číslo: 99IN00012 Datum vystavení: 18.02.1999 Datum úč. případu: 18.02.1999 Datum zd. plnění: 18.02.1999

Var. sym.: 990100013 Předkontakce: 15 Čtenění DPH: PN

Text: Vzájemné vyrovnání pohledávky a závazku.

Součet položek

	+%	DPH	Celkem
	0,00	22	0,00
	0,00	5	0,00
	24400,00	0	24 400,00

Firma: ACO nábytkové prvky a.s.
Jméno: Jiří Floubíček
Ulice: Jana Husa 260
Obec: 582 22 Příbryslav
DIČ/ICD: 025-12161845 12161845

K likvidaci:

Forma: zúčtování Sřídisko: Činnost: Zakázka

	Zdroj	Číslo	Var. sym.	Úhrada	Číslo	Částka
1	Vydané faktury	990100013	990100013	Interní doklady	99IN00012	12 200,00
2	Přijaté faktury	991100009	990614033	Interní doklady	99IN00012	12 200,00

(3/12) Novák s.r.o. 1999

Příklad: Účetní jednotka ABC se s firmou X dohodla na vzájemném vyrovnání pohledávek a závazků a sepsali spolu smlouvu o vzájemných zápočtech. Pohledávka společnosti ABC na 15.000 Kč bude započtena proti dvěma závazkům společnosti ABC ve výši 10.000 Kč a 7.000 Kč. Zbylou částku 2.000 Kč ubradí společnost ABC hotově. Poušimněte si, že závazek číslo 2 se ubradí pouze do výše pohledávky, ve vzájemném zápočtu na něj zbyvá pouze 5.000 Kč.

Agenda	Operace	Částka	MD	D
Interní doklady	Pohledávka	15.000	395	311
Interní doklady	Závazek číslo 1	10.000	321	395
	Závazek číslo 2	5.000	321	395
Pokladna	Doplatek závazku číslo 2	2.000	321	211

ZPRACOVÁNÍ DPH

Podklady pro daň z přidané hodnoty jsou sledovány v programu automaticky na základě údajů uvedených v daňových dokladech z agend **Pokladna, Vydané a Přijaté faktury, Ostatní pohledávky a Ostatní závazky**. Pro výpočet daňového přiznání DPH jsou rozhodující tyto údaje:

- datum pro zařazení do daňového období.

U pokladny a vydaných faktur je to datum uvedené v poli

Datum zd. plnění. U přijatých

faktur je situace složitější. Fakturu můžete dostat se zpožděním a ještě ji chcete zařadit do daňového přiznání z minulého měsíce, nebo ji chcete v odpočtech uplatnit později. O zařazení do přiznání DPH proto rozhoduje pole **Datum odpočtu**, které nemusí být totožné ani s datem zápisu faktury do účetní evidence, ani s datem zdanitelného plnění uvedeným na faktuře. Připomínáme, že pohledávky a závazky se zařadí do přiznání DPH podle výše uvedených dat bez ohledu na to, zda již byly uhrazeny.

- členění DPH

Výběrem členění rozhodujete o zařazení do odpovídajících řádek přiznání DPH.

Základní typy členění jsou dány legislativou. V programu Pohoda můžete z těchto základních typů vytvářet vlastní členění a využít je k další interní evidenci DPH.

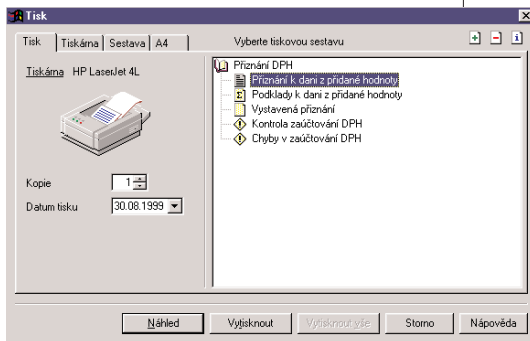
Některé sestavy navazující na daňové přiznání DPH jsou uspořádány právě podle členění.

- částky v jednotlivých sazbách

Použijete-li výpočty prováděné programem, vše bude v pořádku. Program dovoluje vypočtenou částku DPH opravit, což umožňuje řešit i nestandardní účetní operace, ale může to být zdrojem chyb. V záhlaví faktury například zadáte základ daně 1.000 Kč ve snížené sazbě, program správně vypočte DPH 50 Kč. Tuto částku přepíšete na 220 Kč. Proto doporučujeme udělat po výpočtu přiznání DPH kontrolu jednotlivých řádek, zda daň odpovídá základu. Pro kontrolu můžete použít daňovou kalkulačku, kterou vyvoláte klávesou F11. Vzhledem k zaokrouhlování se daň liší od vypočtené pouze o několik Kč. Při větších rozdílech hledejte chyby v prvotních dokladech.

Vystavené přiznání DPH závisí na správném zadání dokladů v něm zahrnutých. Tyto doklady jsou po vystavení přiznání označeny číslem zdaňovacího období vedle textu **Členění DPH** v záhlaví a jsou uzamčeny proti změně těch údajů, které by měly za následek změnu vystaveného přiznání. Po zrušení přiznání DPH jsou opravy dokladů opět možné.

Z výše uvedeného vyplývá, že se údaje pro DPH nezpracovávají z účetních záznamů, a proto není třeba mít účet 343 členěn analyticky podle sazeb DPH, jak to umožňuje sekce Daň z přidané hodnoty v agendě **Globální nastavení**. Vlastní daňovou povinnost případně

50/**Zpracování
DPH**

nadměrný odpočet zjistíte přímo z agendy **Přiznání DPH**. Tento výsledek by měl odpovídat konečnému zůstatku na účtu 343, který zjistíte pomocí dotazu např. z agendy **Účetní deník**. V případě, že částky nesouhlasí, doporučujeme použít tiskovou sestavu Kontrola zaúčtování z agendy **Přiznání DPH**.

Daňový závazek, který odvádíte z běžného účtu, zaúčtujete v agendě **Banka** 343/221, přeplatek připsaný na běžný účet zaúčtujete ve stejné agendě na účty 221/343. Případný doměrek daně zaúčtujete v agendě **Interní doklady** na účty 538/343.

MAJETEK

Investiční majetek (IM) je majetek s dobou použitelnosti delší než 1 rok a se vstupní cenou nad 40.000 Kč u hmotného majetku HIM a nad 60.000 Kč u nehmotného majetku NIM. Vstupní ceny stanoví Zákon o dani příjmů, zde uvádíme právní úpravu platnou k 1.1.1999.

POŘÍZENÍ INVESTIČNÍHO MAJETKU

Investiční majetek můžete pořídit různými způsoby. První způsob je, že jej vložíte jako vklad na začátku podnikání. Potom o pořízení majetku účtujete v agendě **Počáteční stavy účtů** tak, jak bylo popsáno v jiné kapitole. Dále můžete investiční majetek nakoupit na fakturu.

Pohoda - [Přijaté faktury]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Objevy Sklady Mzdy Jízdy Majetek Záznam Okno Nápvěda

Přijaté faktura

Typ: Faktura Datum zápisu: 06.01.1999 Datum úč. případu: 06.01.1999
 Číslo: 991100012 Datum odpočtu: 06.01.1999 Datum splatnosti: 20.01.1999
 Doklad: 990631 Předkontace: 6
 Var.sym.: 990631 Členění DPH: PD
 Pár.sym.:
 Text: Fakturujeme Vám dodané PC

Dodavatel

Firma: PC Centrum, a. s.
 Jméno: Jan Novotný
 Ulice: Horní 15
 Obec: 580 01 Havlíčkův Brod
 DIČ/IČO: 315-25632145 25632145
 Účet: 12-7984915698 0100
 Forma: příkazem
 Příkaz: Sřídisko
 Spec.sym.: Činnost
 Konst.sym.: 0308 Zakázka

Částka	+	DPH	Celkem
59000,00	22	12980,00	71 980,00
0,00	5	0,00	0,00
0,00	0		0,00
			71 980,00

Text

* Text	Částka	MD	DAL	Sřídisko	Zakázka	Činnost
1 Pořízení IM	59 000,00	042000	321000			
2 DPH - Pořízení IM	12 980,00	343000	321000			

(12/12) Novák s.r.o. 1999

V tom případě zaznamenáte fakturu do agendy **Přijaté faktury** s předkontací 04*/321 a nový majetek rovněž zanesete do agendy **Investiční majetek**. Zde ovšem na záložce **Majetkové operace** nenastavujete předkontaci pro pořízení majetku stejně jako u vkladu do podnikání, protože o něm již bylo účtováno v agendě **Přijaté faktury**.

V případě, že vám dodavatel bude fakturovat další náklady, které lze započítat do vstupní ceny majetku, účtujete tyto náklady stejně jako pořízení majetku.

Pokud budete investiční majetek nakupovat za hotové, budete o jeho pořízení účtovat na pokladním dokladu v agendě **Pokladna**. V tomto případě bude předkontace 04*/211. Dále je možné investiční majetek pořídit ve vlastní režii (04*/624), případně jej získat darem (04*/413). Tyto případy můžete účtovat v agendě **Investiční majetek** na záložce **Majetkové operace** na řádku **Pořízení**, kde nastavíte příslušnou předkontaci.

Pohoda - [Investiční majetek]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Ogbyt Sljady Mzdy Jzdy Majetek Záznam Okno Nápověda

Investiční majetek

Typ HIM Datum pořízení 06.01.1999
 Číslo IM0003 Datum zařazení 08.01.1999
 Cena 59000,00

Název PC - P.300 MMX, 64 RAM, 3 GB HDD, monitor 21"

Nastavení roku
 Způsob odpisu Rovnoměrný
 Odpisová skupina 1
 Uplatněný odpis 100 % ročního odpisu

Plán R3 Sřídisko Brno
 Umístění Praha Činnost

Pohoda
 Investiční majetek
 Připalé faktury

* Rok	Datum	Operace	Předmět	Částka	Předkontaci	Poznámka
1	06.01.99	Pořízení		59 000,00		
2	08.01.99	Zařazení		59 000,00	ZZ	
3	31.12.99	Daňový odpis		8 378,00	1D	

(3/3) Novák s.r.o. 1999

Investiční majetek můžete získat i jako dodatečný vklad od společníka (01*, 02*, 03*, 06*/411), případně jako inventarizační přebytek (01*, 02*/07*, 08* u odpisovaného majetku, resp. 03*, 06*/413 u majetku neodpisovaného). Tyto případy účtujete stejně jako v předchozím příkladě s tím, že datum pořízení a zařazení majetku je stejné.

Na účty ve skupině 04 se účtuje proto, aby bylo možné snadno zjistit vstupní cenu investičního majetku včetně případných nákladů vztahujících se k pořízení majetku.

ZAŘAZENÍ DO UŽÍVÁNÍ

Jakmile je pořízení majetku kompletní, na základě protokolu o zařazení majetku do používání převeďte majetek do účtových skupin 01, 02 nebo 03. V agendě **Investiční majetek** na záložce **Majetkové operace** zkontrolujete, zda cena pořízení a zařazení odpovídá skutečnosti, a na řádku **Zařazení** nastavíte příslušnou předkontaci (01*, 02*, 03*/04*). Plátcí DPH nezapočítávají do ceny majetku uhrazenou daň z přidané hodnoty, neplátcí ano. U osobních automobilů, kde nelze uplatnit odpočet DPH, zadávají plátcí daně cenu automobilu včetně DPH.

Zařazení investičního majetku do užívání můžete stejným způsobem provést i v agendě **Interní doklady**, potom ovšem nebude operace uvedena na záložce **Majetkové operace** v agendě **Investiční majetek**.

Pohoda - [Investiční majetek]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Ogbyt Sljady Mzdy Jzdy Majetek Záznam Okno Nápověda

Investiční majetek

Typ NIM Datum pořízení 28.02.1999
 Číslo IM0004 Datum zařazení 28.02.1999
 Cena 41500,00

Název Účetní software

Nastavení roku
 Způsob odpisu Rovnoměrný
 Odpisová skupina 1
 Uplatněný odpis 100 % ročního odpisu

Plán Jihlava Sřídisko
 Umístění Činnost

Pohoda
 Investiční majetek

* Rok	Datum	Operace	Předmět	Částka	Předkontaci	Poznámka
1	28.02.99	Zařazení		41 500,00	2P	Inventarizační přebytek
2	31.12.99	Daňový odpis		5 893,00	2D	

(4/4) Novák s.r.o. 1999

Příklad: Účetní jednotka ABC, která je plátcem DPH, zakoupila na fakturu obráběcí stroj za částku 58.000 Kč. Faktura byla vystavena 4. 3. Dne 8. 3. obdržela i fakturu za dopravu stroje ve výši 15.000 Kč. Obě faktury byly vystaveny s 22% DPH. Montáž stroje provedli 10. 3. pracovníci společnosti ABC v ceně 8.000 Kč. Protokol o zařazení stroje do užívání byl sepsán 15.3. Obě faktury byly zahrnuty do příkazu k úhradě 16. 3. Dne 25. 3. obdržela společnost ABC výpis z banky o provedení plateb. Proveďte zaučtování.

Datum	Agenda	Operace	Částka	MD	D
4.3.	Přijaté faktury	Cena stroje	58.000	042	321
		DPH 22%	12.760	343	321
8. 3.	Přijaté faktury	Doprava	15.000	042	321
		DPH 22%	3.300	343	321
10.3.	Interní doklady	Montáž stroje	8.000	042	622
15.3.	Majetek	Zařazení do užívání	81.000	022	042
16.3.	Příkazy k úhradě	Příkaz k platbě	89.060	-	-
25.3.	Banka	Likvidace závazků	89.060	321	221

Příklad: Zadání příkladu je stejné jako u předchozího jen s tím rozdílem, že účetní jednotka není plátcem daně z přidané hodnoty. Cena majetku převedeného do užívání vznikne součtem ceny za montáž stroje, ceny za stroj a dopravu včetně DPH.

Datum	Agenda	Operace	Částka	MD	D
4.3.	Přijaté faktury	Cena stroje	70.760	042	321
8. 3.	Přijaté faktury	Doprava	18.300	042	321
10.3.	Interní doklady	Montáž stroje	8.000	042	622
15.3.	Majetek	Zařazení do užívání	97.060	022	042
16.3.	Příkazy k úhradě	Příkaz k platbě	89.060	-	-
25.3.	Banka	Likvidace závazků	89.060	321	221

Příklad: Účetní jednotka, která je plátcem DPH, vyplatila dodavateli zálohu na nákup majetku 50.000 Kč. Záloha byla zaplacená 4.4. Dne 12. 4. obdržela i fakturu ve výši 61.000 Kč včetně DPH. Dne 18.4. poukázala dodavateli zbývající částku. Stroj byl zařazen do používání ke dni 17.4. Proveďte zaučtování.

Datum	Agenda	Operace	Částka	MD	D
4.4.	Interní doklad	Záloha na nákup majetku	50.000	052	221
12. 4.	Přijaté faktury	Faktura za majetek	50.000	042	321
		DPH 22%	11.000	343	321
12.4.	Interní doklad	Zúčtování zálohy na nákup majetku	50.000	321	052
17.4.	Majetek	Zařazení do užívání	50.000	022	042
18.4.	Banka	Doplatek rozdílu mezi fakturou a zálohou	11.000	321	221

ODEPISOVÁNÍ INVESTIČNÍHO MAJETKU

Odepisování majetku probíhá v ekonomickém systému POHODA automaticky. Program na začátku každého nového účetního období, resp. po zadání investičního majetku do systému, vygeneruje řádek s odpisem na záložku **Majetkové operace** a přiřadí mu předkontaci podle zadání v agendě **Globální nastavení**. Daňové odpisy se generují podle způsobu odpisu a odpisové skupiny, účetní podle nadefinovaného účetního plánu. Přehled odpisů je zobrazen na záložce **Daňové** resp. **Účetní odpisy**.

Pro menší účetní jednotky, které nepodléhají auditu, je vhodné co nejtěsnější sepětí účetních a daňových odpisů, protože před uzavřením účetnictví je nutné přeúčtovat rozdíl mezi daňovými a účetními odpisy na účet 371. Přeúčtování rozdílu provedete v agendě **Interní doklady** na vrub účtu 592 ve prospěch účtu 371, jsou-li daňové odpisy vyšší než účetní, respektive obráceně, jsou-li daňové odpisy nižší (371/592).

Příklad: Účetní jednotka, plátc DPH, zakoupila začátkem roku na fakturu software v hodnotě 90.000 Kč s 5% DPH. Protože nevznikly žádné další výdaje spojené s pořízením, okamžitě jej zařadila do používání. Zaučtujte pořízení nehmotného majetku a odpis na konci roku. Software je zařazen do první skupiny a bude odepisován rovnoměrně.

Datum	Agenda	Operace	Částka	MD	D
5. 1.	Vydané faktury	Software	90.000	013	321
		DPH 5%	4.500	343	321
31. 12.	Majetek	Odpis	12.780	551	073

ZMĚNA CENY INVESTIČNÍHO MAJETKU

Změnu ceny investičního majetku, tj. její zvýšení, snížení, případně technické zhodnocení, zadáváte v agendě **Investiční majetek** na záložce **Majetkové operace**. Přidáte nový řádek a z nabídky v poli **Operace** zvolíte příslušný údaj. Jestliže vyberete potřebnou předkontaci, provede se zaučtování do účetního deníku. Jinak můžete zaučtování provést

v některé jiné agendě (např. v agendě **Přijaté faktury, Interní doklady**). O zvýšení ceny a technickém zhodnocení účtujete podobným způsobem. Postup při snížení ceny majetku je popsán v následujícím odstavci.

VYŘAZOVÁNÍ INVESTIČNÍHO MAJETKU

Důvody pro vyřazení investičního majetku z evidence jsou různé. Vyřazování provádíte v agendě **Investiční majetek** a v agendě **Interní doklady** na základě protokolu o vyřazení. V agendě **Investiční majetek** zvolíte povel **Vyřadit** z hlavní nabídky **Záznam** a určíte důvod vyřazení a výši posledního odpisu v tomto roce.

V agendě **Interní doklady** zaúčtujete vyřazení majetku. Je-li majetek již plně odepsán, vyřadíte jej zaúčtováním 08*,07*/01*,02*.

Vyřazení majetku

Vyplňte datum a způsob likvidace. Vyřazený majetek bude při ukončení daňového roku vyřazen z účetnictví.

Datum: 16.12.1999

Odpis: 0dpis 0 %

Způsob: Likvidace po skončení doby odepisování

Pohoda - [Interní doklady]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Odbyt Sklady Mzdy Zlady Majetek Záznam Okno Nápověda

Interní doklad

Číslo: 99IN00009 Datum vystavení: 22.12.1999
 Datum úč. případu: 22.12.1999
 Var. sym.: 9900009 Datum zd. plnění: 22.12.1999
 Par. sym.: Předkontace: VHM
 Členění DPH: PN

Text: Vyřazení počítače v důsledku škody

Součet položek	+	-%	DPH	Celkem
0,00	22		0,00	0,00
0,00	5		0,00	0,00
109622,00	0			109 622,00

Forma: zúčtování Středisko: Činnost: Zakázka:

Text	Částka	MD	DAL	Středisko	Zakázka	Činnost
1 Vyřazení movitých věcí v důsledku škody	50 622,00	582000	082000			
2 Vyřazení movitých věcí	59 000,00	082000	022000			

V případě, že majetek ještě není plně odepsán, musíte podle důvodu vyřazení provést zaúčtování do nákladů ve prospěch účtu oprávek. V případě manka či škody na vrub účtu 582, při darování majetku na vrub účtu 543 (zde je nutné u plátců DPH ještě doúčtovat DPH 543/343), při prodeji majetku na vrub účtu 541 a při převodu do osobního vlastnictví u osoby samostatně výdělečně činné na vrub účtu 491.

Jestliže vyřazovaný majetek prodáváte, musíte taktéž vystavit prodejní fakturu, případně pokladní doklad, který budete účtovat ve prospěch účtu 641 a na vrub účtu 311, resp. 211.

Příklad: Účetní jednotka, plátce DPH, vlastní dva roky dodávkový automobil v pořizovací ceně 400.000 Kč, který byl zakoupen s 22% DPH. Oprávky mají hodnotu 250.000 Kč. Ke dni 16. 7. zaúčtujete jeho vyřazení ve třech variantách - v důsledku škody, vyřazení darováním a vyřazení v důsledku prodeje za cenu 200.000 Kč. Odpis za letošní rok bude pouze 50% z celoročního odpisu, tj. 50.000 Kč. Rozdíl mezi součtem odpisů $100.000 = 400.000 - (250.000 + 50.000)$ musíte zaúčtovat na vrub účtu nákladů.

Případ	Agenda	Operace	Částka	MD	D
Škoda	Majetek	Odpis	50.000	551	082
	Interní doklady	Škoda na majetku	100.000	582	082
	Interní doklady	Vyřazení majetku	400.000	082	022
Darování	Majetek	Odpis	50.000	551	082
	Interní doklady	Cena daru	100.000	543	082
	Interní doklady	DPH 22% z ceny daru	22.000	543	343
	Interní doklady	Vyřazení majetku	400.000	082	022
Prodej	Majetek	Odpis	50.000	551	082
	Interní doklady	Cena prodaného majetku	100.000	541	082
	Interní doklady	Vyřazení majetku	400.000	082	022
	Vydané faktury	Cena prodaného majetku	200.000	311	641
		DPH 22%	44.000	311	343

SOUBORY MOVITÝCH VĚCÍ

Soubor movitých věcí je majetek, který se skládá alespoň ze dvou samostatných movitých věcí (předmětů). Soubor se při odepisování chová stejně jako jednotlivý hmotný majetek, odepisuje se jako celek. V průběhu používání je možné soubor doplňovat o další předměty a stávající předměty vyřazovat. Práci se souborem si ukážeme na příkladu:

Vložte v programu Pohoda nový majetek a vyberte typ **Soubor HIM**. Zadejte datum pořízení, název souboru. Vyberte Způsob odpisu a Odpisovou skupinu pro daňové odpisy, případně odpisový Plán pro účetní odpisy.

Přejděte do tabulky Položky souboru, změňte text Hlavní předmět na název hlavního předmětu a uveďte jeho pořizovací cenu. Stejným způsobem zadejte další předměty. V tabulce Majetkové operace můžete ručně upravit data pořízení a zařazení. Pověšiměte si, že operace se vztahují vždy k určitému předmětu. Pouze výpočet odpisů se vztahuje k celému souboru, a proto není možné předmět vybrat.

VYŘAZENÍ PŘEDMĚTU

Při vyřazení předmětu program vypočte zůstatkovou hodnotu předmětu a uvede ji v tabulce Položky souboru ve sloupci **Vyřazení**. Zůstatková cena může být určena i jiným způsobem - například znaleckým odhadem. Novou zůstatkovou cenu, která se uplatní při výpočtu odpisů, můžete zadat ve sloupci **Odhad**.

DROBNÝ INVESTIČNÍ MAJETEK

O drobném hmotném a nehmotném investičním majetku (DIM) může účetní jednotka rozhodnout:

- **evidovat jako drobný investiční majetek**
V programu Pohoda evidujete tento majetek v agendě **Investiční majetek**. Pořízení nehmotného a hmotného drobného investičního majetku, který je považovaný za investiční majetek, zaúčtujete přímo na účtech 018 a 028, účty pořízení se obvykle nepoužívají. Odpisy a vyřazení drobného investičního majetku se účtují obdobně jako u investičního majetku, používají se jiné účty (018, 028, 078, 088).
- **evidovat jako zásoby**
V tomto případě zadáte majetek do agendy **Drobný majetek**. Jeho nákup zaúčtujete do spotřeby v agendě **Přijaté faktury** 501/321, případně při nákupu za hotové v agendě **Pokladna** 501/211.

ÚČETNÍ SOUVZTAŽNOSTI PRO MAJETEK

Operace	MD	D
Pořízení HIM koupí na fakturu		
Cena bez daně	042	321
DPH	343	321
Vedlejší pořizovací náklady HIM (doprava)		
Cena bez daně	042	321
DPH	343	321
Pořízení NIM za hotové (software)		
Cena bez daně	013	211
DPH	343	211
Pořízení HIM vlastní činností		
Náklady vynaložené na zhotovení HIM - materiál	501	112
Náklady vynaložené na zhotovení HIM - mzdy	521	331
Aktivace HIM	042	624
Vnitropodniková doprava	042	622
Převzetí HIM z osobního užívání do podnikání u individuálního podnikatele	022	491
Bezúplatné nabytí HIM darem	041	413
Nově zjištěný HIM (přebytek při inventarizaci)	022	082
Zařazení HIM do používání	022	042
Odpis HIM	551	082
Odpis NIM (software)	551	073
Odpis DIM	551	078
Vyřazení HIM fyzickou likvidací		
Dodatečný odpis ve výši zůstatkové ceny	551	082
Vyřazení HIM z evidence v pořizovací ceně	082	022
Náklady na demontáž - cena bez DPH	518	321

Operace	MD	D
Náklady na demontáž - DPH	343	321
Náhradní díly a součástky z HIM přijaté na sklad	112	648
Tržba za HIM předaný do sběru - cena bez DPH	211	648
Tržba za HIM předaný do sběru - DPH	211	343
Vyřazení HIM prodejem		
Zůstatková cena prodaného HIM	541	082
Vyřazení HIM z evidence v pořizovací ceně	082	022
Tržba z prodeje HIM - cena bez DPH	311	641
Tržba z prodeje HIM - DPH	311	343
Vyřazení HIM darováním		
Zůstatková cena darovaného HIM - cena bez DPH	543	082
Zůstatková cena darovaného HIM - DPH	543	343
Vyřazení darovaného HIM z evidence v pořizovací ceně	082	022
Vyřazení HIM v důsledku manka či škody		
Zůstatková cena vyřazeného HIM	582	082
Vyřazení darovaného HIM z evidence v pořizovací ceně	082	022
Předpis náhrady zaměstnanci za poškozený HIM	335	688
Přeřazení HIM z podnikání do osobního užívání u individuálního podnikatele		
Zůstatková cena přeřazeného HIM	491	082
Vyřazení HIM z evidence v pořizovací ceně	082	022
Opravné položky k HIM při inventarizaci		
Přechodné snížení hodnoty HIM	559	092
Snížení nebo zrušení opravné položky k HIM	092	659
Trvalé snížení hodnoty HIM	582	022

ÚČTOVÁNÍ LEASINGU

Pronájem investičního majetku je možnost, jak získat majetek potřebný pro podnikatelskou činnost bez dostatku finančních prostředků. Pronajatý majetek zůstává v majetku pronajímatele, nájemce platí měsíční nebo čtvrtletní splátky. První splátka nazývaná akontace nebo mimořádná splátka je nejvyšší a po ní následují ostatní pravidelné splátky.

Hlavním problémem při účtování leasingu je časové rozlišení akontace s ohledem na daňové uznatelné náklady. S výjimkou nájmu drobného investičního majetku je třeba v podvojném účetnictví náklady leasingu časově rozlišit.

Leasingový majetek

Typ: Císto
Číslo: 99LM00001
Var. sym.: 991102546

Datum zaházení: 03.11.1999
Datum ukončení: 01.10.2000

Pronajímatel: ŠkofIN s.r.o.
Účet: 32145-0514 0100

Název: Škoda Felicia JH 44.22
Umístění: 0308
Kont. sym.: Bno
Sifedisko: Cinnost

	Datum	Číska	DPH	DPH	Předkontakt	CLDPH	Finanční činnost	DPH	DPH	Předkox
1	03.11.1999	47 911,00	0 %	0,00	11	PD	0,00	0 %	0,00	
2	03.11.1999	7 537,80	0 %	0,00	11	PD	2 056,00	5 %	102,80	11
3	01.12.1999	7 537,80	0 %	0,00	11	PD	2 056,00	5 %	102,80	11
4	01.01.2000	7 537,80	0 %	0,00	11	PD	2 056,00	5 %	102,80	11
5	01.02.2000	7 537,80	0 %	0,00	11	PD	2 056,00	5 %	102,80	11
6	01.03.2000	7 537,80	0 %	0,00	11	PD	2 056,00	5 %	102,80	11
7	01.04.2000	7 537,80	0 %	0,00	11	PD	2 056,00	5 %	102,80	11
8	01.05.2000	7 537,80	0 %	0,00	11	PD	2 056,00	5 %	102,80	11
9	01.06.2000	7 537,80	0 %	0,00	11	PD	2 056,00	5 %	102,80	11

Pohoda - [Ostatní závazky]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Odbyt Sjíždý Mzdy Jízdy Majetek Záznam Okno Nápověda

Ostatní závazek

Typ **Závazek** Datum zápisu 03.11.1999 Datum úč. případu 03.11.1999
 Číslo 991900007 Datum odpočtu 03.11.1999 Datum splatnosti 03.11.1999
 Doklad Var. sym. 991103546 Předkontace 11 Členění DPH PD
 Pár. sym. Text Leasingová splátka - Škoda Felicia J1H 44-22

Dodavatel

Firma ŠkoFIN s.r.o.
 Jméno Moravská 15
 Ulice 140 00 Praha 4
 Obec 004-32564782 32564782
 DIČ/ICD Účet 32145-8514 0100

Forma příkazem Příkaz Sřídsko Brno
 Spec. sym. Činnost
 Konst. sym. 0308 Zakázka

Součet položek	+	%	DPH	Celkem
0,00	22		0,00	0,00
2056,00	5		102,80	2 158,80
7537,80	0			9 696,60

Položky dokladu Zaúčtování Příkaz Likvidace Poznámky

	Text	Částka	MD	DAL	Sřídsko	Zakázka	Činnost
1	Leasingová splátka - Škoda Felicia J1H 44-22	9 593,80	381000	325000	Brno		
2	DPH - Leasingová splátka - Škoda Felicia J1H	102,80	343000	325000	Brno		

(7/8) Novák s.r.o. 1999

Leasingový majetek zadáváte do stejnojmenné agendy, která vám jeho účtování značně usnadní. Při vložení nového majetku se vyvolá průvodce, ve kterém postupně zadáte všechny potřebné údaje o akontaci i splátkách. Program připraví splátky podle vložených údajů a takéž se postará o výpočet daňové uzatelných nákladů.

Ze všech splátek, které spadají do daného účetního období, jsou po potvrzení příslušné volby automaticky vygenerovány ostatní závazky do stejnojmenné agendy. Závazky mají nastavenou předkontaci, která byla zadána u jednotlivých splátek.

Okamžitě po vložení nového leasingového majetku jsou rovněž do **Účetního deníku** uplatněny vypočtené daňové náklady pro příslušný účetní rok. Předkontaci pro jejich zaúčtování lze nastavit na záložce Daňové náklady.

Protože při zadávání nového leasingového majetku se v dialogových oknech nabízí předkontace zadané v agendě **Globální nastavení** v sekci **Majetek**,

doporučujeme tyto údaje správně vyplnit již před zadáváním prvního majetku. Plátcí DPH musí správně nastavit členění DPH jak pro leasingové splátky, tak pro finanční činnost.

Pohoda - [Účetní deník]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Odbyt Sjíždý Mzdy Jízdy Majetek Záznam Okno Nápověda

Leasing

Účetní doklad

Zdroj **Leasingový majetek** Firma ŠkoFIN s.r.o.
 Pár. sym. Číslo 99LM00004 Jméno ICD
 Text Daňové náklady - Automobil Škoda Felicia J1H 22 Datum 03.11.1999 Sřídsko Brno
 Částka MD DAL 21926,00 518000 381000

	Datum - březen	Text	MD	DAL	Částka
106	03.11.99	991900022 DPH - Splátka leasingu	343000	325000	102,80
107	01.12.99	991900023 Splátka leasingu	381000	325000	9 593,80
108	01.12.99	991900023 DPH - Splátka leasingu	343000	325000	102,80
109	31.12.99	99LM00004 Daňové náklady - Automobil Škoda Fel	518000	381000	21 926,00
110	31.12.99	IM0001 HIM daňový odpis	951000	082000	11 407,00
111	31.12.99	IM0001 HIM daňový odpis	921995	082000	2 528,80

(109/113) Novák s.r.o. 1999

Pohoda - [Leasingový majetek]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Odbyt Sjíždý Mzdy Jízdy Majetek Záznam Okno Nápověda

Leasingový majetek

Typ **Leasingový majetek** Datum zářezání 03.11.1999 Datum ukončení 31.12.2002 Firma ŠkoFIN s.r.o. Účet 32145-8514
 Číslo 99LM00007 Var. sym. 991103546 Předkontace 11
 Název Škoda Felicia J1H 44-22 Konst. sym. 0308 Sřídsko Brno
 Ustáření Brno Činnost

	Datum	Částka	Předkontace
1	03.12.1999	21 950,00	IN
2	31.12.2000	131 100,00	IN
3	31.12.2001	131 100,00	IN
4	31.12.2002	189 237,80	IN

(1/1) Novák s.r.o. 1999

PŘEDČASNÉ UKONČENÍ FINANČNÍHO LEASINGU

Při předčasném ukončení finančního leasingu nedojde k odkoupení majetku nájemcem, proto se celá smlouva z hlediska daně z příjmů považuje za smlouvu o pronájmu. Do daňových výdajů je možné uplatnit pouze poměrnou část nájemného připadající na skutečnou dobu nájmu, případně skutečně zaplacené nájemné, pokud je nižší. V souladu se zákonem program Pohoda po vyvolání populu **Předčasně ukončit** umožní uplatnit do daňových nákladů poměrnou část nájemného.

Předčasně ukončení

MAJETEK

Tato operace je nevratná!
Vypíšte datum ukončení. Vyřazený majetek bude při ukončení daňového roku vyřazen z účetnictví.

Zbývající neuhrazené závazky budou počínaje příštím měsícem zrušeny a daňové náklady budou za poslední období přepočítány.

Datum: 14.06.2000

Zůstatek zaplacené částky dosud časově nerozlišené je daňově uznatelný

OK Storno Nápověda

Příklad: Účetní jednotka, která je plátcem DPH uzavřela v listopadu leasingovou smlouvu na osobní automobil (bez nároku na odpočet 22% DPH). Doba pronájmu byla stanovena na 36 měsíců. Celkové nájemné (včetně 22% DPH, které není možné odečíst) a 5% DPH z finanční činnosti činí 396.989,20 Kč. Akontace činí 47.911,60 Kč, splátka nájemného 9.696,60 Kč. Splátka se skládá z ceny bez DPH ve výši 7.537,80 Kč, ceny za finanční službu ve výši 2.056 Kč, ke které patří 102,80 Kč 5% DPH. Akontace s první splátkou bude ubražena v listopadu. Nájemné je splatné vždy k prvnímu dni měsíce, počínaje prosincem.

Řešení:

Protože u automobilu není možné uplatnit odpočet 22% DPH, zadáváte v dialogovém okně částku akontace a splátky včetně DPH, a DPH ponecháte nulové. U finanční činnosti, kde je možné DPH uplatnit, zadáváte celkovou částku bez DPH, 5% sazbu DPH a program automaticky dopočte částku DPH, kterou je možné podle potřeby změnit. Blíže viz obrázky.

Průvodce zavedením leasingového majetku

2. AKONTACE - první mimořádná splátka

Uveďte podrobnosti o první mimořádné splátce.

Datum platby: 03.11.1999

Částka: 47 911,00

Sazba DPH: 0 %

Částka DPH: 0,00

< Zpět Další > Storno Nápověda

Průvodce zavedením leasingového majetku

4. VÝŠE SPLÁTKY

Uveďte podrobný rozpis splátky. U osobního automobilu nelze uplatnit DPH ze vstupní ceny (uvádí se cena s DPH a sazba 0).

	Vstupní cena	Finanční činnost
Částka	7 537,80	2 056,00
Sazba DPH	0 %	5 %
Částka DPH	0,00	102,80
Předkontace	11	11
Členění DPH	PD	PD
Splátka celkem	9 696,60	

< Zpět Další > Storno Nápověda

Datum	Agenda	Operace	Částka	MD	D
3. 11.	Ostatní závazky	Předpis akontace	47.911,60	381	325
		Předpis 1. splátky	9.593,80	381	325
		DPH 5% z 1. splátky	102,80	343	325
listopad	Příkazy k úhradě	Úhrada akontace a 1. splátky	57.608,20	-	-
dle výpisu	Banka	Úhrada akontace a 1. splátky	57.608,20	325	221
1.12.	Ostatní závazky	Předpis 2. splátky	9.593,80	381	325
		DPH 5% z 2. splátky	102,80	343	325
prosinec	Příkazy k úhradě	Úhrada 2. splátky	9.696,60	-	-
dle výpisu	Banka	Úhrada akontace a 1. splátky	9.696,60	325	221
31. 12.	Leasingový majetek	Uplatnění poměrné části nájemného do nákladů	21.850,00	518	381

V tabulce jsou zobrazeny údaje pro první rok. Ostatní roky budou zpracovány podobně.

Program automaticky vypočítá poměrnou část nájemného, která bude uplatněna do nákladů tímto způsobem:

Celkové nájemné za celou dobu nájmu činí v cenách bez DPH 393.288,40 Kč (47.911,60+36*7.537,80+36*2.056).

Nájemné připadající na 1 měsíc (tj. jednu splátku) je po zaokrouhlení 10.925,- Kč, tj. 393.288,40/36.

1. rok jsou ubrazeny dvě splátky, proto bude do nákladů uplatněno 21.850,- Kč (2*10.925)

2. a 3. rok (každý rok ubrazeno 12 splátek) jsou daňové náklady v obou letech 131.100,- Kč

4. rok (ubrazeno 10 splátek) daňové náklady činí 109.238,40 Kč, tj. rozdíl celkového nájemného a všech uplatněných daňových nákladů.

ÚČETNÍ SOUVZTAŽNOSTI PRO LEASING

Operace	MD	D
Předpis akontace a splátky leasingu		
Akontace, splátka - cena	381	325
Akontace, splátka - DPH (je-li možno uplatnit)	343	325
Úhrada akontace a splátky v hotovosti		
Akontace, splátka - cena	381	211
Akontace, splátka - DPH (je-li možno uplatnit)	343	211
Úhrada akontace a splátky z běžného účtu	325	221
Zaúčtování poměrné části nájemného do nákladů	518	381

ZÁSoby

Ekonomický systém POHODA umožňuje vedení skladové evidence v podrobném členění podle jednotlivých druhů zásob. Používá metodu váženého průměru a lze zvolit účtování způsobem A i B.

OCENĚNÍ ZÁSOB PŘI PŘÍJMU NA SKLAD

Zásoby se na skladě evidují v pořizovacích cenách, do kterých patří cena pořízení (fakturační cena, clo, spotřební daň) a vedlejší pořizovací náklady (přepravné, skladovací poplatky). Z vnitropodnikových služeb se do pořizovací ceny zahrnuje jenom vlastní dopravné. Výpočet pořizovací ceny zásob není triviální záležitostí. V době příjmu zásoby na sklad ještě nemusíte znát všechny vedlejší náklady pořízení, takže cenu často musíte dodatečně upravovat. Stejně tak je komplikované rozpouštění vedlejších nákladů na více druhů zásob. Chcete-li při společné dopravě více druhů zásob zcela přesně stanovit odpovídající podíl ceny dopravy, musíte jednu vycházet z hmotnosti předmětů a jindy třeba z jejich objemu.

V reálných podmínkách se používá takových metod rozpouštění vedlejších nákladů, které nejsou sice úplně přesné, ale jsou snáze proveditelné. Program Pohoda rozpočítává vedlejší náklady pořízení podle podílu nákupních cen jednotlivých druhů zásob v dodávce. Umožňuje ke každé dodávce vedlejší náklady zadat i dodatečně. Skladové ceny automaticky přepočte.

OCENĚNÍ ZÁSOB PŘI VÝDEJI ZE SKLADU

Úbytky zásob ze skladu se uskutečňují v pořizovacích cenách, ve kterých je materiál evidován. Nákupní ceny stejného druhu zásob se v průběhu času mění, a proto se mění i jeho ocenění. V českém účetnictví lze změnu cen při výdeji postihnout dvěma odlišnými metodami:

- metodu váženého průměru
Cena zboží na skladě se přepočítává, a to buď průběžně po každém příjmu, nebo v zadaném časovém intervalu. Program Pohoda oceňuje zásoby touto metodou. Průměrnou pořizovací cenu je nutné přepočítat nejméně jedenkrát do měsíce, což program umožňuje povelom **Přepočítat ceny** z nabídky **Záznam** v agendě **Zásoby**.
- metodu FIFO
Výdeje se oceňují postupně od nejstarší zásoby k zásobě nejnovější podle toho, jak se materiál postupně ze skladu odebírá.

LEGISLATIVNÍ ÚPRAVA

Způsob účtování zásob rozhoduje o tom, jakým způsobem se budou pohyby zásob promítat do finančního účetnictví. V minulosti byl způsob A striktně předepsán pro účetní jednotky podléhající auditu, toto omezení již neplatí. Jednotka si může zvolit takový způsob, který nejlépe odpovídá jejím potřebám a charakteru skladových operací. Dokonce může věst část svých skladů způsobem A a zbytek způsobem B, což program Pohoda neumožňuje.

Přepočet prodejních cen vybraných zásob [X]

zásoby

Zvolte jednu z možností přepočtu prodejních cen vzhledem k nákupní ceně. Před provedením přecenění nejprve:

Aktualizovat nákupní cenu váženou nákupní cenou

Aktualizovat nákupní cenu poslední nákupní cenou

Nákupní cenu neměnit

Následující volba provede pouze aktualizaci vážené nákupní ceny bez následného přepočtu prodejních cen.

Aktualizace vážené nákupní ceny pro účely inventury

OK
Storno
Nápověda

U obou způsobů se v programu Pohoda vede podrobná skladová evidence podle jednotlivých druhů zásob. Z ní je možno zjistit okamžité stavy zásob bez ohledu na použitý způsob jejich účtování.

ZPŮSOB A

Při účtování způsobem A se pohyb zásob zachycuje v účetnictví v průběhu celého účetního roku. Údaje o výdejích vynaložených na pořízení zásob se soustřeďují na příslušných majetkových účtech účtové třídy 1. Výhodou tohoto postupu je okamžitý přehled o finálních prostředcích, které jsou vázány v jednotlivých druzích zásob. Nevýhodou je při ručním zpracování větší pracnost, při používání programu však tato nevýhoda odpadá. Projeví se pouze větším počtem účetních dokladů.

ZPŮSOB B

U způsobu B se v průběhu roku účtují veškeré výdeje na pořízení zásob do nákladů. Na konci účetního období se provede inventura a účty zásob se opraví o zjištěný stav. V průběhu roku nejsou v účetní evidenci dostupné aktuální údaje o stavu zásob.

DRUHY ZÁSOB

Účtování je závislé i na druhu účtovaných zásob. Zde uvádíme charakteristiku jednotlivých druhů. Postupy účtování jsou uvedeny samostatně u způsobu A a B.

MATERIÁL

Do materiálu zahrnujeme suroviny (základní materiál, který tvoří podstatu výrobku), pomocné a provozní látky, náhradní díly a obaly.

MATERIÁL VLASTNÍ VÝROBY

Materiál vyrobený podnikem ve vlastní režii. Oceňuje se cenou vlastních nákladů vynaložených na jeho výrobu. Po přijetí na sklad se o něm účtuje stejně jako u nakupovaného materiálu.

ZÁSoby VLASTNÍ VÝROBY

Ve výrobních podnicích se výrobky nacházejí v různých fázích dokončení v závislosti na technologickém procesu výroby. V účetnictví se dělí na tyto druhy:

- **Nedokončená výroba**
jsou produkty, které již prošly několika výrobními stupni a nejsou materiálem ani hotovými výrobky. Jejich použití je možné pouze v další výrobní operaci, samostatně nejsou použitelné.
- **Polotovary vlastní výroby**
jsou produkty, které jsou dokončeny z hlediska určitého výrobního stupně.
- **Výrobky**
jsou předměty vlastní výroby určené k prodeji.
- **Zvířata**
jsou hlavně mladá chovná zvířata, zvířata ve výkrmu a další.

ZBOŽÍ

je všechno, co účetní jednotka nakupuje za účelem dalšího prodeje. Zboží jsou i výrobky vlastní výroby, které byly aktivovány a předány do prodejen.

ČASOVÝ POSUN FAKTURY A POHYBU ZÁSOB

Při účtování zásob v průběhu roku často dochází k časovému posunu mezi fakturací a jejich fyzickým pohybem. V programu Pohoda mějte na zřeteli, že jestliže na faktuře uvedete zásoby ze skladu, dochází k tomuto datu k provedení skladového pohybu (příjmu nebo výdeji). Jestliže však do faktury vložíte příjemku nebo výdejku, žádný skladový pohyb se neprovede. V jednotlivých případech postupujte takto:

FAKTURU A ZÁSoby OBDRŽÍTE VE STEJNÉM DNI

Zapište přijatou fakturu, v jejích položkách uveďte jednotlivé zásoby. Po potvrzení faktury se zásoby přijmou na sklad. U způsobu A nezapomeňte vybrat pro zásoby jinou předkontaci (například 111/321) než pro ostatní částky nesouvisející se zásobami (například 518/321).

Přijátá faktura

Typ: Faktura Datum zápisu: 14.05.1999 Datum úč.případu: 14.05.1999
 Číslo: 991100009 Datum odpočtu: 14.05.1999 Datum splatnosti: 28.05.1999
 Doklad: FV990514 Předkontace: 1
 Var.sym.: 990514 Členění DPH: PD
 Pár.sym.:
 Text: Faktura dodavatele

Součet položek	+	%	DPH	Celkem
13200,00	22	2904,00	16 104,00	
0,00	5	0,00	0,00	
0,00	0			16 104,00

Dodavatel

Firma: ACD nábytkové prvky a.s. Odbyt
 Jméno: Petr Novák
 Ulice: Jana Husa 260
 Obec: 582 22 Příbryslav
 DIČ/ICO: 025-12161845 12161845
 Účet: 125469-024 0100
 Forma: příkazem
 Příkaz: Středisko
 Spec.sym.: Činnost
 Konet.sym.: 0308 Zakázka

* Text	Částka	MD	DAL	Středisko	Zakázka	Činnost
1 Stůl kancelářský s roletou	8 400,00	132000	131000			
2 Nákup zboží	13 200,00	131000	321000			
3 Židle Z120	4 800,00	132000	131000			
4 DPH - Nákup zboží	2 904,00	343000	321000			

(9/9) Novák s.r.o. 1999

Potřebujete-li na jednotlivé zásoby rozpočítat i vedlejší náklady, zadejte nejprve příjemku, do které tyto náklady vložíte prostřednictvím povelu **Vedlejší náklady** z nabídky **Záznam**, a přijatou fakturu vytvoříte z příjmy opět přes povel z nabídky **Záznam**.

FAKTURU OBDRŽÍTE DŘÍVE, ZÁSoby PŘÍJOU POZDĚJI

Zapište přijatou fakturu na celkovou částku. Jsou-li na faktuře uvedeny částky, které se netýkají zásob, musíte při účtování způsobem A ještě rozepsat fakturu na 2 položky - za zásoby a za práce nesouvisející se zásobami. Částkám za zásoby a vedlejší náklady pořízení vyberte odpovídající předkontaci (například 111/321). Částkám nesouvisejícím se zásobami vyberte jinou předkontaci (například 518/321).

V den, kdy zásoby fyzicky přijmete na sklad, vystavíte příjemku. Vedlejší náklady pořízení, jestliže se o nich účtovalo, uvedete do příjemky a program přepočte nákupní ceny přijímaných zásob.

Příjemka

Číslo: 99SP00002 Datum: 03.09.1999

Text: Příjem zboží na sklad.

Součet položek

	+	%	DPH	Celkem
24420,00	22		5372,40	29792,40
0,00	5		0,00	0,00
500,00	0			500,00
				30292,40

Dodavatel

Firma: ACO nábytkové prvky a.s.
 Jméno: Jiří Roubíček
 Ulice: Jana Husa 260
 Obec: 582 22 Příbrav
 DIČ/ČÚ: 025-12161845 12161845

Položka	Množství	M.j.	Jedn.cena	S	DPH	Sleva %	Částka	DPH
1	2,00	ks	4 990,00		22 %	0,00%	9 980,00	2 195,60
2	1,00	ks	7 980,00		22 %	0,00%	7 980,00	1 755,60
3	4,00	ks	390,00		22 %	0,00%	3 960,00	871,20
4	1,00	ks	2 500,00		22 %	0,00%	2 500,00	550,00
5	1,00		500,00		0 %	0,00%	500,00	0,00

Příjemka

Číslo: 99SP00002 Datum: 03.09.1999

Text: Příjem zboží na sklad.

Součet položek

	+	%	DPH	Celkem
24420,00	22		5372,40	29792,40
0,00	5		0,00	0,00
500,00	0			500,00
				30292,40

Dodavatel

Firma: ACO nábytkové prvky a.s.
 Jméno: Jiří Roubíček
 Ulice: Jana Husa 260
 Obec: 582 22 Příbrav
 DIČ/ČÚ: 025-12161845 12161845

Text	Částka	MD	DAL	Středisko	Zakázka	Cinnost
1 Křeslo čalouněné 1320	10 184,34	132000	131000			
2 Sedací souprava 1320	8 143,39	132000	131000			
3 Židle Z100	4 041,08	132000	131000			
4 Stůl jídelní - rozkládací	2 551,19	132000	131000			

ZÁSObY PŘIJDOU DŘÍVE, FAKTURU OBRZÍTE POZDĚJI

Zapište příjemku a zásoby přijmete na sklad. Přijatou fakturu zapište s datem, kdy vám byla doručena. V nabídce **Záznam** vyberte **Příjemky** a vložte

do faktury jednu či více příjemek. Ručně zadejte další položky faktury, které nejsou na skladových příjemech uvedeny. U způsobu A nezapomeňte vybrat správnou předkontaci pro položky zásob a pro vedlejší náklady pořízení (například 111/321). Ceny zásob upravte podle faktury tak, aby souhlasila celková fakturovaná částka. Jestliže jsou ceny zásob jiné než na původní příjemce, musíte je na ní posléze opravit. Po tomto zásahu program znovu přepočte vážené ceny.

FAKTURU VYSTAVÍTE V DEN VYSKLADNĚNÍ

Zapište vydanou fakturu, v jejích položkách uveďte jednotlivé zásoby. Po potvrzení faktury se zásoby vydají ze skladu.

FAKTURU VYSTAVÍTE DŘÍVE, ZÁSObY VYSKLADNÍTE POZDĚJI

Vystavte fakturu na celkovou částku, nebo proveďte rozpis do položek faktury ručně bez výběru zásob ze skladu. Při pozdějším vyskladnění zásob vytvořte skladovou výdejku.

ZÁSObY VYSKLADNÍTE DŘÍVE, FAKTURU VYSTAVÍTE POZDĚJI

V den vyskladnění vytvořte skladovou výdejku. Při pozdějším vystavení faktury vložte výdejku do faktury (nabídka **Záznam / Výdejky**) a ručně doplňte další fakturované položky.

ÚČTOVÁNÍ ZPŮSOBEM A

Při skladových operacích vytváří program Pohoda účetní doklady automaticky. Zaúčtování je jiné pro materiál, zboží a zásoby vlastní výroby. Účty, na které se bude účtovat, zadáte na 3 místech:

- v agendě **Uživatelské nastavení**
V sekci Sklady A zadáte čísla účtů, na které se má u materiálu účtovat souvztažně k účtu Materiál na skladě, u zboží k účtu Zboží na skladě. Totéž platí u vlastní výroby.
- v agendě **Zásoby**
U každé zásoby můžete nastavit analytický účet Materiál na skladě, který bude používán při účtování skladových pohybů. U zásob vlastní výroby a u zboží se namísto účtu 112 použijí odpovídající účty 121 až 124, případně 132.
- v agendě **Sklady**
Zde můžete zadat čísla účtů, které se použijí u těch zásob, kde číslo skladového účtu neuvědíte.

MATERIÁL

Nákup materiálu se účtuje na účet 111 - Pořízení materiálu (111/321 nebo 111/211). Na tomto účtu se shromažďují i vedlejší pořizovací náklady. Pořízení materiálu přímým nákupem lze účtovat na účet 112, tedy bez využití účtu 111 (112/211 nebo 112/321).

Materiál přijatý na sklad a řádně převzatý skladníkem se eviduje na účtu 112 - Materiál na skladě (112/111).

Výdej materiálu do výroby se účtuje na nákladový účet 501 Spotřeba materiálu a souvztažně se sníží zůstatek na účtu 112 (501/112).

V případě materiálu pořízeného vlastní výrobou účtujete v agendě **Interních dokladů** na vrub účtu 111 a ve prospěch účtu 621.

Pohoda - [Interní doklady]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Objevy Sklady Měry Jčty Majetek Záznam Člno Nápvěda

Interní doklad

Číslo 99N00006 Datum vystavení 14.05.1999 Ema
 Var.sym. 9900006 Datum zd.přehání 14.05.1999 Újmeno
 Pál.sym. Předkontace 9 Obec
 Olenění DPH Olenění DPH 001 DIČ/ČCO

Text Materiál pořízený vlastní výrobou. K likvidaci

Součet položek	+	DPH	Celkem
0,00	22	0,00	
600,00	0	0,00	600,00

Forma zučtování Středisko
 Činnost Zakázka

* Položky dokladu Zučtování Likvidace Poznámky

Text	Částka	MD	DAL	Středisko	Zakázka	Činnost
1 Aktivace materiálu a služeb	600,00	111000	621000			

(6/6) Novák s.r.o. 1999

Příklad: Účetní jednotka, která je plátcem DPH, pořídila od dodavatele ZXY na fakturu 100 plátů pozinkovaných plechů v hodnotě 20.000 Kč + 22% DPH. Proveďte zaúčtování všech souvisejících účetních operací.

Agenda	Operace	Částka	MD	D
Přijaté faktury s příjmem na sklad	Plech pozinkovaný	20.000	111	321
	22% DPH	4.400	343	321
	Plech pozink. Automaticky zaúčtováno	20.000	112	111
Skladová výdejka, výdej 20 ks	Plech pozink.			
	Automaticky zaúčtováno	4.080	501	112

Poznámka: Při výdeji se uplatní vážená nákupní cena. Cena nákupu byla 200 Kč za kus, vážená cena vlivem minulých dodávek za vyšší ceny 204 Kč za kus.

ZÁSoby VLASTNÍ VÝROBY

Zásoby vlastní výroby se evidují na účtech skupiny 12, ve které jsou k dispozici samostatné účty pro každý druh zásob. Účtování o přírůstku a úbytku zásob vlastní výroby probíhá v zásadě vždy na účtech účtové skupiny 61 - Změna stavu vnitropodnikových zásob. Změnu stavu zásob na jiný druh (například nedokončená výroba se převádí do výrobků) lze účtovat 2 způsoby. O způsobu účtování rozhoduje sama účetní jednotka a měla by jej dodržovat po celé účetní období.

- souvztažně na účty skupiny 61
Například převod nedokončené výroby do výrobků se zaúčtuje dvěma účetními zápisy - úbytek nedokončené výroby 611/121 a přírůstek výrobků 123/613. V programu Pohoda doporučujeme používat právě tento postup.
- změnou stavu účtů ve skupině 12
Předešlý případ by se zaúčtoval přímo na účtech zásob 123/121.

ZBOŽÍ

Při účtování zboží se postupuje stejně jako při účtování materiálu, pouze nahradíte odpovídající účty (účet 501 účtem 504, účet 112 účtem 132, účet 119 účtem 139 a účet 642 účtem 604).

ÚČETNÍ SOUVZTAŽNOSTI PRO ZÁSoby - METODA A

Operace	MD	D
Nákup materiálu na fakturu		
Cena bez daně	111	321
DPH	343	321
Přepravené materiálu placené v hotovosti		
Cena bez daně	111	211
DPH	343	211
Přepravené materiálu vlastními auty	111	622
Nevyfakturované dodávky koncem roku	111	389
Materiál na cestě koncem roku	119	111
Příjem materiálu na cestě v dalším roce	112	119
Manka a škody zjištěné inventarizací	582	112
Přebytek při inventarizaci	112	688
Přirůstek nedokončené výroby	121	611
Úbytek nedokončené výroby	611	121
Přirůstek polotovarů	122	612
Úbytek polotovarů	612	122
Přirůstek výrobků	123	613
Úbytek (prodej) výrobků	613	123
Nákup zboží na fakturu		
Cena bez daně	131	321
DPH	343	321
Přepravené zboží vlastními auty	131	622
Nevyfakturované dodávky zboží koncem roku	131	389
Zboží na cestě koncem roku	139	131
Manka a škody u zboží zjištěné inventarizací	582	132
Přebytek zboží při inventarizaci	132	688

ÚČTOVÁNÍ ZPŮSOBEM B

MATERIÁL

Na účtu 112 se účtuje pouze na začátku (při otvírání účetních knih ve prospěch účtu 701) a konci účetního období. Z tohoto důvodu je velmi důležité vedení analytické evidence o pohybech skladových zásob, což ekonomický systém POHODA plně umožňuje.

Pořizování skladových zásob účtujete přímo na vrub účtu 501 ve prospěch účtu

Pohoda - [Pokladna]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Objedn Sklady Mědy Zůbly Majetek Záznam Ojtno nápověda

Výdejový pokladniční doklad

Typ: **Výdej** Datum vystavení: 14.05.1999 Datum platby: 14.05.1999 Datum zplnění: 14.05.1999

Číslo: 99H00005 Předkonkace: 4V Členění DPH: PD

Dodavatel: **Emma** ACO nábytkové prvky a.s. Jméno: Petr Novák Údbyť Ulice: Jana Husa 260 Obec: 582 22 Přibyslav DIČ/ČD: 025-12161845 12161845

Forma: **hotově** Sříděisko: Činnost: **FOKL** Zakázka:

Text: **Nákup materiálu.**

Součet položek	+	%	DPH	Celkem
26 352,54	2,2		5 796,46	32 149,00
0,00	5		0,00	0,00
0,00	0			
				32 149,00

Forma: **hotově** Sříděisko: **FOKL** Činnost: **Činnost** Zakázka: **Zakázka**

* Položky dokladu Začítování Likvidace Poznámky

Text	Číslo	MD	DAL	Sříděisko	Zakázka	Činnost
1 Nákup spotřebního materiálu	26 352,54	501000	211001			
2 DPH - Nákup spotřebního materiálu	5 796,46	343000	211001			

11/12) Stav PKL k 14.05.1999 je 2 678,00 Kč. Novák s.r.o. 1999

321 při dodávce materiálu na fakturu v agendě **Přijaté faktury**, resp. ve prospěch účtu 211 při úhradě materiálu hotově v agendě **Pokladna**.

V případě materiálu pořízeného vlastní výrobou účtujete v agendě **Interních dokladů** na vrub účtu 501 a ve prospěch účtu 621, resp. 622 (jedná-li se o náklady spojené s vlastní dopravou).

Při prodeji materiálu je třeba vystavit prodejní fakturu v agendě **Vydané faktury** s předkontací 311/642, respektive pokladní doklad v agendě **Pokladna** s předkontací 211/642.

ÚČTOVÁNÍ NA KONCI ROKU

Na konci roku provedete v agendě **Interních dokladů** přeúčtování počátečního stavu materiálu do spotřeby (501/112) a provedete inventuru skladových zásob. Můžete využít tiskovou sestavu Inventurní soupis, kterou je možno vytisknout z agendy **Zásoby**. Po zjištění skutečného stavu zásob zaúčtujete opět v agendě **Interních dokladů** konečný stav zásob materiálu zjištěný při inventarizaci (včetně přebytků a ztrát do normy přirozených úbytků) na účty 112/501 a případné manko nad tuto normu zaúčtujete 582/501.

Příklad: Účetní jednotka, která je plátcem DPH, pořídila od dodavatele ZXY na fakturu 10 tun písku v hodnotě 3.000 Kč + 22% DPH. Zároveň s materiálem bylo dodáno 1000 ks cibel po 5 Kč + 22% DPH. Dodavatel si účtoval i dopravné 1.000 + 22% DPH. Zaúčtujte a ve správných částkách zadejte do ekonomického systému POHODA.

Řešení: Vytvoříte příjemku na jednotlivé druhy materiálu v pořizovacích cenách. Z nabídky Záznam vyvoláte Vedlejší náklady a zadáte cenu dopravy. Zásoby se na sklad přijmou s cenou zvýšenou o vedlejší náklady, rozpočítanou v poměru cen obou druhů zásob. Z příjemky potom vytvoříte fakturu přijatou.

Agenda	Operace	Částka	MD	D
Pohyby	Písek	3.375*	-	-
	Cihly	5.625*	-	-
Příjemky	Písek	3.000	501	321
	22% DPH z písku	660	343	321
	Cihly	5.000	501	321
	22 % DPH z cihel	1.100	343	321
	Dopravné	1.000	501	321
	22 % DPH	220	343	321
	Doklad celkem	9.000	501	321
		1.980	343	321

* Cena materiálu v příjemce včetně "rozpuštěného" dopravného.

Příklad: Účetní jednotka, která je plátcem DPH, nakoupila 100 ks materiálu za hotově v ceně 1.000 Kč + 22% DPH a vlastní výrobou vytvořila 40 ks materiálu v ceně 200 Kč. V průběhu roku odprodala na fakturu 30 ks materiálu v ceně 400 Kč + 22% DPH.

Celková hodnota materiálu na účtu 112 ke dni 1.1. byla 900 Kč (45 ks), na konci roku bylo při inventuře zjištěno, že na skladě se nachází 150 ks materiálu (místo 155), přičemž norma přirozených úbytků je 2 ks. Proveďte zaúčtování včetně převodů na konci roku.

Datum	Agenda	Operace	Kusy	Částka	MD	D
1.1.	Počáteční stav účtů	Počáteční stav	45	900	112	701
V účetním období	Pokladna	Nákup materiálu	100	1.000	501	211
		DPH 22%	-	220	343	211
	Interní doklady	Vlastní výroba	40	200	501	621
	Vydané faktury	Prodej materiálu	30	400	311	642
		DPH 22%	-	88	311	343
31.12.	Interní doklady	Přeúčtování počátečního stavu do spotřeby	45	900	501	112
		Manko	3	34,05	582	501
		Konečný stav zásob	150	1.702,70	112	501

Materiál se ocení v průměrných cenách - 2.100 Kč/185 ks = 11,3513 Kč za kus, manko 3 ks = 34,05 Kč, konečný stav 150 ks = 1.702,70 Kč.

V případě, že by účetní jednotka nebyla plátcem DPH, bude do pořizovací ceny zásob započítána i DPH. Např. u operace Nákup materiálu za hotově by byla pořizovací cena majetku zaučtovaná na 501/211 nikoli 1.000 Kč, ale 1.220 Kč.

ZÁSObY VLASTNÍ VÝROBY

Všechny druhy nedokončené výroby evidujete v agendě **Zásoby** jako typ **Výrobek**. Prostřednictvím agendy **Výroba** zaznamenáváte jejich přírůstek a úbytek potom zaznamenáváte stejně jako u materiálu. Při účtování zásob vlastní výroby způsobem B se změna stavu zásob neúčtuje a z tohoto důvodu je velmi důležité vést správnou analytickou evidenci, což je v programu zabezpečeno prostřednictvím agendy **Pohyby**.

Vždy na začátku účetního období se v agendě **Interní doklady** převede počáteční stav na vrub účtu z účtové skupiny 12 a ve prospěch účtu z účtové skupiny 61.

Na konci účetního období je třeba ve stejné agendě nejprve převést počáteční stav (61*/12*) a poté se obráceně zaučtuje konečný zůstatek zásob vlastní výroby zjištěný při inventarizaci včetně přebytků (12*/61*).

Při prodeji výrobků se v agendě **Vydané faktury** postupuje stejně jako při prodeji materiálu jen s tím rozdílem, že účtujete ve prospěch účtu 601.

Pohoda - [Vydané faktury]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Obyvat Služby Mědy Jízdy Majetek Záznam Ostatní Nápořádá

Faktura

Typ: Faktura Datum vystavení: 12.10.1999 Datum úč. přílohy: 12.10.1999
 Číslo: 990100009 Datum zd. plnění: 12.10.1999 Datum splatnosti: 26.10.1999
 Var. sym.: 990100009 Předkontace: 1 UD
 Pár. sym.: Členění DPH: 1 UD

Objednatel

Číslo: A-STORES s.r.o.
 Jméno: Josef Navrátil
 Ulice: Pražská 43
 Obec: 751 51 Pířetov
 DIČ/ČD: 393-48365960
 adresa / dodací adresa: ...

Forma: příkazem Sřídědko: ...
 Účet: KB Činnost: ...
 Konst. sym.: 0308 Zakázka: ...

Text: Fakturujeme Vám výrobky de Vašl objednávký. Číslo obj. Dat. obj. Ceny Prodejní

Součet položek	+	DPH	Celkem
87.203,10	22	14.781,90	91.985,00
0,00	5	0,00	0,00
0,00	0		81.985,00

1 1 Tržby za vlastní výroby 67 203,10 311000 601000
 2 DPH - Tržby za vlastní výroby 14 781,90 311000 343000

110/101 Novák s.r.o. 1999

ZBOŽÍ

Při účtování zboží způsobem B se postupuje stejně jako při účtování materiálu. Musíte však nahradit účet 501 účtem 504, účet 112 účtem 132, účet 119 účtem 139 a účet 642 účtem 604.

ÚČETNÍ SOUVZTAŽNOSTI PRO ZÁSObY - METODA B

Operace	MD	D
Nákup materiálu na fakturu		
Cena bez daně	501	321
DPH	343	321
Přepravné materiálu placené v hotovosti		
Cena bez daně	501	211
DPH	343	211
Přepravné materiálu vlastními auty	501	622
Nevyfakturované dodávky koncem roku	501	389
Materiál na cestě koncem roku	119	501
Manka a škody zjištěné inventarizací	582	112
Přebytek při inventarizaci	112	688
Převod počáteční zásoby koncem roku	501	112
Převod konečné zásoby koncem roku zjištěné podle skladové evidence	112	501
Nákup zboží na fakturu		
Cena bez daně	504	321
DPH	343	321
Přepravné zboží vlastními auty	504	622
Nevyfakturované dodávky zboží koncem roku	504	389
Zboží na cestě koncem roku	139	504
Manka a škody u zboží zjištěné inventarizací	582	132
Přebytek zboží při inventarizaci	132	688
Převod počáteční zásoby zboží koncem roku	504	132
Převod konečné zásoby zboží koncem roku zjištěné podle skladové evidence	132	504

ÚČTOVÁNÍ V CIZÍCH MĚNÁCH

Program umožňuje účtování v cizích měnách. Podle zákona o účetnictví se účetnictví vede v české měně, a proto je při účtování v cizích měnách potřeba provádět přepočty mezi cizími měnami a českou korunou. Časový rozdíl mezi předpisem (fakturou) a jeho úhradou spolu se změnou kursu způsobuje kursové rozdíly. Kursové zisky se účtují do výnosů na stejnojmenný účet 663, kursové ztráty do nákladů na účet 563. Příslušné předkontace můžete zadat do agendy **Globální nastavení**. Předkontaci zadáte samostatně pro pohledávky a závazky. Při likvidaci dokladů v cizích měnách se provede automatické zaúčtování kursových rozdílů. Pro kursové zisky u pohledávek zadáte 311/663, kursové ztráty u pohledávek 563/311, kursové zisky u závazků 321/663 a kursové ztráty u závazků 563/321.

ZVLÁŠTNÍ SITUACE

Při účtování pohybů peněz v cizí měně v pokladně nebo na devizovém účtu může dojít k některým zvláštním situacím, které zkreslují výsledky účetnictví.

ZÁPORNÝ ZŮSTATEK POKLADNY

Účetní jednotka založila valutovou pokladnu v SKK a přijala do ní 1.000 SKK kursem 80 Kč/100 SKK. V dalším týdnu celou hotovost vybrala jako zálohu na pracovní cestu zaměstnance při kursu 82 Kč/100 SKK. Stav valutové pokladny je 0 SKK, v účetním vyjádření je stav -20 Kč. Tento stav lze vyřešit doúčtováním kursového rozdílu tak, aby byl zůstatek pokladny nulový v obou měnách.

Příjem do pokladny	1.000 SKK	800 Kč	211/261
Výdaj z pokladny	1.000 SKK	820 Kč	335/211
Kursový zisk		20 Kč	211/663

ZKRESLENÍ KURSU

Účetní jednotka používá pro přepočet cizí měny na devizovém účtu denní kursy. Ani tento způsob však při kolísání kursů neodstraní zkreslení kursu u zůstatku na účtu. Řešením je doúčtování kursových rozdílů buď v pravidelných (například měsíčních) intervalech a nebo při překročení procentuální odchylky od kursu stanovené účetní jednotkou.

Příjem na účet	100 USD	3.700 Kč	37 Kč/USD
Příjem na účet	100 USD	3.800 Kč	38 Kč/USD
Příjem na účet	100 USD	3.500 Kč	35 Kč/USD
Výdaj z účtu	200 USD	6.800 Kč	34 Kč/USD
Zůstatek	100 USD	4.200 Kč	42 Kč/USD !!!

FAKTURY V CIZÍ MĚNĚ

Pro zadání faktury v cizí měně vložte v agendě **Přijaté faktury** nebo **Vydané faktury** nový doklad. Z nabídky **Záznam** vyberte **Cizí měna** nebo stiskněte klávesy Ctrl+Shif+C.

Záhlaví faktury se změní podobně jako záhlaví valutové pokladny. U pokladny je však měna známa, neboť se zadává již při definici pokladny. U faktury si měnu vyberete z nabízeného seznamu měn.

POLOŽKOVÉ FAKTURY

Ceny na položkách zadáváte v cizí měně. Před vybíráním položek ze skladu se ujistěte, že máte v zá-

hlaví faktury zadán správný kurs. Skladové položky vedené v korunových cenách program přepočte podle aktuálního kursu na částku v cizí měně. Kurs v průběhu vkládání skladových položek neměňte, jinak budete mít špatně vypočtené ceny. Program kurs používá při přepočtu právě vkládané položky. Při změně kursu v záhlaví dokladu se k již zapsaným položkám nevrací.

LIKVIDACE V CIZÍ MĚNĚ

Likvidace se od korunového účtu poněkud liší, neboť se při ní musí vyřešit a zaúčtovat případné kursové rozdíly. Kursové rozdíly jsou vyvolány časovým posunem mezi zaúčtováním faktury a její úhradou. V tomto čase se obvykle změní i kurs cizí měny.

Program dokonce umožňuje likvidovat v jiné cizí měně, než která je uvedena

u likvidované faktury. Možnost úhrady v jiné cizí měně je potřeba se zahraničním partnerem smluvně ošetřit.

POSTUP PŘI LIKVIDACI FAKTURY V CIZÍ MĚNĚ:

- likvidace na devizový účet
Platbu jste obdrželi na devizový účet vedený v USD. V agendě **Banka** vyvoláte likvidaci. V dialogu likvidace vyberete v oddíle **Hradící doklad** devizový účet v USD. Kurs cílové měny se podle nastavení účtu (pevný nebo denní kurs) načte z kursovního lístku. Tento kurs můžete změnit ručně.
- likvidace na korunový účet
Nemáte devizový účet, platba přišla na běžný účet vedený v Kč. Přepoččet z cizí měny na Kč provedla banka, tento kurs nemůžete nijak ovlivnit. V dialogu likvidace vyberete v oddíle **Hradící doklad** běžný účet v Kč. Kurs použitý bankou zadáte ručně do pole **Kurs likvidace** v oddíle **Likvidovaný doklad**.
- likvidace v jiné měně
Faktura byla vystavena v EUR, platba byla realizována v USD a přišla na účet vedený v USD. Kurs můžete zadat 2 způsoby . Uvedete kurs pro přepoččet jiné měny na Kč nebo zaškrtnete pole **Směnný poměr** a zadáte poměr jiné měny k měně výchozí. V tomto případě například směnný poměr 0,9 znamená, že 1000 EUR je 900 USD. Vypočtený kurs jiné měny ke Kč je pro kontrolu uveden v poli **Kurs cílové měny**.
- ruční výpočet
Jestliže vám nevyhovují výpočty prováděné programem, zaškrtněte pole **Ruční úprava bez přepočtu**. Potom můžete zadat korunovou částku po přepočtu a kursový rozdíl ručně.
Program neprovádí žádnou kontrolu správnosti. Ruční výpočet se použije například při likvidaci v jiné měně, kdy vlivem násobných kursových přepočtů a zaokrouhlování zůstane malá částka z faktury neuhrazena.
- částečná likvidace
V pravém spodním rohu máte vyčíslen kursový rozdíl. Při částečné likvidaci snížíte údaj v poli **Částka**.

Příklad: Účetní jednotka provádí veškeré přepočty cizích měn denním kursem ČNB. Vystavila fakturu za zboží na částku 100 USD, v den vystavení faktury činil kurs 36 Kč za 1 USD. Faktura byla uhrazena v plně výši na devizový účet vedený v USD. V den úhrady činil kurs 37 Kč za USD.

Agenda	Operace	Částka	Měna	MD	D
Vydané	Zboží	100	USD	-	-
faktury	Zboží - účetně	3.600	Kč	311	604
Banka	Úhrada faktury	100	USD	-	-
	Účetně úhrada	3.600	Kč	221	311
	Kursový zisk	100	Kč	221	663

Příklad: Účetní jednotka provádí veškeré přepočty cizích měn denním kursem ČNB. Vystavila fakturu za zboží na částku 100 USD, v den vystavení faktury činil kurs 36 Kč za 1 USD. Faktura byla uhrazena ve dvou splátkách. První úhrada 80 USD v kursu 37 Kč za USD, druhá úhrada 20 USD v kursu 35 Kč za USD.

Agenda	Operace	Částka	Měna	MD	D
Vydané	Zboží	100	USD	-	-
faktury	Zboží - účetně	3.600	Kč	311	604
Banka	Úhrada faktury	80	USD	-	-
1. úhrada	Účetně úhrada	2.880	Kč	221	311
	Kursový zisk	80	Kč	221	663
Banka	Úhrada faktury	20	USD	-	-
2. úhrada	Účetně úhrada	720	Kč	221	311
	Kursová ztráta	20	Kč	563	221

Likvidace v cizí měně

Likvidovaný doklad Bučtní úprava bez přepočtu

Měna DEM Kurs dokladu 1 EUR 38,612
 K likvidaci 100,00 Kurs likvidace 1 EUR 38,725

Hradící doklad

Měna USD Smluvný poměr
 Úhrazeno na K BUSD Kurs cizí měny 1 EUR 38,725

Datum 31.05.1999
 Částka 100,00 DEM

v cizí měně 511 E USD
 po přepočtu 1980,01 Kč Kursový rozdíl 5,81

Příklad: Účetní jednotka provádí přepočty cizích měn pevným kursem 35 Kč za USD. Vystavila fakturu za zboží na částku 100 USD. Faktura byla později uhrazena v plně vyšší na devizový účet vedený v USD. Kursové rozdíly nevznikly.

Agenda	Operace	Částka	Měna	MD	D
Vydané	Zboží	100	USD	-	-
faktury	Zboží - účetně	3.500	Kč	311	604
Banka	Úhrada faktury	100	USD	-	-
	Účetně úhrada	3.500	Kč	221	311

Příklad: Účetní jednotka provádí veškeré přepočty cizích měn pevným kursem 35 Kč za USD. Vystavila fakturu za zboží na částku 100 USD. Faktura byla později uhrazena v plně vyšší 100 USD na korunový účet, banka provedla přepočty kursem 34 Kč za USD. Přestože firma používá pevné kursy, vznikly kursové rozdíly.

Agenda	Operace	Částka	Měna	MD	D
Vydané	Zboží	100	USD	-	-
faktury	Zboží - účetně	3.500	Kč	311	604
Banka	Úhrada faktury	100	USD	-	-
	Účetně úhrada	3.500	Kč	221	311
	Kursová ztráta	100	Kč	563	221

POŘÍZENÍ INVESTIČNÍHO MAJETKU V CIZÍ MĚNĚ

Při pořízení majetku v cizí měně se kursové rozdíly stávají součástí ocenění majetku. To znamená, že se v podvojném účetnictví účtují nikoliv proti účtům kursových rozdílů, ale proti příslušnému účtu pořízení majetku, nebo proti majetkovému účtu. Při pořízení majetku v cizí měně postupujte takto:

- Zapište přijatou fakturu na nákup majetku v cizí měně.
- Při její úhradě proveďte likvidaci faktury. Program vytvoří standardní zaúčtování kursových rozdílů, které musíte změnit. Na záložce **Zaúčtování** vyvolejte pravým tlačítkem myši povel **Otevřít zaúčtování**. V zaúčtování změňte u kursových rozdílů účet 563 nebo 663 za odpovídající majetkový účet skupiny 01 nebo 02, nebo za účet pořízení skupiny 04.
- V agendě **Investiční majetek** proveďte snížení nebo zvýšení ceny majetku o částku kursového rozdílu. Tím zajistíte, že se odpisy majetku budou provádět ze správné pořizovací ceny.

ÚČTOVÁNÍ JCD

Jednotná celní deklarace - JCD je formulář, na kterém vám celnice vyměří clo a DPH při dovozu zboží ze zahraničí. Cenu zboží, která tvoří základ pro clo a DPH, stanoví celnice. Tato cena se ve většině případů liší od ceny, která vyjde po přepočtu přijaté faktury v cizí měně na Kč.

PŘEDKONTACE PRO JCD

Podle druhu dovozu a způsobů úhrady cla a DPH vytvořte předkontace:

- pro bezhotovostní platby
Pro agendu **Ostatní závazky** vytvořte předkontaci 504/379 Dovoz zboží, nezapomeňte na DPH 343/379. Jestliže kromě zboží dovážíte i jiné komodity, kopírováním vytvořte více předkontací, nákladový účet 504 změňte podle potřeby.
- pro hotovostní platby
Pro agendu **Pokladna** vytvořte předkontaci 504/211 Dovoz zboží, DPH 343/211. Také zde můžete vytvořit předkontace na různé nákladové účty.

Ostatní závazek

Typ: **Zároveň** Datum zápisu: 18.02.1999 Datum úč. případu: 18.02.1999 Datum odpočtu: 18.02.1999 Datum splatnosti: 04.03.1999

Číslo: 991900010

Doklad: JCD9902123 Var. sym.: 9902123 Předkontace: 12 Členění DPH: PDdov

Text: Zároveň vůči celnímu úřadu

Částka	+	DPH	Celkem
0,00	22	572,00	572,00
0,00	0	0,00	0,00
152,00	0		724,00

Dodavatel

Firma: Celní úřad v Jihlavě
Jméno: Vrchlického 15
Ulice: 586 01 Jihlava
Obec: DIČ/ČD: 5665165-54564654 Účet: 0100

Forma: příkazem Příkaz: Středisko Spec. sym.: Činnost: Konst. sym.: 0308 Zakázka:

	Text	Částka	MD	DÁL	Středisko	Zakázka	Činnost
1	Zároveň vůči celnímu úřadu	152,00	504000	379000			
2	DPH - Zároveň vůči celnímu úřadu	572,00	343000	379000			

Novák s.r.o. 1999

ZAUČTOVÁNÍ JCD

- bezhotovostní platba
V agendě **Ostatní závazky** vytvořte doklad bez položek. Do příslušné sazby zadejte DPH, do částky bez daně zadejte clo. Základ pro DPH nezadávejte, není předmětem závazku. Vyberte předkontaci 504/379 pro dovoz zboží. Jako členění DPH zadáte **Dovoz zboží** a DPH se započte do přiznání daně z přidané hodnoty.
- platba v hotovosti
V agendě **Pokladna** vytvořte doklad bez položek obdobně jako v předešlém odstavci. Vyberte předkontaci 504/211 pro dovoz zboží a členění DPH rovněž **Dovoz zboží**.
- základ pro DPH
Vlastní DPH jste zaúčtovali, ale je potřeba zaúčtovat základ daně, jinak by přiznání DPH

na finančním úřadě neprošlo formální kontrolou. Základ pro DPH se převezme z JCD a zadá do agendy **Interní doklady**. Vložte nový doklad bez položek, základ daně zadejte do příslušné daňové sazby, programem vypočtenou DPH vynulujete.

O tomto dokladu nebudeme účtovat (předkontace **Bez**), jediným účelem je "dotat" správný základ daně do přiznání DPH. Přiznání DPH program zpracuje z prvotních dokladů (pohledávek, závazků a pokladny), nikoliv z obrátů na účtech.

Členění DPH nastavte na **Dovoz zboží**.

Interní doklad

Číslo: 99N00013 Datum vystavení: 18.02.1999
 Var. sym.: 9900013 Datum nac. přírady: 18.02.1999
 Pár. sym.: Předkontace: Bez Členění DPH: PDdov
 Text: Základ DPH pro JCD číslo 9902123
 Částka: 2600.00 DPH: 0.00 Celkem: 2 600.00
 0.00 DPH: 0.00
 0.00 DPH: 0.00 Celkem: 2 600.00

X	Číslo	Var. sym.	Pár. sym.	Datum	Firma	Jméno	Celkem
13	99N00013	9900013		18.02.99	Celní úřad v Jihlavě		2 600.00

Příklad: Účetní jednotka dovezla zboží. Celnice stanovila jako vyměřovací základ cenu 2.440 Kč, clo v sazbě 6,2% vyměřila ve výši 152 Kč. Daňovým základem pro DPH je součet obou částek - 2.592 Kč, z toho DPH 22% vypočetla celnice ve výši 571Kč.

Společnost zaplatila hotově podle JCD za dovezené zboží předepsané clo ve výši 152 Kč a DPH 22% ve výši 571 Kč a zautičovala základ pro přiznání DPH.

Agenda	Operace	Částka	MD	D
Pokladna	Clo (v poli s nulovou DPH)	152	504	211
	DPH (jen v sazbě 22%)	571	343	211
Interní doklady	Základ DPH v sazbě 22%	2.592	-	-

Příklad: Stejně jako v předšlém případě, platba DPH a JCD z běžného účtu.

Agenda	Operace	Částka	MD	D
Ostatní závazky	Clo (v poli s nulovou DPH)	152	504	379
	DPH (jen sazbě 22%)	571	343	379
Interní doklady	Základ DPH v sazbě 22%	2.592	-	-
Příkazy k úhradě	Příkaz k úhradě cla a DPH	723	-	-
Banka (dle výpisu)	Platba DPH a cla	723	379	221

MZDY

Mzdová agenda programu Pohoda je určena pro malé organizace, které nemají více než 25 zaměstnanců. Malá organizace neprovádí účetně a administrativně náročné činnosti spojené s výplatami dávek nemocenského pojištění. Namísto toho přihlašuje a odhlašuje své zaměstnance na správu sociálního zabezpečení a měsíčně jí podává příslušné přehledy. Příslušné předkontace pro zaúčtování mezd můžete zadat v sekci **Mzdy předkontace** v agendě **Globální nastavení**.

ZÁLOHY NA MZDY

Výplatu záloh na mzdy vyvoláte v agendě **Personalistika** z nabídky **Záznam / Zaúčtování zálohy**. Program vytvoří položkový výdajový pokladní doklad v agendě **Pokladna**. Pro zaúčtování použije vámi nastavenou předkontaci - obvykle u zaměstnanců 331/211, u společníků 366/21. Program nekontroluje vícenásobné zadání záloh na tentýž měsíc.

ZPRACOVÁNÍ MEZD

V agendě **Mzdy** vyberete kalendářní měsíc, se kterým chcete pracovat. Jestliže za tento měsíc již byly mzdy vypočteny, program vám umožní pracovat se mzdami jednotlivých zaměstnanců až do okamžiku jejich zaúčtování. U nového měsíce se vás program nejprve dotáže, zda chcete mzdy vytvořit. Při výpočtu mezd se převezmou veškeré potřebné údaje z agendy **Personalistika**. Další údaje zadáte přímo do mzdy daného měsíce - zejména výši zdanitelných a nezdanitelných náhrad. Při výpočtu náhrad program používá průměrný hodinový výdělek. Jestliže nemá dostatek údajů pro jeho výpočet (mzdové údaje za minulá čtvrtletí), vyveze vás k ručnímu zadání.

Při zadání podkladů pro mzdy se samozřejmě můžete dopustit chyby a pracovníkovi vyplátit nesprávnou mzdu a odvést nesprávné částky na pojištění a daň z příjmů. V dalších měsících je proto možné provést ruční úpravu základů pro pojištění a úpravu vypočtené daně z příjmů.

ZAUČTOVÁNÍ MEZD

Při výpočtu mezd nevnikají v účetnictví žádné zápisy, stav žádného účtu se nemění. Proto můžeme mzdy opakovaně měnit a opravovat. Výsledky mezd se do účetnictví přenesou až při jejich zaúčtování, kdy se zároveň mzdové údaje daného měsíce uzamknou proti opravám.

Zaúčtování vyvoláte z nabídky **Záznam / Zaúčtovat mzdy**. Program vytvoří nové doklady v agendě **Ostatní závazky** (zálohy na daň z příjmů, odvody pojištění, srážky z mezd odváděné na účet, mzdy převáděné na účty zaměstnanců) a v agendě **Pokladna** (mzdy vyplácené v hotovosti). Do agendy **Interní doklady** jsou automaticky zaúčtovány hrubé

Zaúčtování záloh

Zadejte údaje pro zaúčtování vyplacených záloh. Funkce vytvoří hotovostní doklad do pokladny.

Měsíc	srpen	Rok	1999
Pokladna	HP	Datum	30.08.1999

Celkem bude vyplaceno:

Hotově zaměstnanci	1000.00
Hotově společníci	1500.00

OK Storno Nápověda

mzdy. Vytváření těchto dokladů můžete zakázat tím, že nezatrhnete přepínač **Provést zaúčtování hotovostní výplaty do pokladny, odvodů a srážek do ostatních závazků**.

Při vyplácení doplatku mezd v hotovosti při tomto způsobu účtování nastává problém, že

je programem automaticky vygenerován pokladní výdajový doklad i přesto, že mzdy chcete pouze zaúčtovat a nikoli rovnou vyplatit. Účetní proto musí v agendě **Pokladna** u daného dokladu změnit datum dokladu podle dne skutečné výplaty peněz.

Může se stát, že jste až po zaúčtování mezd zjistili určité nesrovnalosti a chcete je opravit. Nejprve zrušte zaúčtování mezd - znovu je vyvolejte a vyberte **Zrušit zaúčtování mzdových údajů**. Program povolí opravy mzdových záznamů daného měsíce. Ale pozor, doklady doplněné do účetnictví program nezruší, musíte je vymazat ručně a případně provést opravy číselných řad dokladů. Jestliže se této práci chcete vyhnout, věnujte trochu času pečlivé kontrole mezd ještě před zaúčtováním.

Zaúčtování mezd

Zde máte možnost provést zaúčtování mezd.

Zaúčtovat mzdy a uzamknout mzdové záznamy

Měsíc: srpen Rok: 1999
Pokladna: HP Datum: 31.08.1999

Provést zaúčtování hotovostní výplaty do pokladny, odvodů a srážek do ostatních závazků.

Zrušit zaúčtování mzdových záznamů

OK Storno Nápověda

Pohoda - [Ostatní závazky]

Soubor Adresář Účetnictví Nákup Ogby Sčítady Mzdy Jízdy Majetek Záznam Okno Nápověda

Ostatní závazek

Typ: Závazek Datum zápisu: 30.08.1999
Číslo: 991900012 Datum úč. případu: 31.08.1999
Doklad: Datum odpočtu: 30.08.1999
Var. sym.: 77511218 Datum splatnosti: 30.08.1999
Pár. sym.: Předkontace: 8
Členění DPH: PN

Text: Mzdy 99/8, sociální pojištění

Součet položek	+	%	DPH	Celkem
	0,00	22	0,00	0,00
	0,00	5	0,00	0,00
	8040,00	0		8 040,00

Dotavatel

Firma: OSSZ
Jméno:
Ulice:
Obec:
DIČ/ČD:
Účet: 10014-6436-681 0100

Forma: příkazem
Příkaz: Sředisko
Spec. sym.: Činnost
Konst. sym.: 7618 Zakázka

* Položky dokladu	Zaúčtování	Příkaz	Likvidace	Poznámky		
Text	Částka	MD	DAL	Sředisko	Zakázka	Činnost
1 Sociální a zdravotní pojištění (zaměstnanec)	1 092,00	331000	336000			
2 Sociální a zdravotní pojištění (společník)	800,00	366000	336000			
3 Sociální a zdravotní pojištění (firma)	6 148,00	524000	336000			

V případě, že nevládníte modul mzdy a potřebujete o mzdách účtovat, zadejte všechny doklady ručně do agendy **Ostatní závazky** nebo **Interní doklady**. Při zaúčtování použijte předkontace uvedené v závěru této kapitoly.

Odměny a závazky ke společníkům, resp. týkající se individuálního podnikatele, které se nevztahují k závislé činnosti, program neřeší a je nutné je zadat ručně.

Příklad: Účetní jednotka provedla vyúčtování záloh na mzdy dvou zaměstnanců v celkové částce 3.500 Kč. K poslednímu dni v měsíci bylo provedeno vyúčtování doplatku mezd zaměstnanců. Hrubé mzdy činily 18.500 Kč, daň ze mzdy 3.260 Kč, sociální pojištění za zaměstnance 1.480 Kč, sociální pojištění za zaměstnavatele 4.810 Kč, zdravotní pojištění za zaměstnance 833 Kč, zdravotní pojištění za zaměstnavatele 1.665 Kč. Zaměstnanec číslo 1 chce doplatek mzdy zasílat na běžný účet, zaměstnanec číslo 2 si jej nechává vyplácet v hotovosti.

Agenda	Operace	Částka	MD	D
Pokladna	Zálohy na mzdy	3.500	331	211
Interní doklady	Hrubé mzdy	18.500	521	331
Ostatní závazky	Daň ze mzdy	3.260	331	342
Ostatní závazky	Sociální pojištění - zaměstnanci	1.480	331	336
	Sociální pojištění - zaměstnavatel	4.810	524	336
Ostatní závazky	Zdravotní pojištění - zaměstnanci	833	331	336
	Zdravotní pojištění - zaměstnavatel	1.665	524	336
Ostatní závazky	Předpis doplatku mzdy na běžný účet zaměstnance 1	5.490	331	379
Pokladna	Hotovostní výplata doplatku mezd zaměstnance 2	3.937	331	211
Banka	Úhrada doplatku mzdy zaměstnance 1	5.490	379	221
Banka	Úhrada sociálního pojištění za zaměstnavatele	4.810	336	221
Banka	Úhrada zdravotního pojištění za zaměstnavatele	1.665	336	221
Banka	Úhrada sociálního pojištění za zaměstnance	1.480	336	221
Banka	Úhrada zdravotního pojištění za zaměstnance	833	336	221
Banka	Úhrada daně ze mzdy	3.260	342	221

ÚČETNÍ SOUVZTAŽNOSTI PRO MZDY

Operace	MD	D
Záloha na mzdu placená v hotovosti zaměstnanci	331	211
Záloha na mzdu placená na účet zaměstnance	331	221
Záloha na mzdu placená v hotovosti společníkovi	366	211
Záloha na mzdu placená na účet společníka	366	221
Hrubá mzda zaměstnance	521	331
Hrubá mzda společníka	521	366
Záloha na daň z příjmů zaměstnance	331	342
Záloha na daň z příjmů společníka	366	342
Úhrada zálohy na daň z příjmů	342	221
Daň z příjmů zvláštní sazbou za zaměstnance	331	342
Daň z příjmů zvláštní sazbou za společníka	366	342
Úhrada daně z příjmů zvláštní sazbou	342	221
Sociální a zdravotní pojištění za zaměstnance	331	336
Sociální a zdravotní pojištění za společníka	366	336
Sociální a zdravotní pojištění za zaměstnavatele	524	336
Úhrada pojištění za zaměstnance i za zaměstnavatele	336	221
Srážky ze mzdy zaměstnanců	331	379
Srážky ze mzdy společníků	366	379
Úhrada srážek ze mzdy	379	221

KNIHA JÍZD

Daňově uznatelné výdaje na dopravu silničním motorovým vozidlem jsou upraveny Zákonem o daních z příjmů a jsou odlišné pro vozidla zahrnutá v majetku poplatníka nebo v pronájmu (firemní vozidla) a pro vozidla nezahrnutá v majetku poplatníka (soukromá vozidla).

U firemních vozidel se do účetnictví vykazují náklady nabíhající v průběhu roku na vozidlo - pohonné hmoty, pneumatiky, údržba, pojištění, opravy a odpisy vozidla zařazeného v hmotném investičním majetku. Prvotními doklady jsou účtenky a faktury, o kterých účtujete běžným způsobem v agendách **Pokladna, Přijaté faktury, Ostatní závazky**. Například platbu za benzín budete účtovat v agendě **Pokladna** na vrub účtu 501 ve prospěch účtu 211. U firemních vozidel není třeba vykazovat průměrnou spotřebu a tisková sestava Kniha jízdy má pouze evidenční charakter a slouží jako podklad pro finanční úřad.

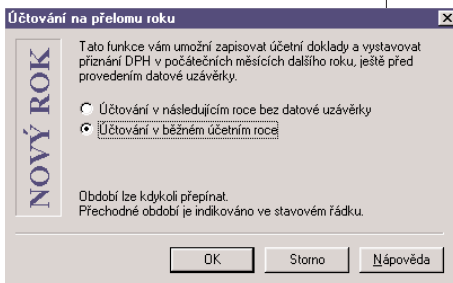
U soukromého vozidla se výdaje vykazují formou náhrad za ujeté km a pohonné hmoty. Ty získáte v tiskové sestavě Kniha jízdy, která je spolu s cestovním příkazem i prvotním dokladem. Pro výpočet náhrad za palivo se používají ceny vyhlášené Ministerstvem financí zpětně na uplynulý rok nebo skutečné ceny, které je třeba doložit účtenkami. Protože podmínkou účtování je vždy vystavení cestovního příkazu, účtujete o jeho proplacení v hotovosti v agendě **Pokladna** na vrub účtu 512 ve prospěch účtu 211. K cestovnímu dokladu je třeba přiložit i fotokopii technického průkazu, která prokazuje průměrnou spotřebu pohonných hmot. Taktéž nezapomeňte za soukromé vozidlo, použité k podnikání, zaplatit silniční daň.

U vozidel, která byla původně v majetku poplatníka a nyní jsou převedena do soukromého vlastnictví, zákon předpokládá, že cena vozidel již byla v nákladech podnikání uplatněna formou odpisů (nebo leasingových splátek), a proto povoluje uplatnit pouze náhrady za palivo. Prvotním dokladem je opět kniha jízdy a příslušné účtenky.

UZAVÍRÁNÍ ÚČETNÍCH KNIH

Každá firma sestavuje řádnou účetní závěrku k 31. 12. běžného roku. Závěrka musí poskytnout věrný a pravdivý obraz o firmě a jejím hospodaření v daném účetním období. Bližší informace získáte v následujících kapitolách.

V případě, že ještě nemáte uzavřený účetní rok a již potřebujete zadávat doklady v novém účetním období, využijete povel **Účtování na přelomu roku** z nabídky **Účetnictví / Uzavěrka**.

ÚČETNÍ UZÁVĚRKA

Před zpracováním účetní závěrky musí účetní jednotka zaúčtovat všechny případy, které s účetním obdobím věcně a časově souvisí. K tomu slouží účetní uzavěrka, kterou je možné rozdělit zhruba do tří oblastí:

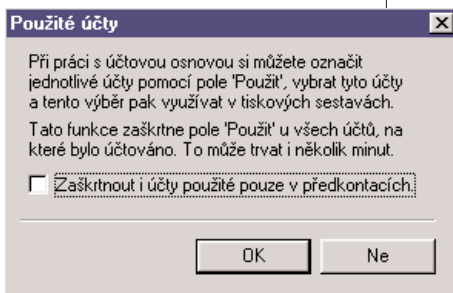
PROVĚRKA ÚPLNOSTI A SPRÁVNOSTI ÚČETNICTVÍ

Prověrka zahrnuje především prověření a aktualizaci vnitřních předpisů firmy, které upravují podpisová oprávnění osob, účtový rozvrh firmy, smlouvy o hmotné odpovědnosti, používané oceňovací metody majetku a závazků, postupy účtování o drobném majetku, odpisové plány investičního majetku, druhy rezerv, jejich evidence a ověřování správnosti, normy přirozených úbytků zásob, archivování účetních písemností, číselné znaky, symboly, kódy a zkratky používané pro vedení účetnictví a také forma vedení účetních knih.

Účtový rozvrh firmy vytisknete z agendy **Účtová osnova**. Program umožní z osnovy vybrat ty účty, na které bylo skutečně v průběhu roku účtováno. Z hlavní nabídky **Záznam** vyvoláte povel **Použité účty** a program je v účtové osnově označí v poli Použit. Potom pomocí dotazu vyberete účty, které se používají, a vytisknete sestavu Účtová osnova.

Symboly, kódy a zkratky použité při vedení účetnictví můžete vytisknout z hlavní nabídky **Soubor / Seznamy**, resp. **Účetnictví / Předkontace**.

Také nezapomeňte prověřit správnost zaúčtování u neobvyklých či složitých hospodářských operací. Jednotlivé neobvyklé či složité případy znovu projděte a překontrolujte správnost jejich zaúčtování.

INVENTARIZACE MAJETKU A ZÁVAZKŮ

Účetní jednotky podle Zákona o účetnictví **inventarizací** ověřují ke dni účetní závěrky (řádné i mimořádné), zdali stav majetku a závazků vedený v účetnictví odpovídá skutečnosti. Mimo zásob a peněžních prostředků v hotovosti mohou provést inventarizaci majetku v delší lhůtě, která nesmí překročit dva roky. U peněžních prostředků v hotovosti musíte provést inventarizaci nejméně čtyřikrát ročně, u zásob je možné provádět inventarizaci průběžně.

Průběh inventarizace obsahuje:

1. Zjištění skutečného stavu aktiv a pasiv **inventurou fyzickou** (u majetku hmotné povahy), resp. **dokladovou** u závazků a ostatních složek majetku. Stav se zaznamenávají v inventurních soupisech, které musí být podepsány osobou odpovědnou za provedení inventarizace. V ekonomickém systému POHODA je možné v příslušných agendách vytisknout sestavu Inventurní soupis (agenda **Zásoby**), resp. sestavu Umístění investičního majetku (agenda **Investiční majetek**).
2. Porovnání skutečného a účetního stavu aktiv a pasiv a zjištění případných rozdílů.
3. Vypořádání a odstranění rozdílů, které se zaúčtují do období, za které se inventarizace provádí. Blíže o zaúčtování v jednotlivých kapitolách o aktivech a pasivech a v následující kapitole, týkající se uzavírání účetních knih.
4. Zhodnocení rizik, ztrát a znehodnocení majetku a závazků, které může být trvalého případně přechodného charakteru, a jejich zanesení do účetnictví. Blíže viz následující kapitola.

VYÚČTOVÁNÍ VŠECH ÚČETNÍCH PŘÍPADŮ

Protože před uzavřením účetních knih musíte zabezpečit vyúčtování všech účetních případů, měli byste urgovat nezaslané dodavatelské faktury a především časově rozlišit náklady a výnosy, zaúčtovat dohadné položky, zálohy k vyúčtování a hospodářské operace, které vyplývají přímo ze smluv (např. nájemné, pojistné), dále vytvořit opravné položky a vyúčtovat kursové a inventarizační rozdíly.

INVENTARIZAČNÍ ROZDÍLY

Zaúčtování inventarizačních rozdílů (manko nebo přebytek) bylo řešeno v kapitolách týkajících se investičního majetku a zásob.

VYTVORENÍ OPRAVNÝCH POLOŽEK

Opravné položky zaúčtujete tehdy, pokud došlo ke **snížení ceny majetku, které není trvalého charakteru**, tak aby jejich ocenění k datu účetní závěrky odpovídalo věrnému a pravdivému zobrazení skutečnosti. Pokud je na snížení majetku tvořena rezerva, nelze tvořit opravnou položku.

Opravné položky tvoříte v agendě **Interní doklady** na vrub nákladů. Například u hmotného investičního majetku zaúčtujete vytvoření opravné položky 559/092, u zásob materiálu

559/191. V dalším účetním období musíte opravné položky zrušit ve prospěch výnosů - u HIM 092/659, u zásob materiálu 191/659. Stejným způsobem můžete postupovat i u dalšího majetku firmy.

Pozor! Klesne-li cena majetku trvale, musíte jeho cenu snížit na vrub účtů nákladů - například úbytek materiálu v důsledku škody zjištěný při inventarizaci zaúčtujete na 582/112.

Příklad: Na základě inventury majetku došlo k sezónní slevě zboží z částky 600Kč na částku 500Kč. Vytvořte opravné položky.

Datum	Agenda	Operace	Částka	MD	D
31.12.	Interní doklady	Dočasně snížení ceny	100	559	196
např. datum inventarizace	Interní doklady	Zrušení opravné položky	100	196	659

ČASOVÉ ROZLIŠENÍ NÁKLADŮ A VÝNOSŮ

Protože náklady a výnosy musíte vždy zaúčtovat do období, s nímž časově a věcně souvisí, v praxi určitě použijete účty pro časové rozlišení nákladů a výnosů. Účtujete vždy v té agendě, se kterou hospodářská operace souvisí. Pomocné operace provádíte v agendě **Interní doklady**.

NÁKLADY PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ

Náklady příštích období zahrnují vaše výdaje, které máte v tomto roce, ale které nákladově spadají do příštího období. Obecně je možné říci, že v běžném období budete účtovat na vrub účtu 381 - Náklady příštích období. V následujícím období účtujete na vrub účtu nákladů a ve prospěch účtu 381.

Typickým příkladem, kdy musíte použít časové rozlišení, je platba nájemného dopředu, pokud zaplatíte nájemné v roce 1998 na rok 1999. Tato platba je výdajem roku 1998, avšak nákladem příštího období, tedy roku 1999.

V případě hotovostní platby zaúčtujete v účetním období 1998 v agendě **Pokladna** nájemné za příští rok na 381/211. V dalším roce zaúčtujete v agendě **Interní doklady** nájemné do nákladů na 518/381.

Text	Částka	MD	DAL	Poznámky
1 Nakoupené ostatní služby	15 000,00	518000	321000	
2 DPH - Nakoupené ostatní služby	750,00	343000	321000	
3 Náklady příštích období	15 000,00	381000	321000	
4 DPH - Náklady příštích období	750,00	343000	321000	

Příklad: Účetní jednotka obdržela v roce 1998 fakturu za nájemné na rok 1998 a 1999 ve výši 30.000 Kč s 5% DPH. Fakturu proplatila z běžného účtu.

Datum	Agenda	Operace	Částka	MD	D
10. 3. 1998	Přijaté faktury	Nájemné na rok 1998	15.000	518	321
		Nájemné na rok 1999	15.000	381	321
		DPH 5%	1.500	343	321
11.3.1998	Příkazy k úhradě	Nájemné a DPH	31.500	-	-
3. 4. 1998	Banka	Úhrada nájemného	31.500	321	221
1.1.1999	Interní doklady	Nájemné na rok 1999	15.000	518	381

VÝDAJE PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ

Výdaje příštích období zahrnují náklady běžného roku, které zaplatíte až v příštím období. V běžném roce se účtuje ve prospěch účtu 383 - Výdaje příštích období a souvztažně na odpovídající nákladový účet.

Příkladem výdajů příštích období je platba nájemného zpětně. V účetním roce 1998 je vaším nákladem nájemné, které budete hradit až v roce 1999. V tomto případě budete v roce 1998 účtovat v agendě **Interních dokladů** nájemné do nákladů 518/383. V příštím roce, jakmile nájemné uhradíte z pokladny nebo obdržíte fakturu-daňový doklad, zaúčtujete v agendě **Pokladna** výdaj na účty 383/211, resp. závazek v agendě **Přijaté faktury**.

Příklad: Účetní jednotka obdržela v roce 1999 fakturu za nájemné na roky 1998 a 1999 ve výši 3.000 Kč s 5% DPH. Fakturu proplatila prostřednictvím běžného účtu.

Datum	Agenda	Operace	Částka	MD	D
31.12.1998	Interní doklady	Nájemné na rok 1998	15.000	518	383
16.2.1999	Přijaté faktury	Nájemné na rok 1998	15.000	383	321
		Nájemné na rok 1999	15.000	518	321
		DPH 5%	1.500	343	321
21.2.1999	Příkazy k úhradě	Nájemné a DPH	31.500	-	-
3.3.1999	Banka	Úhrada nájemného	31.500	321	221

VÝNOSY PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ

Výnosy příštích období jsou částky přijaté v běžném období, které věcně patří do výnosů v dalších obdobích.

V běžném období účtujete ve prospěch účtu 384 - Výnosy příštích období. V následujícím období účtujete na vrub účtu 384 a souvztažně na odpovídající výnosový účet.

Příkladem může být předem přijaté nájemné z nebytových prostor, kdy v roce 1998 dostanete zaplacené nájemné za rok 1999. Platbu přijatou hotově v roce 1998 zaúčtujete v agendě **Pokladna** 211/384. V účetním roce 1999 zaúčtujete v agendě **Interní doklady** výnosy z nájemného přijatého v minulém roce na 384/602.

Příklad: Účetní jednotka vystavila v roce 1998 fakturu za nájemné na roky 1998 a 1999 ve výši 30.000 Kč s 5% DPH. Faktura jí byla okamžitě proplacena.

Datum	Agenda	Operace	Částka	MD	D
16.2.1998	Vydané faktury	Nájemné na rok 1998	15.000	311	602
		Nájemné na rok 1999	15.000	311	384
		DPH 5%	1.500	311	343
3.3.1998	Banka	Úhrada nájemného	31.500	221	311
1.1.1999	Interní doklady	Nájemné na rok 1999	15.000	384	602

PŘÍJMY PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ

Příjmy příštích období představují částky účetní jednotkou dosud neinkasované, které jsou však výnosem běžného období (nejsou dosud zaúčtovány na účtu pohledávek). V běžném období se účtuje na vrub účtu 385 - Příjmy příštích období, v následujícím období ve prospěch účtu 384 a souvztažně na odpovídající výnosový účet. Příkladem může být výnos z pronájmu nebytových prostor, který nebyl dosud zaplacen ani vyfakturován. Tedy v roce 1999 vyfakturujete a dostanete zaplaceno nájemné za rok 1998. V účetním roce 1998 zaúčtujete v agendě **Interní doklady** výnosy z nájemného 385/602. Vystavení faktury zaúčtujete v roce 1999 v agendě **Vydané faktury** na účty 311/385, úhradu v agendě **Banka** 221/311.

Interní doklad

Číslo: 99IN00016 Datum vystavení: 31.12.1999
 Var. sym.: 9900016 Datum úč. případu: 31.12.1999
 Pár. sym.: Předkontakce: 17
 Členění DPH: PN

Text: Nájemné za rok 1998

Částka	+	%	DPH	Celkem
0,00	22		0,00	0,00
0,00	5		0,00	0,00
15000,00	0			15 000,00

Forma: zučtování Středisko: Činnost: Zakázka:

* Text	Částka	MD	DAL	Středisko	Zakázka	Činnost
1 Příjmy příštích období	15 000,00	385000	602000			

Příklad: Účetní jednotka vystavila v roce 1999 fakturu za nájemné na roky 1998 a 1999 ve výši 30.000 Kč s 5% DPH. Faktura jí byla okamžitě proplacena.

Datum	Agenda	Operace	Částka	MD	D
31.12.1998	Interní doklady	Nájemné za rok 1998	15.000	385	602
16.2.1999	Vydané faktury, dvě položky s odliš- nou předkontakcí	Nájemné na rok 1998	15.000	311	385
		Nájemné na rok 1999	15.000	311	602
		DPH 5%	1.500	311	343
3.3.1999	Banka	Úhrada nájemného	31.500	221	311

VYÚČOVÁNÍ KURSOVÝCH ROZDÍLŮ

K datu závěrky je potřeba zjistit aktuální hodnotu dosud neuhrazených pohledávek a závazků v cizí měně, finančních investic v devizách a úvěrů v cizí měně. K tomu slouží účty kursových rozdílů 386 - Kursový rozdíl aktivní a 387 - Kursový rozdíl pasivní. Tyto kursový rozdíl se nepromítají do hospodářského výsledku, neboť mají majetkový charakter (na rozdíl od kursových rozdílů účtovaných při úhradách pohledávek a závazků v průběhu roku). Jako **aktivní** kursový rozdíl se účtují částky snížení pohledávek a finančních investic a částky zvýšení závazků. Za **pasivní** kursový rozdíl se považují částky zvýšení hodnot finančních investic a pohledávek nebo částky snížení úvěrů a ostatních závazků. Účelem tohoto účtování je vyčísřit zůstatky příslušných účtů majetku a závazků v rozvaze podle kursu platného ke dni uzavírání účtů. V dalším účetním období se kursový rozdíl zruší. Kursový rozdíl zaúčtujete v agendě **Interní doklady**.

Příklad: Na účtu odběratelů je pohledávka vůči zahraničnímu odběrateli ve výši 370.000 Kč (USD 10.000). Při roční uzávěrce je kurs 36 Kč/USD, takže pohledávka má k datu uzávěrky nižší hodnotu.

Datum	Agenda	Operace	Částka MD		D
31.12.1998	Interní doklady	Kursový rozdíl aktivní	10.000	386	311
1.1.1999	Interní doklady	Zrušení kursového rozdílu	10.000	311	386

Příklad: Na účtu odběratelů je pohledávka vůči zahraničnímu odběrateli ve výši 370.000 Kč (USD 10.000). Při roční uzávěrce je kurs 38 Kč/USD, takže pohledávka má k datu uzávěrky vyšší hodnotu.

Datum	Agenda	Operace	Částka MD		D
31.12.1998	Interní doklady	Kursový rozdíl pasivní	10.000	311	387
1.1.1999	Interní doklady	Zrušení kursového rozdílu	10.000	387	311

Příklad: Na účtu dodavatelů je závazek k zahraničnímu dodavateli ve výši 370.000 Kč (USD 10.000). Při roční uzávěrce je kurs 36 Kč/USD, takže závazek má k datu uzávěrky nižší hodnotu.

Datum	Agenda	Operace	Částka MD		D
31.12.1998	Interní doklady	Kursový rozdíl pasivní	10.000	321	387
1.1.1999	Interní doklady	Zrušení kursového rozdílu	10.000	387	321

Příklad: Na účtu dodavatelů je závazek k zabraničnímu dodavateli ve výši 370.000 Kč (USD 10.000). Při roční uzávěrce je kurs 38 Kč/USD, takže závazek má k datu uzávěrky vyšší hodnotu.

Datum	Agenda	Operace	Částka MD	D	
31.12.1998	Interní doklady	Kursový rozdíl aktivní	10.000	386	321
1.1.1999	Interní doklady	Zrušení kursového rozdílu	10.000	321	386

VYÚČTOVÁNÍ DOHADNÝCH POLOŽEK

Účetnictví musí pravdivě zobrazit stav majetku, závazků a pohledávek, proto musíte zaúčtovat i očekávané pohledávky nebo závazky (tzv. dohadné položky).

Mezi dohadné položky **aktivní** patří částky, které nelze vyúčtovat jako pohledávky, ale výnos z nich patří do běžného období, případně je prokazatelnou protipoložkou k vyúčtovaným nákladům. Jedná se například o úroky z účtu, které nebyly v běžném období připsány na účet, případně o nárok na pojistnou náhradu od pojišťovny. Účtujete je na vrub účtu 388 a souvztažně na odpovídající výnosový účet. Například dohadnou položku na úroky zaúčtujete na 388/662, očekávanou náhradu škody na 388/668.

Dohadné položky **pasivní** jsou částky, které nelze ke konci účetního období zaúčtovat jako závazek, neboť není známa přesná částka, ale patří do nákladů tohoto období. Jedná se například o nevyfakturované dodávky zboží, náhrady mzdy za dosud nevybranou dovolenou, vyúčtování energií a podobně. Účtujete je ve prospěch účtu 389 a souvztažně na odpovídající nákladový účet nebo účet zásob. Dohadné položky účtujete v agendě **Interní doklady** a jakmile v příštím roce získáte potřebné doklady, vyrovnáte účty 388 a 389 tak, aby měly nulový zůstatek. Rozdíl mezi očekávanou a skutečnou částkou zaúčtujete proti odpovídajícím výnosovým či nákladovým účtům.

Příklad: Účetní jednotka očekává výnosový úrok z běžného účtu v částce cca 5.000 Kč, který jí do konce roku 1998 nebyl připsán. Zaúčtujte, pokud jí byl v roce 1999 na její účet připsán úrok ve výši 5.100 Kč., resp. 4.800 Kč.

Skutečná částka byla o 100 Kč vyšší.

Datum	Agenda	Operace	Částka MD	D	
31.12.1998	Interní doklady	Očekávaný úrok	5.000	388	662
15.1.1999	Banka	Připsaný úrok	5.100	221	388
15.1.1999	Interní doklady	Zrušení zůstatku dohadné položky	100	388	662

Skutečná částka byla o 200 Kč nižší.

Datum	Agenda	Operace	Částka MD	D	
31.12.1998	Interní doklady	Očekávaný úrok	5.000	388	662
15. 1. 1999	Banka	Přípsaný úrok	4.800	221	388
15. 1. 1999	Interní doklady	Zrušení zůstatku dohadné položky	200	662	388

VYÚČOVÁNÍ OPERACÍ SOUVISEJÍCÍCH

S ÚČTOVÁNÍM SKLADOVÝCH ZÁSOB ZPŮSOBEM B

Na konci roku provedete tyto kroky:

- **nevyfakturované dodávky, materiál na cestě**
Nevyfakturované dodávky materiálu koncem roku zaúčtujete na 501/389, materiál na cestě koncem roku na 119/501.
- **počáteční stav**
V agendě **Interních dokladů** převedete počáteční stav materiálu do spotřeby na 501/112.
- **inventura**
Provedete inventuru skladových zásob a zjistíte skutečný stav zásob. K inventuře můžete využít tiskovou sestavu Inventurní soupis z agendy **Zásoby**.
- **konečný stav**
V agendě **Interních dokladů** zaúčtujete konečný stav zásob materiálu zjištěný při inventarizaci na účty 112/501. Manka a škody nad normu přirozených úbytků zaúčtujete na 582/112, inventurní přebytky na 112/688.

VÝPOČET A ZAÚČTOVÁNÍ DANĚ Z PŘÍJMŮ

Daňový základ daně z příjmů nevyplyvá přímo z účetnictví. To je určeno pro potřeby pravdivého zobrazení majetku, závazků, nákladů a výnosů účetní jednotky. Hospodářský výsledek zjištěný v účetnictví je třeba upravit o částky, které podle Zákona o dani z příjmů

Daň z příjmů právnických osob v PŮ

Hospodářský výsledek	1249761,56	Základ daně	1289000,00
Zvýšení zisku		Sazba daně %	35,00
Výdaje (náklady) neuznané dle § 25	50976,00	Vypočtená daň	449750,00
Rozdíly účetních a daňových odpisů	0,00	Slevy na dani	0,00
Ostatní zvýšení zisku	0,00	Daň po slevách	449750,00
Snížení zisku		Zaplacené zálohy	0,00
Příjmy nepodléhající dani	0,00	Zbývá doplatit	449750,00
Rozdíly účetních a daňových odpisů	15096,26		
Ostatní snížení zisku	0,00		

Tip: Přiznání si můžete prohlédnout na obrazovce nebo vytisknout. V přiznání jsou zohledněny jednotlivé dílčí základy daně dle zavedených činností.

nelze uznat za náklad, případně o částky zkracující výnosy. Při definování účtového rozvrhu máte možnost označit ty nákladové a výnosové účty, které se nemají do daňového základu zahrnout. V průběhu roku však musíte zajistit důsledné účtování jednotlivých případů na odpovídající daňové nebo nedaňové účty, což můžete vyřešit vhodně připravenými předkontacemi. Program rovněž řeší rozdíly mezi účetními a daňovými odpisy a jejich promítnutí do daňového základu. V takto vedeném účetnictví program podklady pro přiznání daně z příjmů automaticky zpracuje. Ziskáte je povelom **Daň z příjmů** z hlavní nabídky **Účetnictví / Daň z příjmů**.

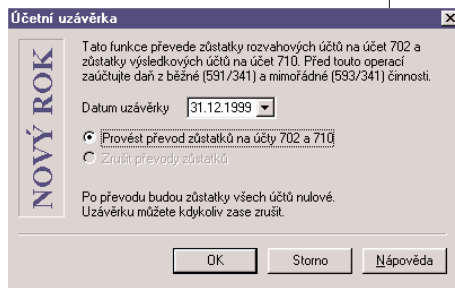
Formulář daňového přiznání musíte vyplnit ručně mimo ekonomický systém POHODA.

Splatnou daňovou povinnost zaúčtujete v agendě **Interních dokladů** na účty 591/341 u daně z běžné činnosti a na 593/341 u daně z mimořádné činnosti. Záporná daňová povinnost se účtuje obráceně. Tedy ve prospěch nákladových účtů a jako snížení závazku z titulu daně z příjmů.

Zde je na místě připomenout, že u daňového přiznání fyzických osob se rozlišují tzv. dílčí základy daně. Program to řeší prostřednictvím pole **Činnost**, které je možné vyplnit u jednotlivých prvotních dokladů. Blíže viz uživatelská příručka.

VLASTNÍ ÚČETNÍ UZAVÍRÁNÍ ÚČETNÍCH KNIH

V ekonomickém systému POHODA provedete uzavírání účetních knih velmi jednoduše pomocí příkazu **Účetní uzávěrka** z hlavní nabídky **Účetnictví / Uzávěrka**. Program sám provede vyčíslení konečných stavů rozvahových účtů a převod na vrub účtu 702 u aktivních, respektive ve prospěch účtu 702 u pasivních. Totéž provede u nákladových a výnosových účtů s převodem na účet 710. Na závěr zaúčtujete hospodářský zisk po zdanění na vrub účtu 710 ve prospěch účtu 702, respektive ztrátu 702/710.

ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

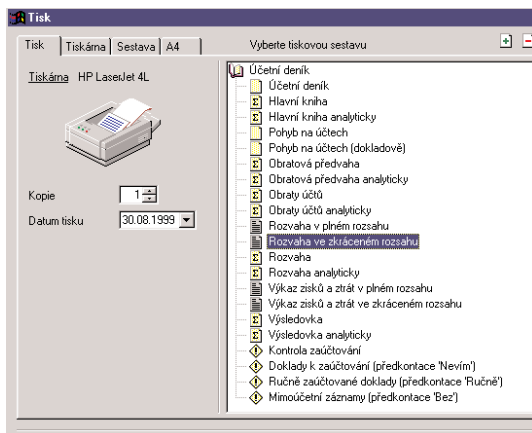
Každá účetní jednotka účtující v soustavě podvojného účetnictví má ze zákona povinnost předkládat účetní závěrku vypracovanou k poslednímu dni účetního období (u řádných závěrek k 31.12.). Závěrka se předkládá finančnímu úřadu ke dni odevzdání daňového přiznání daně z příjmů. Některé společnosti mají za povinnost sestavovat účetní závěrku v plném rozsahu a nechat ji ověřit auditorem. Tuto povinnost mají akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným nebo družstva s čistým obratem v uplynulém účetním období nad 40 mil. Kč a nebo s čistým obchodním jméním větším než 20 mil. Kč a ostatní společnosti, u nichž je to stanoveno zvláštním předpisem.

Roční účetní závěrku tvoří

- Rozvaha (bilance)
- Výkaz zisků a ztrát (výsledovka)
- Cash flow (Přehled o peněžních tocích) - povinně vyžadováno u auditovaných společností
- Příloha

ROZVAHA A VÝSEDOVKA

Obě sestavy můžete vytisknout z agendy **Účetní deník**. Auditované společnosti vytvářejí výkazy v plném rozsahu, ostatní mohou předkládat výkazy ve zkráceném rozsahu. Připomínáme, že při doplňování analytických účtů do účetního rozvrhu můžete zadat odpovídající řádek rozvahy nebo výsledovky.

CASH FLOW

Přehled o peněžních tocích (Cash flow) zachycuje pohyb peněžních prostředků firmy. V účetní závěrce jej povinně předkládají auditované společnosti. V programu Pohoda je pro výkaz Cash flow k dispozici samostatná agenda, kterou vyvoláte z nabídky **Účetnictví / Cash flow**. Nabízí předlohu definice výkazu, ale umožňuje vám vytvářet libovolný počet vlastních definic výkazu. Tímto způsobem můžete například vytvářet přílohy k žádostem o bankovní úvěry. Bližší údaje naleznete v uživatelské příručce.

PŘÍLOHA

Účelem přílohy je doplnit, rozpracovat a objasnit informace z rozvahy a výsledovky. Její forma není předepsána, ale měla by obsahovat zejména:

- Obecné údaje o počtu zaměstnanců, o společnostech, v nichž firma drží více než 20ti procentní podíl na základním jmění, o výši odměn, záloh, půjček a závazků vůči členům statutárních, řídicích a dozorčích orgánů.
- Informace o účetních metodách a obecných účetních zásadách (oceňovací principy...).
- Doplňující informace k rozvaze a výsledovce (komentář k vlastnímu jmění, pohledávky a závazky po lhůtě splatnosti, rezervy, držení cenných papírů, údaje o najatém majetku...).

Forma přílohy není předepsána, závisí na konkrétních podmínkách účetní jednotky, a proto ji program neřeší.

OTEVÍRÁNÍ NOVÝCH KNIH

V prvních měsících kalendářního roku pracujete v **přechodném období**. Účetnictví minulého roku není uzavřeno, připravuje se účetní závěrka. Zároveň však účtujete doklady nového roku a vytváříte daňová přiznání DPH. Po ukončení závěrky za minulý rok můžete příkazem **Datová uzávěrka** rozdělit účetní data do dvou samostatných souborů:

- Účetnictví starého roku
z účetnictví jsou odstraněny všechny doklady z nového roku. S tímto účetnictvím můžete i nadále pracovat, slouží k prohlížení, vyhledávání a tiskům sestav.
- Účetnictví nového roku
V seznamu účetních jednotek přibude firma stejného jména na další účetní rok. Obsahuje všechny doklady nového roku vytvořené ve stávajícím účetnictví. Převezmou se do ní stavy všech účtů a pokladen ke konci minulého roku, nastaví se počáteční stavy pokladen a běžných účtů, převedou se veškeré aktivní pohledávky a závazky a majetek, který nebyl v minulém roce vyřazen.

Po založení nového účetnictví doporučujeme vytisknout zahajovací rozvahu, zkontrolovat stavy běžných účtů a pokladen a provést případné úpravy účtového rozvrhu. Dále zrušíte opravné položky a kursové rozdíly tak, jak bylo popsáno v kapitole Uzavírání účetních knih.

